

Treball de Fi de Grau

Títol

**Projecte de creació del llibre:
Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble**

Autoria

Carla Mitats Vallvé

Professorat tutor

Xavier Casanovas Zurano

Grau

Comunicació Audiovisual	
Periodisme	X
Publicitat i Relacions Públiques	

Tipus de TFG

Projecte	X
Recerca	

Data

1 de juny de 2022	X
29 de juliol de 2022	

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	Projecte de creació del llibre: Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble			
Castellà:	Proyecto de creación del libro: Les Fonts: la historia de un barrio con alma de pueblo			
Anglès:	Project for the creation of the book: Les Fonts: the history of a neighbourhood with the soul of a village			
Autoria:	Carla Mitats Vallvé			
Professorat tutor:	Xavier Casanovas Zurano			
Curs:	2021/22	Grau:	Comunicació Audiovisual	
			Periodisme	X
			Publicitat i Relacions Públiques	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	Història, Local, Patrimoni, Cultura, Barri, Teixit veïnal, Llibre, Les Fonts
Castellà:	Historia, Local, Patrimonio, Cultura, Barrio, Tejido vecinal, Libro, Les Fonts
Anglès:	History, Local, Heritage, Culture, Neighbourhood, Neighbourhood tissue, Book, Les Fonts

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

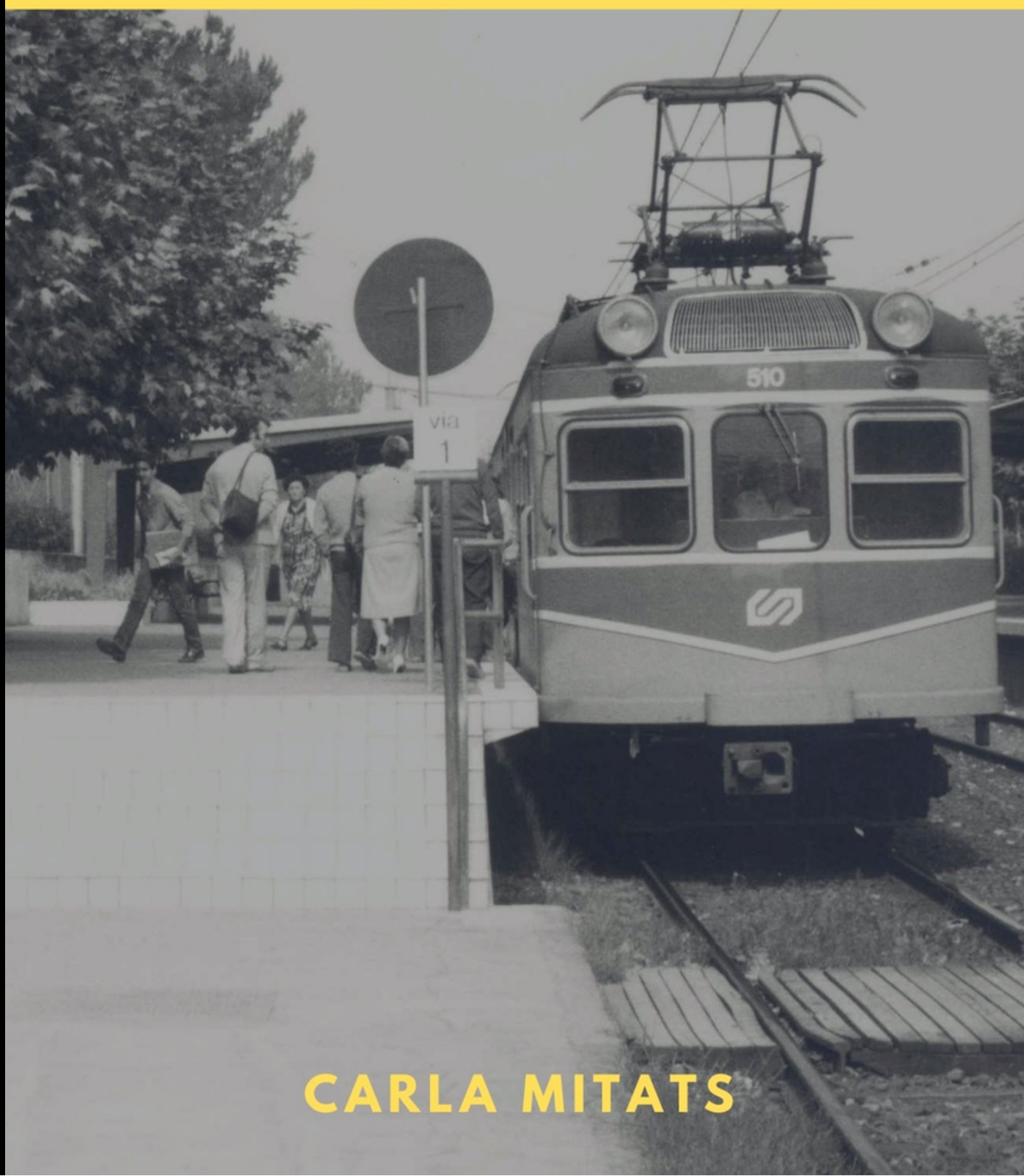
Català:	Les Fonts és un barri marcat per la segregació territorial i poblacional. Amb més de cent anys de vida i amb unes característiques tan singulars, mai ningú ha recollit la seva història en cap publicació. <i>Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble</i> neix amb la intenció de realçar el valor patrimonial i històric del petit nucli vallesà i difondre la seva història per tot el territori.
Castellà:	Les Fonts es un barrio marcado por la segregación territorial y poblacional. Con más de cien años de vida y con unas características tan singulares, nunca nadie ha recogido su historia en ninguna publicación. <i>Les Fonts: la historia de un barrio con alma de pueblo</i> nace con la intención de realzar el valor patrimonial e histórico del pequeño núcleo vallesano y difundir su historia por todo el territorio.

Anglès:

Les Fonts is a neighbourhood marked by territorial and population segregation. With more than a hundred years of life and with such unique characteristics, no one has ever recorded its history in any publication. Les Fonts: the history of a neighbourhood with the soul of a village was created to highlight the heritage and historical value of this small town in the Vallès region and disseminate its history throughout the territory.

LES FONTS

LA HISTÒRIA D'UN BARRI AMB ÀNIMA DE POBLE

CARLA MITATS

AGRAÏMENTS

Aquest projecte no hauria estat possible sense la implicació de cada una de les persones que ha aportat el seu granet de sorra per a fer realitat l'elaboració del treball. Des d'un primer moment, tant l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts com en Francesc Margenat, s'han bolcat en el projecte per fer-lo realitat. Eternament agraïda per la seva voluntat i dedicació.

D'altra banda, m'agradaria agrair la implicació del tutor del Treball Final de Grau, Xavier Casanovas, que ha estat clau per desenvolupar el projecte. La seva opinió a l'hora d'encaminar la feina ha estat determinant per tirar-la endavant.

Tampoc puc deixar de fer esment a totes aquelles persones que han participat activament a la construcció del projecte. D'una banda, tots els professionals que treballen en els arxius, biblioteques i centres d'estudis que han dedicat part del seu temps en ajudar-me a trobar informació i que han permès que la tasca de recerca sigui més fàcil i àgil. D'altra banda, totes les persones entrevistades, totes les associacions i tots els veïns i veïnes de Les Fonts que han col·laborat i han aportat les seves vivències i els seus coneixements sobre el barri per a materialitzar el projecte.

Finalment, agrair i dedicar la creació d'aquest projecte a la meva família. Per viure i ser de Les Fonts. Al rebesavi Josep Mitats Umbert per haver sigut un dels impulsors del barri, a l'avi Josep Mitats Munté per haver seguit el llegat del seu avi i haver estat alcalde de Les Fonts i al meu pare per quedar-se a viure a la històrica casa familiar de Les Fonts i no haver renunciat a l'herència dels seus familiars.

Ni de Terrassa ni de Sant Quirze, jo soc de Les Fonts.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
1.1 PRESENTACIÓ	5
1.2 JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE	6
2. EXPLICACIÓ DEL PROJECTE	8
2.1 CONTINGUT.....	8
2.2 ESTIL NARRATIU.....	9
2.3 ESTRUCTURA DEL LLIBRE	10
2.3.1 TÍTOL	10
2.3.2 PRESENTACIÓ.....	10
2.3.3 CAPÍTOLS.....	11
2.3.3 EPÍLEG	19
2.3.4 BIBLIOGRAFIA.....	19
2.3.5 ANNEXOS.....	19
2.4 ASPECTES FORMALS.....	20
2.4.1 IMATGE.....	20
2.4.2 COLOR.....	20
3. REFERENTS	22
3.1 REFERENTS D'HISTÒRIA LOCAL DEL VALLÈS OCCIDENTAL	22
3.2 REFERENTS D'HISTÒRIA LOCAL FORA DEL VALLÈS OCCIDENTAL.....	27
4. PRESENTACIÓ DE L'ESPAI: EL BARRI DE LES FONTS	30
4.1 GEOGRAFIA.....	30
4.2 DEMOGRAFIA I SOCIETAT	31
4.3 POLÍTICA I ECONOMIA	32
4.4 CULTURA, ASSOCIACIONS I AGRUPACIONS	33

5. PROCÉS D'ELABORACIÓ	35
5.1 <i>FONTS I DOCUMENTACIÓ</i>	35
5.1.1 ARIXUS INSTITUCIONALS	35
5.1.2 ARIXUS DIGITALS.....	37
5.1.3 BIBLIOTEQUES I CENTRES D'ESTUDIS	42
5.1.4. DOCUMENTS I ARXIUS PERSONALS	43
5.1.4. AGRUPACIONS I ENTITATS.....	46
5.2 <i>ENTREVISTES</i>	47
5.2.1 FRANCESC MARGENAT	48
5.2.2 PACO CONTRERAS.....	50
5.2.3 GEMMA VALLVÉ	52
5.2.4 RAFEL MITATS.....	53
5.2.5 M ^a ÀNGELS ELIAS I ISIDRE.....	55
5.2.6 FAMÍLIA TRAVESSA	56
5.2.7 ANTONIO ARIBAU	57
5.2.8 IRINA AIJÓN CASADO	57
5.3 <i>CONTRUCICÓ DEL CAPÍTOL PILOT</i>	58
6. EDICIÓ	66
6.1 <i>DISSENY</i>	66
6.1.1. PORTADA	66
6.1.2 TIULACIÓ, COS I TIPOGRAFIA.....	70
6.1.4 DIMENSIONS, FORMAT I MATERIAL.....	71
6.1.3. MAQUETACIÓ	72
6.2 <i>EDICIÓ I PUBLICACIÓ</i>	75
6.2.1 EDITORIALS	75
6.2.2. AUTOEDICIÓ	78
6.2.3 AJUDES, SUBVENCIONS I FINANÇAMENT DEL PROJECTE	80
7. ESTRATÈGIA DE DIFUSIÓ I PLA DE COMUNICACIÓ	84
7.1 <i>ACTE DE PRESENTACIÓ</i>	84

7.1.1 PRESSUPOST PER L'ACTE DE PRESENTACIÓ.....	94
7.2 MATERIAL AUDIOVISUAL PROMOCIONAL	94
7.3 COMUNICACIÓ A LES XARXES SOCIALS.....	96
7.4 COMUNICACIÓ A TRAVÉS DE MITJANS TRADICIONALS.....	100
8. CONCLUSIÓ I VALORACIÓ.....	101
9. BILIOGRAFIA	103
<i>LLIBRES:</i>	103
<i>PÀGINES WEB:</i>	103
<i>ARTICLES, REVISTES I DIARIS:</i>	107
10. ANNEXOS.....	108
<i>ENTREVISTES:</i>	108
<i>LÍNIA CRONOLÒGICA FETS DE LES FONTS</i>	120
<i>MAQUETACIÓ DEL CAPÍTOL PILOT PÀGINA COMPLETA</i>	125
<i>NOTA DE PREMSA.....</i>	133
<i>CONVOCATÒRIA PRESENTACIÓ</i>	134
<i>CONTINGUT AUDIOVISUAL.....</i>	135
<i>DOCUMENTACIÓ</i>	135

1. INTRODUCCIÓ

1.1 PRESENTACIÓ

Les Fonts: la Història d'un barri amb ànima de poble és un llibre d'història local que pretén exposar la història d'un petit barri del Vallès Occidental pertanyent als municipis de Terrassa i de Sant Quirze. El treball que es desenvolupa a continuació és la guia de creació d'aquest projecte, així com, un capítol pilot que pretén ser el tret de sortida per a la realització final.

Amb l'objectiu final d'acabar materialitzant el projecte s'ha elaborat el treball amb la finalitat de ser una guia per a l'edició. Per tant, en les següents pàgines s'exposa de manera detallada totes les característiques del producte final i també, tota la informació que s'ha hagut de recopilar i tots els processos que s'han hagut de seguir per encaminar la realització del llibre.

Gràcies a la realització d'entrevistes i a la recopilació d'informació extreta d'arxius institucionals i personals s'ha aconseguit traçar una línia cronològica del desenvolupament històric del barri. A partir d'aquesta estructura i gràcies a publicacions que han esdevingut exemples de referència s'ha pogut plasmar el contingut i les característiques materials del projecte.

Tot plegat ha permès dotar de cara i ulls una idea que deambulava pel cap d'una veïna del barri. La idea sorgeix durant el confinament. Haver d'estar tres mesos tancada a una casa en mig d'una urbanització on portava vivint tota la vida, però d'on mai havia estat partícip de la vida social que s'hi desenvolupa. Per mi, el barri on vivia només el lloc on anava a dormir. No tenia cap sentiment cap a Les Fonts, més que ser el terreny on s'alçava casa meva.

Durant la pandèmia amb els confinaments estrictes i municipals vaig haver de passar molta estona en un barri quasi desconegut per mi. Sabia que hi havia recorregut històric entre la meva família i el petit barri perifèric del Vallès, però mai havia sentit la necessitat de buscar-lo. Arran de passar tantes hores i passejar tantes vegades en tan pocs mesos pels mateixos carrers vaig començar a encuriosir-me per la història i per la vida social que es desplega, tot i ser un barri dormitori.

En un impuls per treure'm el cuquet de saber la història de Les Fonts, vaig adornar-me que no hi havia cap llibre, cap reportatge, cap article ni cap notícia que pogués explicar-me la creació del barri. Per què ningú ha recollit mai la seva història? Té realment una història interessant per contar? Com s'explica que hi hagi un nucli de vida social i una identitat tan marcada en un barri dormitori? El meu cap era una metralladora de preguntes.

De la necessitat de respondre aquestes qüestions neix el projecte que s'exposa a continuació. La necessitat de recuperar i difondre la història d'un barri que per a molts habitants de la zona és un simple nucli residencial perifèric que actua com a urbanització dormitori, però que per altres és un barri amb ànima de poble.

1.2 JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

La necessitat de la creació d'aquest projecte ve determinada per dos grans motius. En primer lloc, l'absència d'un projecte sòlid que expliqui la història del barri, i en segon la necessitat d'explicar com va néixer i com és, avui en dia Les Fonts, per poder entendre la seva singularitat.

Amb més de cent anys d'antiguitat, ara per ara, ningú ha realitzat un projecte que permeti conèixer la història del barri de Les Fonts. Actualment, podem trobar algunes revistes locals o alguns llibres d'històrics que recopilen algun fet concret del barri, però cap publicació engloba el període des de la seva creació fins al present. Tenint en compte aquest buit, la creació d'aquest treball és una oportunitat per omplir-lo.

Les Fonts necessita aquest llibre per poder donar a conèixer i difondre la seva història. Avui en dia una gran part dels seus veïns no coneixen el territori on viuen. En els darrers anys, el barri ha experimentat un creixement molt gran de població i els nous habitants gairebé no saben ni com és el barri, ni quan, ni com va néixer. Així doncs, amb l'objectiu de fer particip a tots els habitants i familiaritzar-los amb el territori on viuen és essencial recopilar la seva història per fer-la conèixer a tot el veïnat.

Ara bé, a banda d'estendre la història internament, també és de gran importància difondre-la externament. Les Fonts és un barri peculiar on la meitat de la població i el territori pertany a Sant Quirze i l'altra meitat a Terrassa. Aquest fet provoca que la

seva gestió estigui dividida en dos municipis totalment diferents que veuen les Fonts com un barri perifèric amb poques necessitats. Precisament per aquestes condicions, la població demana més atenció, ja que aquesta segregació provoca molts problemes en el dia a dia. A través d'aquest projecte, a banda d'explicar la història, es vol conscienciar als habitants de la comarca i les seves institucions, sobretot l'administració egarenca i la santquirzenca, de la situació del barri de Les Fonts.

Així doncs, la creació d'aquest projecte és clau per la difusió de la història del barri, ja que el coneixement del passat permet entendre les necessitats del present i preveure les problemàtiques del futur. A més, el coneixement de la seva història, a banda de ser un contingut potencialment interessant per a totes les veïnes que hi viuen, també pretén ser una arma de conscienciació per fer entendre a les administracions locals de la zona les necessitats i mancances que presenta el barri.

Finalment, cal aclarir que la creació d'aquest projecte no busca un rèdit econòmic però sí una viabilitat econòmica. És a dir, l'objectiu de la materialització del projecte no es treure'n beneficis sinó que segueix una motivació social i personal. Ara bé, això no significa que la creació d'aquest projecte suposi pèrdues per a les persones i entitats implicades. Així doncs, el projecte no té com a premissa guanyar diners però tampoc perdre'n.

2. EXPLICACIÓ DEL PROJECTE

En aquest apartat s'exposen de manera detallada totes les característiques del projecte final. Tenint en compte que el resultat és un llibre d'història local, és essencial la planificació i la definició dels trets que conformen el producte definitiu. En aquest punt es detalla principalment el contingut, la seva estructura i l'estil narratiu que conté el llibre, així com, el pes de la imatge, el color o la titulació dels capítols.

2. 1 CONTINGUT

El contingut del monogràfic és la història del barri de Les Fonts des de la seva creació fins als dies més recents. La principal característica que regeix el contingut és l'ordre cronològic en què s'exposa, ja que l'objectiu principal del llibre és donar a conèixer el naixement del barri i la dimensió històrica, patrimonial i cultural que comporta la seva existència en els municipis pertanyents i a la comarca del Vallès Occidental.

La informació que s'exposa en el llibre està estreta, principalment, d'arxius, biblioteques i fonts institucionals. Tot i això, com que no es pot construir un relat tan sols amb dates i fets concrets, el testimoni de personatges històrics del barri, barrejat amb el coneixement aportat per historiadors i sociòlegs ha estat clau per poder construir el text que conforma el monogràfic.

Atès que la narració està ordenada cronològicament, la divisió dels capítols també es regeix per aquest tret. Els capítols funcionen com a guies per a marcar les diferents etapes que ha experimentat el barri de Les Fonts.

Els primers apartats estan destinats a explicar des del punt zero de la creació, fins al moment en què Les Fonts ja és considerat oficialment, però també socialment, un nucli poblacional. De fet, el primer capítol, resum les claus de com un territori sense cap assentament previ, acaba reunint les condicions necessàries per esdevenir una urbanització.

Més endavant, s'explica com després d'un creixement exponencial, comença a caure l'activitat i el desenvolupament del barri a causa de la guerra. En aquest període, Les Fonts, pateix una transformació molt gran que provoca que el barri comenci a patir canvis i a transformar la seva naturalesa.

A continuació, hi ha els capítols destinats a la recuperació de l'activitat del barri, la post guerra i de la primera etapa de la dictadura. En aquest apartat també s'explica com Les Fonts passa de ser un nucli de l'estament burgès a cada vegada incloure més obrer provinent de la Terrassa industrial.

Finalment, en els darrers capítols, es descriu el present del barri en clau històrica. Una part molt important es veure com conviuen els diferents trets que conserva el barri dels diferents models socials i culturals que ha desenvolupat al llarg de la història. També s'analitza, el creixement poblacional dels darrers anys i les problemàtiques actuals que s'arrossegueu des dels dies de la seva creació.

2.2 ESTIL NARRATIU

L'estil descriptiu i expositiu són els predominants en el projecte. Atès que la naturalesa del contingut és històric, és essencial l'ús de la descripció per narrar detalladament els esdeveniments que han anat succeïnt al llarg de la història. A més, com el monogràfic pretén explicar la història objectiva i no entra en valoracions i interpretacions, pren també, un caràcter expositiu.

El monogràfic, en tot moment, pren una visió històrica. La narració és cronològica i s'expliquen les causes, els fets en sí i les conseqüències que se'n van derivar. És recurrent l'ús de dates i de terminologia històrica per donar el màxim context possible per entendre correctament la successió dels esdeveniments.

D'altra banda, en tot moment, pren un estil divulgatiu, atès que el principal propòsit és donar a conèixer el particular passat i present del barri de Les Fonts. Per aquest motiu, el llenguatge és senzill i proper, per intentar que el lector es desplaci al lloc dels fets i se senti partícip.

El llibre està escrit en 3a persona, ja que la intenció és que el narrador expliqui els fets des d'una perspectiva objectiva i allunyada dels fets. D'altra banda, també s'incorporen cites directes en 1a persona d'experiències extretes d'entrevistes personals.

2.3 ESTRUCTURA DEL LLIBRE

L'estructura que segueix el llibre és senzilla i estàndard. L'esquelet que regeix el monogràfic és tradicional, atès que la temàtica és històrica i el seu principal objectiu és ser divulgatiu. El monogràfic està compost per: una presentació, els capítols que conformen tota la història de Les Fonts, un epíleg, la bibliografia i els annexos.

2.3.1 TÍTOL

El títol del llibre és:

Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble

A mesura que s'avanci en el present treball, a poc a poc, s'anirà entenent i comprnent el perquè d'aquesta titulació. Si més no, el títol vol representar un sentiment que tenen la majoria dels habitants de les Fonts. Encara que l'indret pugui semblar una urbanització, una ciutat jardí sense ànima, Les Fonts és tot el contrari. El barri té una vida similar a la d'un poble, amb un teixit veïnal admirable i amb una cohesió social envejable. Tot aquest trets fan encara més notori aquesta identitat.

Si preguntes a qualsevol habitant: on vius? D'on ets? On vas néixer? Ells et diran que són de Les Fonts. Aquest fet és una resposta inèdita en molts barris, atès que gairebé sempre es diu el nom del municipi. Aquesta peculiar resposta genera una visió de Les Fonts com un poble.

A més, la idea d'aquesta titulació sorgeix d'una campanya de festa major de principis del 2000, quan es va crear la campanya " Les Fonts, tot un poble". Com que actualment, hi ha certa crispació amb la segregació del barri, s'ha optat per evadir una afirmació tan contundent. Com que continua sent un barri però amb totes les característiques d'un poble s'ha decidit nomenar-lo com un barri amb ànima de poble, perquè si alguna cosa no li falta al nucli és, ànima pròpia.

2.3.2 PRESENTACIÓ

Aquest primer apartat serveix per a presentar el llibre. Es comença per explicar d'on surt la idea i la motivació. A continuació, s'exposen quins han sigut els fets determinants que han portat a començar la planificació i la posterior materialització del treball. Seguidament, es presenta quin és el contingut del llibre i com es desenvolupa

la narració. Finalment, s'incorpora una reflexió personal de l'autora i els agraïments a tots aquells qui han participat.

2.3.3 CAPÍTOLS

A continuació s'exposen els capítols que comprendrà el llibre així com una descripció detallada del que s'explica en ell.

1. La naixent ciutat de Les Fonts (1918-1920)

En els terrenys d'una masia situada als afores de Terrassa, va començar la construcció d'un petit barri amb la voluntat de ser un poble. El seu naixement no va ser planejat, va ser una d'aquelles casualitats que només passen un cop a la vida. El principal causant: la línia de ferrocarril. Les mans que van aprofitar la causa, Emili Soler i Josep Ribas. En poc més de dos anys, les Fonts ja començava a mostrar vida pròpia: torres, cases, hotel, restaurats, estació de tren, parròquia, estatuts propis, primera festa major... L'any 1918, un projecte, l'any 1920 una realitat.

En aquest capítol es narra el naixement del barri de Les Fonts. Primerament, es fa una mirada enrere per explicar que hi havia abans de la construcció del nucli i per entendre els factors que es van unir per fer possible la urbanització que avui en dia es coneix com Les Fonts. Es parla sobre el desenvolupament del poble i sobre les personalitats que van fer possible la seva creació.

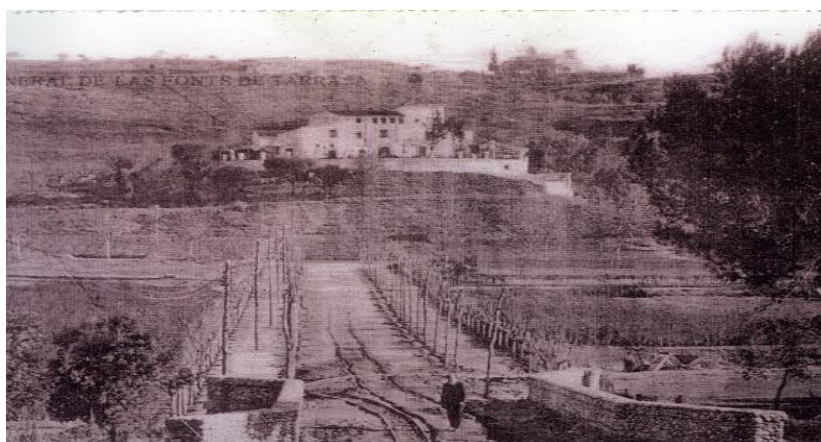

Figura 1: Primer carrer de Les Fonts (1918)

2. Consolidació del barri (1921 – 1925)

Sent les Fonts un reconegut barri de la zona, amb nomenclatura pròpia i construccions alçades, el projecte havia de continuar. En la planificació i la urbanització del territori cada vegada hi havia més actors implicats, el barri ja no només eren cases en un terreny: hi havia carrers, enllumenat, subministrament elèctric, instal·lació d'aigua. Aquell nucli poblacional nascut del no-res cada vegada era més admirat i conegut pels pobles del voltant. Tant es així que les expectatives de creixement cada vegada eren més grosses. El boom dels setmanaris satírics i la premsa també va arribar aquell petit nucli d'uns pocs habitants amb la creació de l'Esquitx de Les Fonts. Si hi ha una revista satírica popular de caràcter local és perquè té un públic potencial. Finalment, l'arribada d'un visitant reial va desembocar la popularitat i va dotar d'importància el projecte del barri de les Fonts.

En aquest capítol es desenvolupa la segona part de l'extensió de Les Fonts després que en la seva primera etapa ja es consolidés ràpidament com un nucli residencial. S'exposen nombrosos fets que han fet l'actual Les Fonts, un barri amb identitat pròpia. L'apartat finalitza amb la divisió dels dos socis que van impulsar Les Fonts, deixant així una situació d'incertesa davant del creixement exponencial que venia experimentant el barri.

Figura 2: Inici del barri de Les Fonts (1921)

3. Expansió (1926 – 1935)

La creació de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts referma el projecte d'un barri amb vocació de poble. Esdeveniments esportius i socials continus, millora de les instal·lacions municipals, notícies als diaris i setmanaris dels pobles dels voltants, reclamació de nous serveis, construcció de nous equipament... Les Fonts tenia totes les característiques per esdevenir un poble independent, i els habitants ho començaven a notar. Reclamacions i manifestacions comencen a prendre importància en aquesta època, la segregació comença a fer estrets en "La Gran Ciutat de Les Fonts".

En aquest capítol entren en els deu anys més moguts de la història del barri. En aquell moment, el nucli ja estava consolidat, amb els seus veïns habituals i els temporals. La forta acció veïnal i el sentiment comunitari que van desenvolupar els seus habitants van portar a Les Fonts a ser un barri amb una forta activitat social i veïnal, que lògicament va provocar un creixement exponencial encara més sostingut.

Figura 3: Veïnat de Les Fonts celebrant les festes de Sant Eloi (1928).

4. Cop de Guerra (1936 - 1939)

Quan tot semblava que res aturaria l'expansió, no només territorial, sinó també social del barri de Les Fonts, arriba el cop més dur per un país: la guerra. Anys foscos acompanyen la història del nostre país, que a petita escala també afecta al petit barri remot del Vallès Occidental. El que ja era un nucli residencial majestuós i benestant comença a degradar-se esperant que mai sigui la seva última batalla.

En aquest capítol s'exposa com va afectar la Guerra Civil Espanyola al desenvolupament del territori. Una guerra mai porta bones conseqüències i encara menys quan tot just acabes de marcar el teu recorregut. Ja no només perillava la integritat del barri, sinó que també la dels seus habitants, que per desgràcia acaba amb tràgiques notícies que continuaran en els anys posteriors al conflicte.

5. Les penombres de la postguerra (1940 - 1955)

Com qualsevol ésser amb ànima i vida pròpia, les Fonts també perd part del seu caràcter i de la seva identitat per culpa de la guerra. El que era una zona en expansió i amb un teixit veïnal bolcat en el projecte, es va convertir en un conjunt de cases trencat per la pèrdua de la vida tal com es coneixia. Durant aquests anys, a poc a poc, es recuperarà l'impuls per continuar creixent, però ja res i ningú tornarà a conèixer l'esperit inicial de Les Fonts.

Aquest fragment narra les dures condicions en què es trobava Les Fonts i els seus habitants durant la postguerra i com s'ho van fer per afrontar la seva recuperació. Durant aquest període el nucli poblacional travessa un canvi estructural molt important i les característiques que anteriorment definien les Fonts comencen a canviar a causa de la crisi que travessa el país. Ja només queden les torres com símbol d'aquella població benestant que albergava veïns habituals amb estiuejants. Les Fonts comença a prendre un nou camí per a sobreviure si més no com a barri.

Figura 4: Processó de divendres Sant (1948)

6. Gir de 360° (1956 – 1970)

A poc a poc, Les Fonts va consolidant el seu nou rumb i aconsegueix mantenir la seva qualificació de barri. Mentre temps enrere lluitava per la seva independència, ara lluita per la supervivència. Tant és així, que a la dècada dels seixanta torna a superar el miler d'habitants. En aquest període les noves cases obreres de segona i tercera classe comencen a conviure amb les majestuoses torres dels veïns burgesos que encara hi resideixen. El nucli es converteix en un territori plural on conviuen habitants de les diferents classes socials: els obrers industrials i la burgesia terrassenca.

En aquest episodi s'explica com Les Fonts passa de ser un barri i benestant a un barri principalment obrer que conviu amb un petit sector benestant. Un cop s'inicia el procés de recuperació econòmica, el barri pateix forts canvis socials i arquitectònics que permeten el creixement del barri, però que a la vegada comporten un canvi social i d'identitat.

Figura 5: Camp de futbol de Les Fonts (1959)

7. Les Fonts obrera (1971 – 1990)

Les Fonts viu una nova realitat: el seu veïnat està format principalment per persones de classe baixa. El barri vallesà, que en el seu naixement va albergar els burgesos egarencs, és ara, un nucli totalment diferent format principalment per petites famílies obreres i de classe treballadora. El barri s'adapta en aquesta nova realitat i canvia totalment l'estètica del territori.

En aquest punt s'explica la nova societat que s'ha desenvolupat a les Fonts que marcarà el futur del barri. Les Fonts, finalment, deixa de ser un petit nucli burgès de famílies terrassenques a albergar gent de tot el territori que decideix viure a l'anella de les grans ciutats catalanes prop de la capital.

Figura 6: Estació de Les Fonts (1984)

8. Una nova època (1991- 2008)

Les Fonts entra en una fase màxima d'expansió: després del nou perfil de veïnat que alberga, el barri comença a créixer en aquesta direcció. Comencen noves obres, nous plans d'urbanització i noves reformes municipals que comportaran la recuperació del teixit veïnal. A poc a poc, i una vegada superades totes les adversitats, els problemes del passat tornen a renéixer amb el procés de creixement. La segregació i la denominació de barri tornen a molestar als habitants de les Fonts. Les adversitats municipals cada vegada són més recurrents i més importants, fet que provoca que des dels ajuntaments i institucions oficials es comenci a estudiar mecanismes per regular la peculiar situació que des del seu naixement arrossega el barri. En aquest apartat s'exposa com és el nou model de barri i quines preocupacions i problemàtiques presenta. Algunes són totalment noves a causa del creixement poblacional, però d'altres són ben conegudes pels habitants de tota la vida. Sempre que el barri

experimenta un procés d'expansió el problema de la segregació es posa sobre la taula i aquesta vegada, segons sembla, s'hi quedarà per sempre.

Figura 7: Masia de Can Falguera (1995)

9. Explota la bombolla (2008 – 2014)

L'arribada de la crisi Immobiliària torna a esgarrar el creixement exponencial que experimentava Les Fonts. Aquesta vegada, però no en surt tan mal parat. Tot i que a causa de la crisi, molts dels nous immobles construïts van quedar deserts, el barri no va patir grans dificultats territorials. Els seus habitants varen patir les conseqüències i aquest fet va provocar la pèrdua d'activitat econòmica i tancament de negocis. Però, d'altra banda, a causa d'aquesta crisi va començar un èxode de les grans ciutats cap a poblacions properes, més petites i més assequibles, que avui en dia encara s'està vivint.

En aquest capítol s'explica com afecta la crisi immobiliària de 2008 al barri de Les Fonts. S'exposen les causes, com es van desenvolupar els esdeveniments i les conseqüències que se'n van derivar. Un cop comença el procés de recuperació, el creixement del barri torna a experimentar una forta pujada que provocarà, novament, un canvi en el model veïnal establert i difuminarà el caràcter identitari de les Fonts a causa de la gran quantitat de nouvinguts.

Figura 8: Les Fonts (2009)

10. Soc de Les Fonts (2014 – 2022)

Entrem en el present de Les Fonts. El barri esdevé un nucli poblacional sòlid que alberga més de 5000 habitants. La gran massa social que acull continua reclamant més atenció al barri en les dues administracions pertinents. Les Fonts en l'actualitat presenta problemes passats no solucionats i problemes presents que s'han desenvolupat al segle XXI.

En aquest capítol s'exposa el moment present de Les Fonts. Quines són les actuals característiques del barri: activitat econòmica, demografia, elements socials, transport, moviment veïnal, agrupacions... A més, s'explica el perquè Les Fonts és un barri tan divers marcat per la dependència de les administracions però a la vegada tan socialment independent.

Figura 9: Nou cartell a l'entrada de Les Fonts (2019)

2.3.3 EPÍLEG

Aquest darrer capítol està contemplat per ser una clausura reflexiva. En aquest s'incorpora una mirada més subjectiva amb l'objectiu d'analitzar el moment actual del barri tenint en compte tot el que s'ha explicat en els capítols anteriors. Aquest apartat s'inclou a mode de cloenda per intentar entendre des d'una visió personal com s'ha arribat al punt en què està les Fonts i com es resoldran els problemes actuals en un futur pròxim.

Aquest apartat trenca amb el to expositiu i descriptiu de l'obra, ja que en cap moment del projecte es pretén mostrar la visió subjectiva. Per aquest motiu, s'aprofita l'epíleg per a poder expressar una mirada personal del passat, present i futur del barri. A més, cal destacar que en l'epíleg s'aprofita l'oportunitat d'explicar una versió de Les Fonts des del punt de vista d'una veïna, rebesneta d'un dels creadors de nucli i neta d'un dels alcaldes, en general des d'una família resident des dels inicis.

2.3.4 BIBLIOGRAFIA

En aquest apartat es recullen tots els llibres i materials consultats. La classificació s'ordena per ordre alfabètic. És de vital importància que un llibre que pretén explicar el passat i present històric de forma objectiva, exposi d'on s'ha tret la informació. Els trets característics del barri encara fan més important incorporar la bibliografia, atès que s'han extret documents per partida doble per la problemàtica de la segregació. Com que el barri de Les Fonts pertany a dos municipis diferents la quantitat de fonts d'informació que s'han consultat és molt extensa. Per exemple, per estudiar l'evolució demogràfica s'han hagut de consultar els padrons de dos municipis, per explicar la història del barri s'han consultat llibres d'història dels dos territoris, i així en molts més casos.

2.3.5 ANNEXOS

Els annexos estan destinats a recopilar documents, imatges, mapes, plànols que per durada o grandària de la peça, no s'han pogut incorporar dins l'extensió del llibre. La decisió de fer aquest apartat està determinada per l'elecció prèvia que dins dels capítols ordinaris, la imatge tingui pes, però no sigui l'element més important. A causa de la gran quantitat de material recopilat i la transcendència de gran part dels arxius,

és interessant incorporar-los, però tampoc convé que tots es col·loquin dins del relat. La narració ja és senzilla i clara, i la imatge i els arxius que s'insereixin així com les reproduccions textuais de documents, serveixen per exemplificar i complementar el text. Una saturació de molta imatge seria perjudicial si es vol mantenir un dels principals objectius: ser clar i divulgatiu

2.4 ASPECTES FORMALS

Tot i que el pes cabdal del projecte és la narració històrica en format text, també cal acotar tots els elements que ho acompanyen. Els aspectes formals que incorpora el projecte que formen part del contingut en sí, són les imatges i el color. En un altre apartat, més endavant s'exposen els aspectes que tenen a veure amb la maquetació i el disseny del llibre: com la tipografia, la portada, la grandària de la font, la negreta, etc. Ara bé, aquest apartat pretén explicar quin paper tenen la imatge i el color dins del contingut del projecte.

2.4.1 IMATGE

L'ús de la imatge, tot i que no és el punt central del projecte, pren força importància. La finalitat és acompanyar el relat i exemplificar els fets que s'expliquen. En cap moment la imatge substituirà l'explicació, si no que pretén il·lustrar les descripcions que són difícils d'imaginar o que es poden entendre millor amb un element gràfic.

Aniran sempre acompanyades d'un petit i breu peu de pàgina. Se situaran centrades en el full i seran en negre atès que el tipus de paper no permet la reproducció en color amb bona qualitat.

Totes les imatges que s'han recopilat no aniran incloses en el llibre, atès que hi ha un gran nombre d'exemplars. Només s'inclouran les de vital importància dins de la narració i les necessàries en l'annex.

2.4.2 COLOR

El monogràfic no contempla cap incorporació de color. L'única part que n'hi ha és a la portada i per motius estètics. Cap imatge és en color com tampoc cap títol ni subtítol.

El color no és un element important en el llibre per dos motius. En primer lloc, el projecte pretén ser un monogràfic seriós on es relaten els fets de forma narrativa. En

cap cas pretén ser com un llibre de text d'història on s'exposen per apartats els esdeveniments i està plegat de colors i imatges per separar les temàtiques. D'altra banda, tampoc es fa un ús extens del color a causa del preu d'impressió. Reproduir un llibre amb color és molt més car , atès que no tan sols la impressió ja és més cara, sinó que també s'ha d'utilitzar un paper amb un preu més elevat.

3. REFERENTS

A continuació s'exposen diverses publicacions que han esdevingut referents per elaborar el projecte. Totes les publicacions recollides en aquest apartat compren trets similars. Són llibres de temàtica històrica que descriuen, de diverses maneres, el desenvolupament d'un municipi en concret. Així i tot, s'ha considerat la divisió en dos blocs, atès que alguns llibres corresponen a territoris i municipis propers al barri de Les Fonts i, per tant, poden incloure alguna informació útil i pertinent. D'altra banda, també, s'han contemplat llibres d'història local, però de territoris totalment allunyats del nucli poblacional vallesà. Aquests han ajudat a concretar l'estil de redacció o el format, però que en cap cas han aportat informació de Les Fonts.

Per a la creació del monogràfic sobre la història del barri de Les Fonts s'han establert com a referents: *Salomó* d'Antoni Virgili, *Sant Quirze del Vallès* d'Irina Casado, *Història de l'Alguer* de Marcel A. Farinelli, *Gràcia, un barri entre tres segles* d'Àngels Casanoves, *Pa amb vi i sucre* de Josep Lluís Martín Berbois i *Una Història de Terrassa* de Manuel Márquez Barrocal. Totes les publicacions han esdevingut clau per acabar de definir el perfil del projecte, tant les característiques literàries com les de disseny d'imatge i maquetació.

3.1 REFERENTS D'HISTÒRIA LOCAL DEL VALLÈS OCCIDENTAL

Sant Quirze del Vallès¹

La publicació es va crear l'any 2001 i Irina Casado i Aijón n'és l'escriptora. L'objectiu de la seva creació fou recollir i difondre la manera de ser i de viure de la comunitat de Sant Quirze del Vallès. L'obra es caracteritza per exposar, a través d'una descripció detallada, els trets característics del municipi; com el medi natural, la història o les persones cèlebres. Casado incorpora molta narració del passat històric, dedicant un extens capítol al desenvolupament del poble i incorporant dades històriques a cada un dels diferents apartats, com l'evolució demogràfica dins del capítol de "Població" o antigues llegendes del poble dins de "Festes, costums i tradicions".

¹ Aijón, I. C. (2001). *Sant Quirze del Vallès*. Cossetània Edicions.

L'estil literari és completament expositiu i descriptiu. Incorpora imatges en blanc i negre que s'intercalen amb el text. La seva estructura és simple i clara. El llibre es divideix en: la salutació de l'alcalde, el pròleg, la presentació, vuit capítols i la bibliografia. L'obra consta de 121 pàgines. L'encapçala una portada amb una imatge central de l'església del municipi amb el títol a la part superior i l'autora a la part inferior.

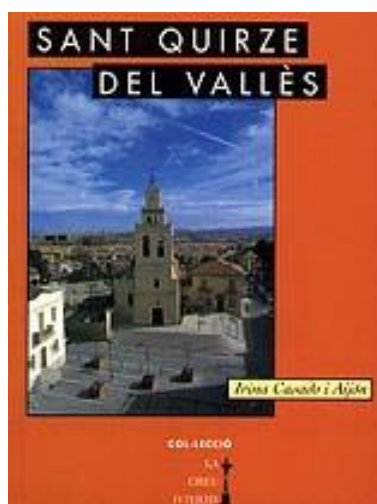

Figura 10: Portada del llibre.

Pa amb vi i sucre²

És un llibre de temàtica local que es caracteritza per explicar la història oral de Sant Quirze del Vallès. L'obra fou creada l'agost del 2017 per l'escriptor Josep Lluís Martín i Berbois i editada per Rafael Dalmau. La principal raó de la seva creació fou plasmar la història del municipi intercalant relat personal i fonts documentals. Per tant, l'obra es va crear a partir de la documentació recollida i el testimoni de 25 santquirzencs que detallaren les seves vivències i els coneixements particulars de la història del poble. El llibre compta amb una estructura senzilla, però particular. D'una banda, està format per una introducció, deu capítols, annexos i bibliografia. Però, cal destacar que l'ordre dels capítols no segueix una temàtica i un ordre preestablert. Comença amb dos capítols històrics sobre la 2a República i el Franquisme i després passa a

² Berbois, J. L. M. (2017). *Pa amb vi i sucre*. Rafael Dalmau Editor.

desenvolupar altres punts importants del municipi com les escoles, l'agricultura o la Festa Major, això sí, tot en clau històrica.

D'altra banda, és rellevant la manera en què l'autor intercala les fonts documentals amb les fonts personals. Tots els capítols segueixen la mateixa estructura, en primer lloc, s'exposa tota la història documentada i a la part final sota un subtítol s'exposen cites textuais dels diferents personatges que han participat en el llibre. També cal destacar el paper de la imatge, ja que gairebé no apareixen fotografies entremig del text, però a la meitat del llibre hi ha unes pàgines diferenciades que recullen tot un seguit de fotos de diferents èpoques.

L'estil contempla dues tipologies de narracions. D'una banda, una part més expositiva amb informació pura i dura extreta d'arxius i, d'altra costat, la part dels testimonis que recullen una narració més literària que representen les emocions amb què explicaven els testimonis les seves vivències.

Formalment, el llibre consta de 103 pàgines. Té una portada formada per un collage de fotos en blanc i negre. A la part superior dreta se situa en un requadre vermell el títol de l'obra i sobre d'aquest trobem el nom de l'autor. L'obra es va publicar a través de l'edició de Rafael Dalmau i forma part de la col·lecció Al Guió del Temps.

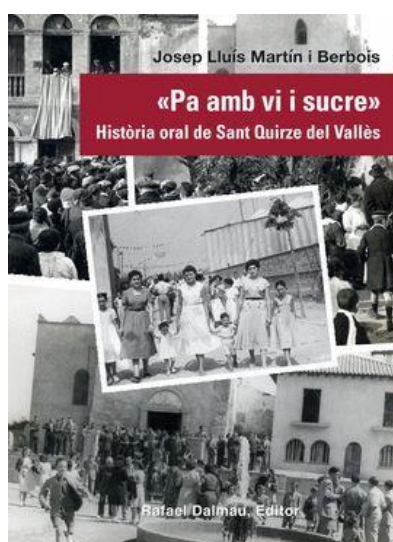

Figura 11: Portada del llibre.

Una Història de Terrassa³

És un llibre de caràcter local en què s'exposa tota la història de la ciutat de Terrassa. L'obra publicada el 2018 i elaborada per més d'una desena d'autors encapçalats per Manuel Márquez Barrocal, descriu des dels assentaments previs fins a l'any 2017. És una publicació molt extensa però concisa, ja que és l'única que aconsegueix resumir tota la història d'un municipi tan gran en una peça.

En conseqüència a la gran quantitat d'informació que recopila el llibre, la seva estructura és complexa i molt organitzada. L'obra segueix un ordre cronològic i es divideix en 4 grans capítols: prehistòria i història antiga, història medieval, història moderna i història contemporània. Cada un d'aquests apartats estan clarament separats de la resta per una portada, una introducció de l'autor i un índex que marquen cada un dels subcapítols que conté el bloc. A més, al final de cada un trobem la bibliografia emprada.

L'estiu narratiu del llibre és expositiu. Tot i que també conté descripcions, la necessitat de resumir tants anys en un únic volum provoca que el text no contingui tants detalls. Tot i ser una obra composta per la redacció de moltes autoritats, l'estil és igual en tots els capítols, exposant dades, fets i documents per subjectar el text.

Cal destacar la importància de la imatge en aquesta publicació, atès que hi ha una gran diferència amb la resta de referents. Mentre que la gran majoria dels altres llibres són publicacions amb molt de text i poca imatge i sense colors. "Una Història de Terrassa" utilitza una gran varietat de tipografies, molt colors per marcar els diferents apartats i fa ús extens de la imatge i els gràfics en color. Té un disseny molt més atractiu i una maquetació molt més pròpia d'un llibre de coneixements o de temari escolar, que d'una novel·la.

Finalment, cal destacar que la portada està formada per una imatge del centre de terrassa i a la part superior central s'incorpora el títol amb negre. Té una extensió de

³ Berrocal, M. M. (2018). *Una Història de Terrassa*. Centre d'Estudis Històrics de Terrassa.

497 pàgines i està editada i distribuïda pel Centre d'Estudis Històrics de Terrassa en col·laboració amb l'Ajuntament de Terrassa.

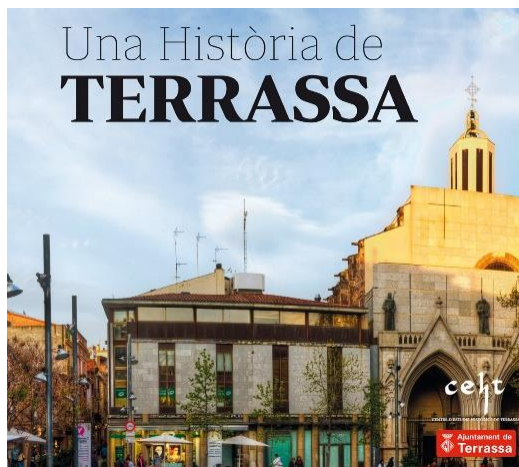

Figura 12: Portada del llibre.

Gràcia, un barri entre els tres segles⁴

És una publicació de caràcter local escrita per Àngels Casanovas Romeu l'any 2010. Cal destacar que el llibre resum la història d'un barri de Sabadell, és per aquest motiu, que és el referent més semblant temàticament al projecte que es pretén dur a terme en aquest treball.

L'obra té una estructura molt senzilla, conté una presentació, deu capítols i una bibliografia. Tot i que l'obra no segueix un ordre cronològic en la seva estructura, cada un dels capítols s'expliquen els fets amb ordre històric. La divisió es regeix per temàtiques com l'espai, els conflictes socials, els serveis del barri, la cultura i el lleure, l'activitat econòmica, etc.

El pes de la imatge en aquesta publicació és molt gran. De fet, la maquetació de l'obra col·loca en cada pàgina una fotografia en blanc i negre en grans dimensions. El text va situat a una banda de la imatge

L'estil narratiu és purament expositiu i descriptiu. Incorpora frases molt senzilles i moltes dades i fets històrics que justifiquen i ratifiquen el fil narratiu.

⁴ Romeu, À. C. (2010). *Gràcia, un barri entre tres segles*. Museus Municipals de Sabadell.

Finalment, la publicació està composta per 55 pàgines. La portada incorpora dues fotografies d'arxiu i el títol està situat a la part superior justificat a l'esquerra. L'edició i publicació fou a càrrec dels Museus Municipals de Sabadell.

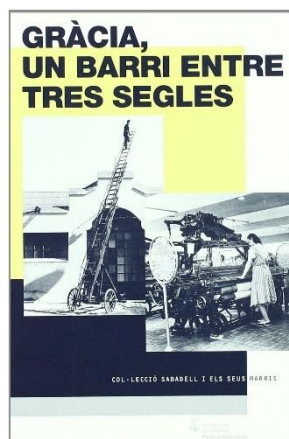

Figura 12: Portada del llibre.

3.2 REFERENTS D'HISTÒRIA LOCAL FORA DEL VALLÈS OCCIDENTAL

Història de l'Alguer⁵

És una publicació de caràcter local escrita per Marcel Farinelli el 2014. L'obra principalment és de caràcter descriptiu, ja que desenvolupa en la seva totalitat la història del municipi, des de la seva creació fins a fer una reflexió sobre el seu futur. El llibre es centra principalment, en els lligams lingüístics de l'Alguer i el català, és per aquest motiu que l'obra té un punt d'història lingüística més que de caràcter social o econòmic.

L'estructura del llibre és canònica, ja que incorpora una introducció, vuit capítols i un epíleg. Cada un dels vuit capítols que conformen el gruix de l'obra té altres subtítols que ajuden a determinar el contingut que s'explica al llarg d'aquest. La curiositat és que el nom dels capítols és literalment la paraula "Capítol" seguida d'un número. Els seus subapartats són els que indiquen que s'explica en cada un d'ells.

⁵ Farinelli, M. A. (2014). *Història de l'Alguer*. Llibres de l'Índex.

En tots els capítols i subcapítols, l'autor incorpora imatges en blanc i negre que ajuden a situar el lector. Podem trobar des de mapes, fotografies i fins i tot algun dibuix i reproducció. Per tant, en aquesta obra l'ús de la fotografia té un pes important.

El llibre consta de 264 pàgines. Compta amb una portada senzilla amb una imatge del municipi que ocupa tota la portada. A la part superior esquerra en vermell està indicat el nom de l'autor i a sota amb lletra negra i majúscula, també justificat a l'esquerra s'hi troba el títol. L'obra forma part de Llibres Índex i de la col·lecció Descoberta.

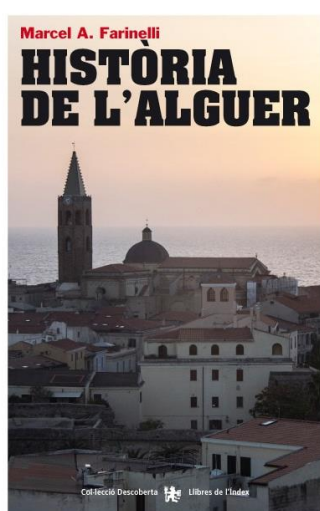

Figura 13: Portada del llibre.

Salomó⁶

És una publicació de caràcter local escrita el 2004 per Antoni Virgili i Colet. El seu autor és veí i alcalde del municipi al qual va dedicada l'obra. El motiu principal de la seva creació va ser la intenció de donar a conèixer i promocionar el seu estimat poble: Salomó. L'obra es caracteritza principalment per la descripció de trets característics del municipi com la localització, la demografia, la cultura popular o l'activitat econòmica. Gran part dels seus capítols estan dedicats a la història present del poble,

⁶ Colet, A. V. i. (2004). *Salomó*. Cossetània Edicions.

però en la part final del llibre es dedica un capítol al desenvolupament històric del municipi.

L'estil de redacció és principalment expositiu i descriptiu. L'autor ha optat per fer una explicació detallada dels trets més característics del terme municipal de Salomó. A més a més, intercala text amb imatges en blanc i negre que exemplifiquen les qualitats redactades. La seva estructura és senzilla. Consta d'una petita introducció, set capítols, una cloenda i la bibliografia. Els capítols tenen petites subdivisions per indicar en tot moment de la temàtica que s'exposa.

Formalment, el llibre consta de 123 pàgines. Compta amb una portada amb una imatge central de l'església del poble. Situat a la part superior el trobem el títol de l'obra "Salomó" i a la part inferior l'autor "Antoni Virgili i Colet. El llibre ha estat publicat per l'editorial Cossetània Edicions i forma part de la col·lecció La Creu del Terme.

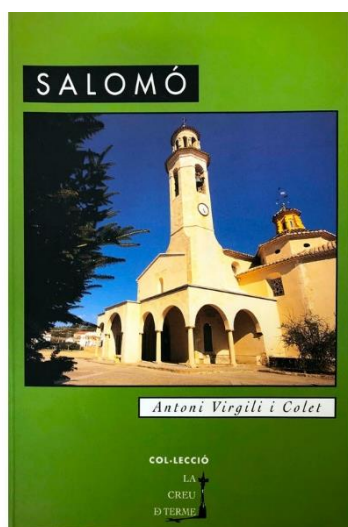

Figura 14: Portada del llibre.

4. PRESENTACIÓ DE L'ESPAI: EL BARRI DE LES FONTS

4.1 GEOGRAFIA

Les Fonts és un barri situat a 41° 31' 39" latitud nord i 2° 2' 8.88" longitud est, a una altitud de 190 metres sobre el nivell del mar. Està situat a l'extrem sud-oest del Vallès Occidental, a la confluència de la riera de les Arenes i la riera del Palau, que formen la riera de Rubí. El barri pertany a dos municipis diferents, d'una banda, una part correspon a la ciutat de Terrassa, situada al nord del nucli poblacional, i, d'altra banda, també, pertany al poble de Sant Quirze del Vallès, localitzat a l'est.

El barri està envoltat de vegetació. A l'est hi ha la Serra dels Galliners, una serra de cavall amb una altitud màxima de 315,8 metres i que se situa al mig de la depressió del Vallès. Tot i que es desenvolupen nombroses activitats com motocròs, ciclisme, passejades amb cavall, encara s'hi pot trobar una varietat rica de fauna i flora.⁷ D'altra banda, a l'oest s'estén una altra massa de vegetació, conegut com el bosc de Can Fonollet i que separa Les Fonts amb el municipi d'Ullastrell, on podem trobar nombrosos senders que tenen com a punt final Montserrat o el parc natural de Sant Llorenç de Munt.

Un altre punt fort de Les Fonts són les comunicacions. Tot i ser un barri perifèric de dues poblacions, que a priori podria comportar que la mobilitat depengués totalment del vehicle privat, és tot el contrari. La principal via de comunicació del nucli poblacional són els Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. El barri compta amb l'estació de Les Fonts⁸ que pertany a la línia S1, que connecta el territori amb ciutats com Terrassa, Sant Cugat o Barcelona.

D'altra banda, tot i el protagonisme que té l'estació de tren, el territori també compta amb importants autopistes, autovies i carreteres que permeten una mobilitat senzilla i ràpida per accedir als principals municipis dels voltants. D'una banda, la C-58 que connecta Barcelona amb les dues capitals del Vallès Occidental. D'altra banda, la C-

⁷ Vinuesa I Fernández, E. (2006). Un passeig per Les Fonts. *Informem - Butlletí d'informació municipal de SQV*, 106, 12–15.

⁸ F.G.C. (2021, 9 marzo). *Les Fonts*. FGC. <https://www.fgc.cat/xarxa-fgc/l-barcelona-valles/les-fonts/>

16, una autovia que és la principal via d'accés a França i al Pirineu. Tot i que és una xarxa rellevant, compta amb trams de peatge i això provoca que no sigui tan popular entre els vins de la població. Finalment, hi ha la carretera BP-1503 o coneguda popularment com a carretera de Rubí. Aquesta via comunica el barri amb la ciutat de Rubí i Terrassa.

4.2 DEMOGRAFIA I SOCIETAT

El fet que Les Fonts pertanyi a dos municipis diferents fa que el padró municipal present sigui difícil d'estipular. De totes maneres segons l'IDESCAT⁹, el padró l'any 2021 era de 5185 habitants. La part egarenca englobava a 2.915 i la part de Sant Quirze 2.270.

Tot i que naturalment els habitants de Les Fonts són terrassencs o santquirzencs, el sentiment de pertinença al barri ha provocat la creació d'un gentilici propi: fontí i fontina. De fet, en el programes electorals municipals utilitzen aquesta nomenclatura per especificar les propostes pel barri.¹⁰ Un tret que demostra la independència i la identitat del barri és el seu escut. Normalment, tots els municipis tenen una bandera, un escut; però no és tan tradicional que els barris ho tinguin.

Figura 15: Escut de Les Fonts.

⁹ Idescat (2022). *Institut d'Estadística de Catalunya*. <https://www.idescat.cat/>

¹⁰ Locals Esquerra Republicana de Catalunya. *Programa electoral eleccions municipals 2007*. https://locals.esquerra.cat/documents/programa_les_fonts_erc.pdf

Les Fonts és un barri perifèric, això provoca que no sigui precisament ric en comerços i equipament municipals, encara que se situí dins de l'àrea metropolitana i englobi més de 5.000 habitants. Les principals instal·lacions amb què compta el barri són: un centre cívic, una escola d'infantil i primària, un poliesportiu amb piscina, un camp de futbol, una parròquia, un club de tennis i el centre social de l'associació de veïns. La gran mancança és la de tenir un centre d'atenció primari propi, situació que obliga als habitants de Les Fonts a desplaçar-se amb cotxe si necessiten atenció mèdica.

D'altra banda, té un parc de natura i diverses places amb parcs infantils. També té alguns comerços com: un forn de pa, una cafeteria, tres botigues de queviures, dues farmàcies, mitja dotzena de restaurants, quatre residències, un quiosc, dos centres d'estètica, una rostisseria i dos veterinaris.

4.3 POLÍTICA I ECONOMIA

Les Fonts, tot i ser un barri perifèric, compta amb una diversitat d'activitats econòmiques i sectors professionals. D'una banda, hi ha una forta presència de teixit industrial provinent de Terrassa i Rubí. De fet, la zona residencial es troba entre els polígons terrassencs i rubinencs, fet que provoca que concentri gran part de les indústries que operen a les dues grans poblacions. Una de les raons principals és que actualment Terrassa tot i tenir una forta tradició fabril, la ciutat ha migrat cap al model terciari. De fet, gairebé un 80% dels treballadors assalariats de la cocapital vallesana es dedica al sector dels serveis¹¹

Ara bé, Sant Quirze,¹² encara que no ho sembli també té un teixit industrial important i el barri de Les Fonts se n'ha beneficiat. El municipi compta amb cinc polígons industrials amb connexions directes a les autopistes i autovies que precisament connecta el barri perifèric amb els seus dos nuclis poblacionals. En total, s'allotgen unes 400 empreses, la majoria pimes amb una activitat variada, ja que són tant

¹¹ Foment de Terrassa SA - Ajuntament de Terrassa. *Índex general - Anuari estadístic de Terrassa 2021*. Terrassa.cat. <https://xifres.terrassa.cat/A2021/index.php>

¹² Ajuntament de Sant Quirze del Vallès. *Govern obert i transparència*. Seu-e.cat. <https://seue.cat/ca/web/santquirzedelvalles/govern-obert-i-transparencia>

indústries com empreses de serveis. Així doncs podem extreure que Les Fonts congrega gran part el sector industrial i les seues empresarials d'ambdós municipis.

Tot i així, al ser un barri dormitori, la gran majoria dels seus habitants treballen fora de la zona, i principalment en el sector terciari. Una gran part baixa a treballar a Barcelona i l'altre es divideix entre les principals ciutats de la comarca com Terrassa, Sabadell o Sant Cugat.

4.4 CULTURA, ASSOCIACIONS I AGRUPACIONS

La història i la localització del barri han provocat que els habitants de Les Fonts hagin desenvolupat un sentiment de pertinença al barri molt fort. Per aquest motiu l'activitat veïnal és molt forta tot i ser un barri dormitori. La principal causa d'aquesta activitat és l'existència de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts¹³, una agrupació que gairebé té cent anys d'antiguitat i és tan antiga com quasi com el barri.

Però, d'altra banda, també trobem moltes més agrupacions que fan de Les Fonts un barri viu com: la Colla gegantera de Les Fonts, la Unión Deportiva Les Fonts, Les Fonts Solidària, Canya Jove Les Fonts, Club Agility Les Fonts, Ikigai Dojo Les Fonts, El Rusc de Les Fonts o Puntaires de Les Fonts

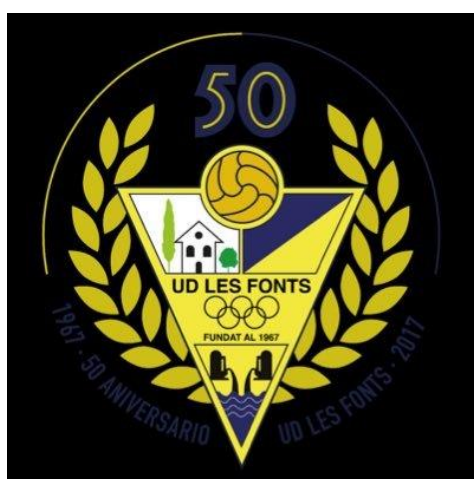

Figura 16: Escut de Les Fonts.

¹³ A.P.V. (2022). *Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts*. Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts. <http://apvlesfonts.com/>

Les Fonts té una Festa Major pròpia que se celebra a principis d'octubre des de la creació del nucli poblacional. A més a més, gaudeix de rues de reis i carnestoltes independents de les que es fan tant a Terrassa com a Sant Quirze.

Figura 17: Gegants de Les Fonts a la Festa Major.

Finalment, cal destacar l'existència de nombroses agrupacions amb les seves corresponents xarxes socials que es dediquen principalment a reivindicar la peculiaritat de Les Fonts, informant sobre esdeveniments, però també denunciant les mancances del barri i la inactivitat dels municipis al qual pertany en són exemples Les Fonts es veu o Les Fonts Independent

5. PROCÉS D'ELABORACIÓ

La realització del monogràfic comporta tot un seguit de treball més enllà de la redacció en si del projecte. És per aquest motiu que, en primer lloc, és essencial exposar quines han sigut les fonts d'informació del llibre, per posteriorment explicar com s'ha procedit a tractar la informació per començar la narració.

Buscar les fonts d'informació i recopilar totes les dades és un dels primers passos que s'ha d'efectuar. Per la temàtica del projecte i de la manera en què s'ha decidit tractar-lo, és clau la incorporació d'entrevistes que complementin les fonts i la documentació oficial.

Finalment, amb tota la informació recopilada, contrastada i ordenada seguint la cronologia que en aquest cas, contempla el projecte, es procedeix a redactar el monogràfic i posteriorment, maquetar-lo.

5.1 FONTS I DOCUMENTACIÓ

En aquest apartat s'exposen les fonts que han nodrit d'informació el projecte. Els principals indrets d'on s'ha extret informació són: els arxius, els museus, les biblioteques i els documents personals i d'agrupacions i entitats del barri.

La majoria són articles, documents, imatges, revistes, fulletons i llibres de l'època que han servit per fer un recull de dates i esdeveniments per quadrar en una línia cronològica del naixement i del desenvolupament del nucli poblacional.

5.1.1 ARXUS INSTITUCIONALS

Els arxius han estat la gran font d'informació del projecte. S'ha consultat diverses institucions dins del Vallès Occidental, atès que són els possibles candidats que poden incorporar informació sobre el barri. En total se n'ha consultat quatre: l'Arxiu Municipal de Terrassa i el de Sant Quirze del Vallès, l'Arxiu Comarcal del Vallès i de l'Arxiu Tobella.

Arxiu Comarcal¹⁴

L'arxiu Comarcal del Vallès Occidental és una institució que custodia un total de 229 fonts documentals de procedència local. L'indret té com a finalitat preservar, conservar, tractar i difondre patrimoni documental d'àmbit local i comarcal. El document que s'ha extret d'aquesta institució ha estat: l'escriptura notarial de la compra de Can Falguera del 1918.

Fundació Arxiu Tobella¹⁵

L'Arxiu Tobella té com a antecedent la col·lecció particular de Manuel Tobella i Marcet, un ciutadà que va començar a interessar-se per diversos fons fotogràfics i que va iniciar el procés de categorització i arxivament de les imatges. Actualment, a l'interior de l'antic magatzem Farnés trobem la Fundació Cultural Privada Arxiu Tobella que recull un gran nombre de documents, fotografies, llibres i publicacions de caràcter local. Els documents extrets d'aquest espai han estat:

1	Reglament per a la Construcció de Cases de La Societat d'Urbanització Econòmica de Les Fonts	1920
2	Els Estatuts de la Societat d'Urbanització Econòmica de Les Fonts	1920
3	Programa de Festa Major Las Fonts	1946 i 1956
4	Llibre fotogràfic autoeditat d'Atur Travessa	1986
5	Full informatiu de les característiques de Les Fonts de Paco Contreras	1986
6	Recopilatori d'esdeveniments de l'Arxiu Torbella	
7	Exemplars del Diari <i>Crònica Social</i>	1934-1935
8	Exemplars del diari El 9 de Terrassa	
9	Exemplar Revista El Vent	1986

¹⁴ A.C.V. (2022a). *Vallès Occidental*. Xarxa d'Arxius Comarcals (XAC).
https://xac.gencat.cat/ca/lLista_arxius_comarcals/valles_occ/

¹⁵ M.T. (2022). *Inici | Fundació Arxiu Tobella - Terrassa*. Arxiu Tobella Terrassa.
<http://www.arxiutobella.cat/>

Arxiu Municipal del Terrassa¹⁶

L'Arxiu Municipal de Terrassa és un centre d'informació sobre la història, les tradicions, les festes, els costums i la memòria terrassenca. Hi ha documents sobre la ciutat, els seus espais, les seves festes, la seva demografia i la seva activitat econòmica. Actualment, disposa d'un arxiu digital, un arxiu de fons i un arxiu fotogràfic. D'aquesta institució s'ha extret:

1	Imatges de la Masia de Can Falguera (7)	1920,1981, 1995, 2009 i 2013
2	Imatges de Les Fonts de Terrassa (26)	1920, 1928, 1935, 1948, 1950, 1959, 1962, 1979, 1981, 1982, 1984, 2004 i 2009
3	Padrons Municipals	1924 - 1994
4	Plànols urbans del barri	1936,1987,1993 i 1999

Arxiu Municipal de Sant Quirze¹⁷

L'Arxiu Municipal de Sant Quirze és una entitat especialitzada en la gestió i el tractament de documentació sobre les diferents activitats, funcions i competències de l'Ajuntament. Hi ha informació des del segle XIX fins a l'actualitat. De l'arxiu de SQV s'ha extret els padrons municipals des de 1920 fins a l'actualitat.

5.1.2 ARIXUS DIGITALS

Una altra font d'informació molt important ha estat internet. Actualment, amb el desenvolupament tecnològic, molts exemplars de llibres, diaris, revistes en paper, s'han pogut digitalitzar i es poden consultar a través de la xarxa. Això ha permès

¹⁶ A.M. (2022b). *Ajuntament de Terrassa - Arxiu Municipal*. ARXIU MUNICIPAL. <https://arxiunicipal.terrassa.cat/>

¹⁷ S.S.Q. (2022f). *Arxiu municipal*. Seu Electrònica Arxiu Municipal de Sant Quirze del Vallès. https://seu.santquirzevalles.cat/DetallContinguts/_Csc0skTygzMjrh_Wy1y8Y0uZ-78bbGj7

consultar amb molta facilitat, una gran quantitat de diaris i revistes de l'època de manera més ràpida, acotada i efectiva.

En aquest projecte els arxius digitals han estat cabdals per poder consultar dades demogràfiques i econòmiques, però també per la consulta d'articles i publicacions de l'època dels diferents nuclis territorials que envolten Les Fonts.

L'arxiu digital que s'ha utilitzat per a trobar publicacions periòdiques, com diaris i revistes, és *Trencadís*¹⁸.

Trencadís

La pàgina web de Trencadís és el dipòsit digital de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona. En ella es recopilen fonts locals com publicacions periòdiques, fotografies o programes de festa major. La digitalització d'aquests continguts facilita el seu accés, atès que la pàgina és oberta a qualsevol usuari que vulgui consultar-la. Tot i que actualment, encara no estan tots els documents digitalitzats, ja disposa d'una representació de tots ells en la gran majoria de casos.

La consulta ha estat clau per poder arribar a publicacions periòdiques locals per a trobar fets i esdeveniments que ajudessin a construir el relat cronològic de la història de Les Fonts. La gran majoria de fonts consultades són diaris de Terrassa o de la comarca que puntualment escrivien sobre successos del petit barri vallesà.

Els materials consultats han estat: *l'Acció*, *Tarrassa*, *Diari de Terrassa*, *Tarrassa Informacion*, *Diari El Dia* i *Avui*.

¹⁸ *Trencadís, Fons locals digitalitzats - Xarxa de Biblioteques Municipals*. (s. f.). Diba.cat. de <https://trencadis.diba.cat/>

L'Acció¹⁹

Fou una publicació propulsada pel partit d'Esquerra Republicana de Catalunya. El periòdic va passar per diferents etapes entre els anys de la seva edició. Va romandre suspès entre el juny de 1919 fins el setembre del 1922. La publicació tenia com a objectiu explicar el creixement dels grups catalanistes i organitzar la secció del partit de la zona. En el seu punt àlgid arribà gairebé als 1.800 subscriptors.

Aquest diari s'ha consultat amb l'objectiu de trobar punts de política històrica en el barri de Les Fonts per comprovar si el barri tenia accions polítiques i també per trobar esdeveniments durant el període de la guerra.

Figura 18: Capçalera del diari L'Acció

Tarrassa²⁰

Butlletí de la Falange que informava sobre organitzacions sindicals i falangistes locals. L'any 1945 va evolucionar una mica, incorporant més informacions i publicant-se periòdicament. El 1955 evolucionarà a *Tarrassa Información*.

Aquesta publicació s'ha consultat amb l'objectiu de trobar informacions sobre la primera etapa del franquisme a la comarca del Vallès, atès que la guerra i la postguerra són etapes difícils per trobar informacions locals concretes.

Figura 19: Capçalera del diari Tarrassa

¹⁹ Esquerra Republicana de Catalunya. Secció Local. (1918 – 1936) *Acció*.
https://trecadis.diba.cat/dem/catalog/as_fronts/collection?id=11&locale=ca

²⁰ Prensa del Movimiento. (1939 – 1955). *Tarrassa*.
https://trecadis.diba.cat/dem/catalog/as_fronts/collection?id=11&locale=ca

Tarrassa Información²¹

Evolució del periòdic *Tarrassa*. Aquesta nova versió, tot i que es regia sota les ordres de la premsa del moviment, tenia un caire més noticiari i incorporava els successos de la ciutat, a banda de propaganda política. Més endavant evolucionarà al Diari de Terrassa.

Aquesta publicació ha estat consultada amb la voluntat de començar a trobar notícies i problemàtiques que presentava Les Fonts un cop passada la negra etapa de la guerra i la primera etapa de la dictadura.

Figura 20: Capçalera del diari *Tarrassa Información*

Diari de Terrassa²²

Coincidint amb la diada de Sant Jordi, l'antic diari de *Terrassa Información* evoluciona a *Diari de Terrassa* el 1977. El seu públic objectiu són els habitants de Terrassa i s'edita de dilluns a divendres. És una publicació local de referència a causa de la seva llarga història. Com que en l'actualitat, de manera recurrent surt algun article sobre les Fonts, aquest diari s'ha consultat per trobar informacions en l'etapa més present del barri.

Figura 21: Capçalera del *Diari de Terrassa*

²¹ Prensa del Movimiento (1955 – 1973). *Tarrassa Información*
https://trencadis.diba.cat/dem/catalog/as_fronts/collection?id=11&locale=ca

²² Diari de Terrassa (1977 – Actualitat). *Diari de Terrassa | Notícies de Terrassa i Comarca*.
<https://www.diarideterrassa.com/>

Diari El Dia²³

Fou una de les publicacions periòdiques més importants de la ciutat, per la seva durada i per la seva qualitat en l'època que va existir. Publicava informació política, social, cultura i econòmica de la ciutat entre el 1918 i el 1936.

La seva consulta era quasi obligada, atès que era un periòdic que naixia a la mateixa època que les Fonts i que incorporava informació de tota mena. A més, durant l'època era molt característiques que les publicacions incorporessin informació de servei, d'esdeveniments i publicitat. Per aquest motiu, el diari El Dia ha estat un dels més importants per extreure informació del dia a dia del barri en el seu desenvolupament.

Figura 22: Capçalera del Diari *El Dia*

Avui²⁴

Publicació portaveu del Centre Catalanista Republicà de Terrassa. Va començar sent una publicació periòdicament irregular i després es va començar a editar com a setmanari. Deixà d'editar-se l'octubre de 1934, com a conseqüència dels esdeveniments polítics d'aquell moment.

La consulta d'aquest diari és important per entendre quina sensibilitat política tenia el barri de Les Fonts.

²³ Diari Terrassenc El Dia(1918 - 1936). *El Dia*.

https://trecadis.diba.cat/dem/catalog/details/120081?collection_id=11&locale=ca

²⁴ Periòdic Catalanista Republicà. (1931 – 1934) Avui.

https://trecadis.diba.cat/dem/catalog/details/62540?fulltext=terrassa&is_fulltext_search=0&locale=ca

Figura 23: Capçalera del Diari *Avui*

5.1.3 BIBLIOTEQUES I CENTRES D'ESTUDIS

Els museus, biblioteques i centre d'estudis també han estat institucions claus per la recopilació d'informació. Aquestes institucions, de la mateixa manera que ho fan els arxius, guarden tota mena de publicacions i documents de diferents èpoques pel seu interès històric. A banda dels llibres prestats per les biblioteques, hi ha hagut molts altres documents que han estat útils per la investigació. Per a l'elaboració del treball s'han visitat: La Biblioteca Central de Terrassa i el Centre d'Estudis del Museu Rubí.

Biblioteca Central de Terrassa²⁵

La Biblioteca Central de Terrassa és el punt central de la xarxa de biblioteques de la ciutat. En ella, hi ha un apartat de publicacions locals i arxiu de premsa local. Per aquest motiu aquesta institució ha esdevingut clau per a la recopilació d'informació. D'aquest espai s'han pogut consultar totes les edicions de L'Esquitx de Les Fonts, una revista satírica il·lustrada del barri de Les Fonts creada el 1922 i que va durar fins al 1932.

Centre d'Estudis Rubinencs Museu Rubí²⁶

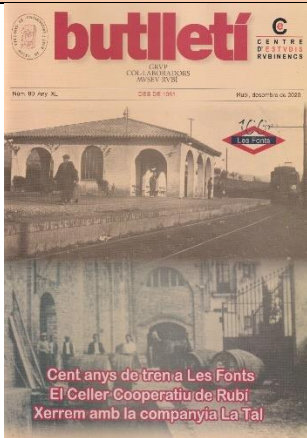
Organització dedicada a contribuir en el desenvolupament, la divulgació i el foment dels valors culturals, científics i artístics de la població de Rubí. També duen a terme una tasca d'investigació en el camp històric, per aquest motiu van desenvolupar la

²⁵ B.C.T. (2022d). *bct - Ajuntament de Terrassa*. Biblioteca central de Terrassa.
<https://www.terrassa.cat/bct>

²⁶ M.R. (2022f, mayo 29). *Centre d'Estudis Rubinencs*. Grup de Col·laboradors Museu Rubí.
<http://historiaygrupomuseorubi.blogspot.com/>

creació d'un arxiu històric i d'un grup de col·laboradors. A més, en relació amb la tasca de difusió per a la ciutadania elaboren un butlletí mensual des del 1998.

Precisament d'aquests butlletins mensuals on recopilen història local i comarcal s'ha pogut extreure informació de gran valor per a la creació del monogràfic. S'ha consultat el butlletí nº 53 i el nº 80.

Butlletí nº 53 ²⁷	Butlletí nº 80 ²⁸
 <p data-bbox="309 1095 663 1126">Figura 24: Portada del butlletí</p>	 <p data-bbox="927 1095 1281 1126">Figura 25: Portada del butlletí</p>

5.1.4. DOCUMENTS I ARXIS PERSONALS

A continuació s'exposa la documentació que s'ha extret d'arxius personals, corresponents als habitants del barri. Gràcies al material proporcionat per veïns i veïnes del barri s'ha pogut complementar tota la informació institucional extreta dels arxius administratius.

Els arxius personals han estat una font d'informació cabdal, atès que les institucions guarden documentació i imatges de fets rellevants. En canvi, les persones, guarden altres materials més sentimentals i personals que també tenen un valor històric que per ells és incalculable, però que les administracions no tenen en compte. Gràcies al material aportat pels següents residents s'ha pogut completar gran part de la documentació proporcionada per la resta d'organitzacions i a més, ha servit per exemplificar moltes de les vivències de les persones entrevistades.

²⁷ Grup de Col·laboradors Museu Rubí. (2009) *Butlletí nº53 Centre d'estudis Rubinencs*.

²⁸ Grup de Col·laboradors Museu Rubí. (2009) *Butlletí nº80 Centre d'estudis Rubinencs*.

Família Mitats

Unitat familiar històrica del barri. Van arribar a Les Fonts el mateix any que es va començar a idear el projecte. Un dels seus membres era constructor i va ser l'encarregat d'edificar un nombre important de torres que avui en dia segueixen en peu. La implicació d'aquesta família en el barri, sobretot en els seus inicis, va ser cabdal per la seva creació i el seu desenvolupament. És per aquest motiu que disposen de material de gran valor històric i que ha servit per descobrir el naixement de Les Fonts i les vivències dels primer anys. Actualment, encara són veïns del nucli i, per tant, a banda de la documentació històrica, també han aportat informació i material present que han servit per encaminar els capítols d'èpoques més presents.

La documentació que han proporcionat ha estat:

1	Posició d'alcaldia de barri	1960
2	Petició de pressupost obres arrencament de carrer	1968
3	Normes d'actuació mesa electoral	1978
4	Cens electoral	1975 - 1979
5	Diari el Dia	
6	Esquitx de Les Fonts (nº on surt la seva casa)	
7	Fotografia de Josep Mitats Umbert	
8	2 padrons de Les Fonts	
9	Pla d'ordenació municipal	1978
10	Programa de festa major antic	
11	Exemplar <i>Terrassa Información</i>	

Francesc Margenat

És habitant de Rubí, però és familiar directe d'uns dels propietaris de la companyia Ribas i Cia. Forma part del Grup de Col·laboradors Museu Rubí dins del Centre d'Estudis Rubinencs i dedica gran part de la seva vida a la recerca històrica. De fet, conscient dels lligams que té a Les Fonts, va començar un projecte de llibret per explicar la història de Les Fonts en una conferència d'estudis històrics. El material que

ell va recopilar ha servit en, en moltes ocasions, per què l'Associació crees petites exposicions i xerrades sobre el barri. En Francesc va cedir-me el text i la informació que va recopilar per a la conferència.

Família d'Arthur Travessa

Artur Travessa fou un icònic veí del barri de Les Fonts. Va dedicar gran part de la seva vida al barri, en primer lloc, sent alcalde de barri i després desplegant una planificació pel desenvolupament de l'activitat esportiva a Les Fonts. Va ser president de la U.D. Les Fonts durant molts anys. Al començament d'aquest projecte es va començar a treballar amb ell, ja que era una de les persones més velles del nucli i que més recordava els fets històrics gràcies a la seva implicació. Malauradament, va morir fa uns mesos a causa d'una pneumònia que es va complicar. Abans de deixar-nos va oferir material de gran valor per al treball. A hores d'ara i a l'espera que la família pugui aportar també el seu granet de sorra, la família Travessa ha cedit sobretot fotografies i un llibret de la història de la Parròquia de Les Fonts.

Paco Contreras

En Paco Contreras va néixer a les Fonts fa 63 anys. És veí de referència per tots els habitants, atès que la seva tasca per la comunitat ha estat la seva prioritat des del primer dia. Ha estat president de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts en dues ocasions i durant molts anys. Va entrar en l'ajuntament de Sant Quirze per portar les problemàtiques del barri a l'ajuntament central i actualment és el president del U.D. Les Fonts. Coordina i dona suport a totes les activitats que es desenvolupen al barri, també aquest projecte, per aquest motiu, la seva intervenció ha estat reiterada.

Els documents que ha aportat han estat els butlletins que rebien els veïns de Les Fonts en totes les seves etapes: Fent Les Fonts (versions dels anys 80, anys 90, 2000 i 2010)

Mª Àngels i Isidre

És una parella que tenen una 2a residència a les Fonts des dels anys 70. L'Isidre i la Mª Àngels van llogar una caseta que els va oferir l'alcalde de barri de Sant Quirze en Josep Mitats. En poques setmanes es van enamorar de l'indret i fins el dia d'avui

continuen venint a passar els caps de setmanes i els estius. La seva visió com a residents puntuals ajuda a construir un relat més completat i acotat en tots els sentits. De la mateixa manera que un veí habitual ha pogut aportar documentació i experiències de gran valor històric, els veïns més ocasionals com aquesta parella també han aportat una visió, documents i imatges de gran interès. A continuació s'exposen els materials que han cedit per l'elaboració del monogràfic.

1	Exemplar Les Fonts Exprés	2002
2	Carta del primer pagament del lloguer	1970
3	Llibre sobre les riuades del 62	
4	Libret de SQV	

5.1.4. AGRUPACIONS I ENTITATS

Les agrupacions i entitats han estat cabdals per l'elaboració del projecte. Tot i que moltes han mostrat el seu interès a participar, encara no s'ha trobat un forat per poder tractar amb totes, atès que serviren com un complement documental i informatiu molt interessant, però el gruix de la informació l'aporta l'associació de referència al barri com és l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts.

Ara bé entitats com el Club de Tennis o l'AMPA del CEIP Pilarín Bayés tenen assegurada la seva participació per enriquir, encara més, contingut del monogràfic.

Associacions de Propietaris i Veïns de Les Fonts²⁹

L'APV de Les Fonts va ser creada l'any 1927. És quasi tan antiga com el barri i va néixer com a entitat organitzativa del desenvolupament del barri. A la dècada dels anys 20, els límits dels termes estaven difosos i ni l'ajuntament de Sant Quirze ni de Terrassa impulsaven cap mena d'acció per a la creació de Les Fonts. Amb l'aparició de l'entitat el procés de desenvolupament del barri va ser molt més fàcil i àgil. De fet, moltes de les accions o fites que s'acabaven aconseguint, com l'arribada del

²⁹ A.P.V. (2022). *Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts*. Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts. <http://apvlesfonts.com/>

subministrament d'aigua o la construcció d'un pont estava, en la majoria dels casos, impulsada i finançada per l'Associació.

L'entitat ha estat clau per l'elaboració del projecte, atès que ha proporcionat, materials, contactes, testimonis, context i totes les eines possibles per a fer realitat la seva publicació.

La documentació proporcionada per l'Associació ha estat:

- Recopilació Històrica de l'APV 1927-2007³⁰: llibret explicatiu amb les principals accions de l'entitat i un repàs històric pels presidents que ha tingut.
- Els 100 anys de l'Arribada del Tren a Les Fonts³¹: breu monogràfic de com va arribar el Ferrocarril a Les Fonts. L'obra va estar elaborada per la Festa Major del 2021 commemorant el centenari.

5.2 ENTREVISTES

Les entrevistes són la font més important de tot el projecte. Més enllà dels documents que proporcionen informacions de dates claus i esdeveniments històrics, les entrevistes ajuden a posar context tota la recopilació de fets que s'han extret a través de documents i imatges, institucionals i personals. Així doncs, les entrevistes que s'han efectuat per a la creació del llibre *Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble* han estat planificades i seleccionades segons les característiques i la informació que podia apostar cada testimoni.

Dels entrevistats podem destacar, sobretot, dos perfils diferenciats. D'una banda, podem trobar veïns històrics del barri amb lligams amb famílies veïnes de tota la vida, que sobretot han aportat vivències i demandes històriques del nucli poblacional. I, d'altra banda, veïns més recents que exposen que els va enamorar del barri de Les Fonts per venir a viure.

³⁰ A. P. V. (2007). *Recopilació Històrica de la APV 1927-2007*. Terrassa: Serafí Vazquéz.

³¹ A.P.V. (2020). *Els 100 anys de l'Arribada del Tren a Les Fonts* (Els 100 anys de l'Arribada del Tren a Les Fonts ed., Vol. 1). APV Les Fonts.

El conjunt de persones entrevistades està format per: Francesc Margenat, Artur Travessa i familiars, Francisco Contreras, Gemma Vallvé, Rafel Mitats, Àngels Elias, Antonio Aribau i Irina Aijón.

A continuació s'exposa una breu descripció de l'entrevistat, perquè és important el seu testimoni i parts interessants de l'entrevista. A causa de la magnitud del projecte i els terminis de presentació del treball no s'han acabat de realitzar totes les entrevistes planificades, atès que per la redacció del monogràfic i el capítol pilot hi havia perfils que aportaven més informació de context i s'han hagut de realitzar diverses trobades per aclarir i ampliar diverses temàtiques. Les entrevistes pendents es duran a terme després de l'entrega del treball per acotar informació del passat més present i continuar teixint més detalladament el contingut del llibre.

5.2.1 FRANCESC MARGENAT³²

En Francesc Margenat és un dels membres del Grup de Col·laboradors del Museu Rubí. Actualment, és veí de Rubí, però prové d'una de les famílies impulsores del barri de Les Fonts. El seu avi fou Josep Ribas, fundador de la companyia Ribas i Cía, l'empresa que va comprar els terrenys que actualment ocupen el barri i que va impulsar el projecte d'urbanització de la ciutat jardí de Les Fonts. Tot i que, ara per ara, ja no és habitant de les Fonts, en Francesc continua en contacte amb el petit barri vallesà. Fins a tres cops per setmana ve fins a les Fonts a esmorzar a una de les cafeteries històriques del barri. A més, està en permanent contacte amb l'Associació de veïns en l'organització d'esdeveniments culturals sobretot relacionats amb la història.

En Francesc és un enamorat de la història local, és per aquest motiu que, tot i estar jubilat, la seva principal tasca la desenvolupa al Museu Rubí redactant articles i fent recerca històrica.

El seu testimoni ha estat de vital importància, ja que ha aportat informació des de diferents punts de vista. D'una banda, ha aportat vivències personals i dels seus familiars com a membre d'una de les famílies més importants dels primers anys de

³² L'entrevista completa es pot consultar a l'[annex](#)

vida de Les Fonts. D'altra banda, també ha aportat els seus coneixements sobre història de la comarca per contrastar el relat familiar i aportar un punt d'objectivitat per a potser construir la història de les fonts i no la de la família Margenat – Ribes.

En l'entrevista en Francesc va detallar com va néixer les Fonts i les condicions en què ho va fer:

Les petites singularitats que van sorgir a l'inici, ara són grans problemes. El més famós: la segregació. Per comprendre perquè Les Fonts és un territori dividit cal anar molt més enllà que els 100 anys de vida que té el barri.

A través del seu testimoni es van aclarir els orígens que Les Fonts pertanyi a dos municipis, ja que en l'antiguitat els límits dels municipis eren molt difosos:

Abans Sant Quirze del Vallès no era un municipi independent, era un sector de Terrassa anomenat Sant Quirze de Terrassa. En dividir-se l'any 1850, com que abans les divisions de territoris anaven per masies i parròquies, la ciutat egarenca es va quedar unes masies i Sant Quirze unes altres. Les Fonts s'urbanitza la meitat en els terrenys d'una masia de Terrassa i l'altra meitat a la masia de Sant Quirze.

Gràcies al que explicava s'anaven introduint noves condicions i nous elements que en el seu moment va determinar el futur de les Fonts. El més important: les masies:

Les Fonts actualment ocupa els terrenys de la masia de Can Falguera i la Masia de Can Corbera. La primera era dels terrenys pertanyents a Sant Quirze i la segona a Terrassa. Després que la companyia Ribas i Cía compres els terrenys van començar a edificar sense tenir en compte la divisió territorial.

Un cop desvelat el misteri de la segregació, en Francesc va explicar que Les Fonts a priori no hauria d'haver nascut mai, sinó que la zona havia de ser una colònia fabril:

Poc temps després es varen assabentar que el tren que arribava portaria persones i es van replantejar el projecte. En compres de fer establiments industrials van decidir urbanitzar una ciutat jardí. El 1918 van contactar amb l'arquitecte Viñals que li van encarregar el projecte d'urbanització i amb la creació dels estatuts l'any 1920 van acordar batejar la urbanització amb el nom de Les Fonts.

5.2.2 PACO CONTRERAS³³

En Francisco Contreras té 63 anys i ha viscut a Les Fonts tota la seva vida. Actualment, ocupa la presidència de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts i també, de la Unión Deportiva Les Fonts. És un dels habitants més entregats del barri, atès que la seva voluntat de treballar pel poble ha estat sempre present i es manté fins el dia d'avui. A més, durant la seva etapa adulta va estar 16 anys treballant com a regidor a l'Ajuntament de Sant Quirze per apropar la realitat de Les Fonts l'ens municipal.

En Francisco és un enamorat de Les Fonts, viu i treballa pel barri i per aconseguir que es mantingui l'acció veïnal i el teixit social que s'ha desenvolupat des dels seus inicis. Més que de Terrassa o de Sant Quirze, es sent de Les fonts, perquè és el territori que l'ha vist créixer.

El seu testimoni, atès als càrrecs que coordina, és de vital importància per entendre la singularitat del barri, comprendre el teixit veïnal que s'hi ha desenvolupat, els canvis que s'han produït a través de les seves vivències, la visió que tenen del barri els ajuntaments pertanyents i com es desenvolupa l'activitat esportiva del barri.

En Paco explicava amb els ulls plens d'il·lusió i nostàlgia com era Les fonts 60 anys enrere. Explicava que les Fonts era una població exemplar, petita i familiar, però com els temps tot canvia:

Antigament, ens coneixíem tots, hi havia pocs habitants i vivíem com un nucli separat de Terrassa i Sant Quirze. Això provocava un sentiment més de poble que no pas de barri.

Abans que arribes la democràcia el barri era un caos administratiu. Ara també ho és però estat tot més encaixat i regulat. En Paco contava quin va ser el gran canvi despès de les eleccions municipals.

Amb l'inici de la democràcia, els ajuntaments van començar a donar serveis que abans no donaven a la població. Tant Terrassa com Sant Quirze es van adonar que Les

³³ L'entrevista completa es pot consultar a l'[annex](#)

Fonts també formava part del municipi. Aquest va ser el canvi més substancial a l'escala de gestió política.

Amb la implicació dels ajuntaments, en Paco explicava que més gent va tenir en compte el territori de Les Fonts com un possible lloc on viure:

Ara mateix entre Les Fonts de Sant Quirze i Les Fonts de Terrassa gairebé arribem als 6.000 habitants. Són nous residents que venen a buscar la tranquil·litat que ofereix el barri però a la vegada la bona localització i connexió amb les principals ciutats grans del territori.

Amb tants anys involucrat a la gestió de Les Fonts ha experimentat problemes de tots colors. Alguns en són nous a causa del creixement de la població, però d'altres s'arrossequen des de fa anys:

Ara hi ha una depuradora que provoca olors, hi ha una autopista de peatge que provoca que passin més cotxes per la carretera del mig del barri.

L'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts és una de les entitats més antigues del barri. En Paco, el president actual, explicava els motius de la seva creació:

La creació precisament es va fer perquè no hi havia cap municipi ni cap institució que s'encarregués de les necessitats que les Fonts en aquell moment ja demanava com a poble. Van ser els mateixos veïns qui van crear l'entitat per donar serveis que no donava ningú com la recollida d'escombraries, la neteja, el manteniment de l'aigua.

De la mateixa entitat van néixer les iniciatives culturals i esportives:

Perquè la gent jove poguessin fer activitat esportiva es va crear el vocal delegat d'esports de l'associació.

Des de l'APV es van comprar uns terrenys als anys 20 per a construir unes pistes de tennis i crear el Club de Tennis Les Fonts. Cent anys després allà continua. La Colla Gegantera també té el seu naixement a partir de l'acció de l'Associació de Veïns que a través de la creació d'un delegat de cultura es comencen a pensar accions per fomentar les activitats culturals al barri. Tenir gegants propis de les Fonts, aquesta va ser la idea que se li va acudir.

Per apropar tota l'activitat del barri i conscienciar als nuclis les problemàtiques del nucli i les inquietuds dels habitants en Paco va crear un pla d'acció:

Juntament amb un membre de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts vam acordar presentar-nos a la llista com a independents cada un a un ajuntament. Jo a Sant Quirze i ell a Terrassa, tot per aconseguir acabar amb reivindicacions històriques del barri i millorar la situació del barri. Havíem d'estar en el poder perquè se'ns escoltes.

Finalment, només va entrar en Francisco, i tot i que va fer molt per barri el pla no va funcionar tant com esperava, ja que li donaven moltes responsabilitats i havia de treballar per tothom.

Amb tota aquesta informació un cop recollida la creació del barri, el desenvolupament i els seus problemes, cal desxifrar per on passa el futur de Les fonts. En Francisco ho té clar:

Ha de ser una postura de la Generalitat que en algun moment decideixi unilateralment que fer amb el nostre territori. Solucionar aquesta qüestió és molt difícil. Ja es va intentar molts anys enrere entre els dos ajuntaments, però mai hi ha hagut un projecte ferm que ho solucioni. La més realista, ara per ara, és que passem tots a Terrassa per serveis i per ser una ciutat més gran.

5.2.3 GEMMA VALLVÉ³⁴

La Gemma és nascuda a Barcelona el 1965. Amb tan sols 10 anys va començar a venir a estiuajar i a passar els caps de setmana a Les Fonts. A poc a poc, va anar enamorant-se del barri i el 1992, quan es va casar, va anar a viure a Les Fonts en una de les cases històriques de barri.

Per incompatibilitat amb la seva feina com a professora a Barcelona, no ha pogut implicar-se en l'activitat veïnal del barri, però tot i així, sempre que ha tingut el temps ha procurat que els seus fills participin en les activitats com la rua de carnestoltes, la festa major o la cavalcada de reis.

³⁴ L'entrevista completa es pot consultar a l'[annex](#)

El testimoni de la Gemma és interessant des de el vessant que ella, en primer lloc, només tenia les Fonts com una segona residència i com, meravellada per la tranquil·litat i l'entorn que l'envolta, el va escollir com a indret per cuidar dels seus fills. A més encara que no ha estat veïna habitual durant molt temps, té una gran experiència en el nucli poblacional, ja que fa més de 40 anys a la zona.

La Gemma descrivia com era el barri 5 anys enrere, recorda amb detall com eren els carrers i l'arquitectura del barri:

Recordo que els carrers estaven sense asfaltar, eren de terra. A més la via no tenia un pas subterrani, sinó que passaves per sobre les vies a través d'uns passos de nivells. Ara, passant cada 10 minuts un tren seria impensable. També recordo el contrast d'edificacions, de fet l'actual encara és més pronunciat. Abans convivien torres de la burgesia amb casetes d'obrer prop de la riera. Avui en dia, a sobre hi ha edificis. Sembla el trencadís de Gaudí.

Enamorada de Les Fonts amb totes les seves imperfeccions va decidir venir a viure l'any que es va casar, el 1992:

En el barri vaig trobar la tranquil·litat, Portava tota la meua vida vivint en un pis. Aquí vaig descobrir un nou món.

Tot i que destaca que el barri ha canviat encara recorda els problemes que hi havia en el passat i que encara es mantenen. Els tràmits que va haver de fer per venir a viure aquí van ser un caos. Per ella el pitjor de venir a viure a Les Fons són:

Les gestions municipals. Mai saps amb qui has de contactar, qui t'atendrà on has d'anar, quin departament et farà la gestió...

5.2.4 RAFEL MITATS³⁵

En Rafel va néixer a Les Fonts el 7 d'abril de 1963. Fa 59 anys que viu al barri, i això no és tot, el seu besavi fou Josep Mitats Umbert, un dels impulsors de la urbanització de la ciutat jardí.

³⁵ L'entrevista completa es pot consultar a l'[annex](#)

Tant el seu avi com el seu pare van recollir el llegat d'en Josep i van continuar impulsant el desenvolupament del barri. El seu avi no va tenir gaire temps, a causa que va morir a la guerra, però, tot i així, va estar uns anys a l'associació de veïns i en casar-se va anar a viure a Les Fonts. D'altra banda, abans de morir, el seu pare va ser alcalde del barri per la part de Sant Quirze.

Tot i que ell no s'ha involucrat tant com els seus familiars a causa que treballa moltes hores en una parada de fruites i verdures en un mercat municipal de Barcelona, els seus coneixements sobre Les Fonts i la seva creació són infinits. La casa familiar, una de les primeres de barri en construir-se, ha passat de generació en generació i actualment hi viu el Rafel, la seva dona i els seus dos fills.

A més és soci de la Cooperativa d'Aigües de Les Fonts, entitat històrica del barri que vetlla per l'arribada del subministrament d'aigua al barri.

El seu testimoni és molt interessant a causa que tots els seus avantpassats han viscut algun punt de la història del barri: el seu besavi la creació, el seu avi els primers anys de desenvolupament i la guerra, el seu pare la postguerra, i ell l'actualitat.

En Rafel va explicar la història de Les Fonts des d'un punt més personal. La seva família és una de les impulsores i la manera que el nucli familiar es va establir al barri forma part de la història de Les Fonts:

El meu besavi va venir a construir torres quan es va enterrar que es necessitava urbanitzar una zona on hi havia d'arribar el ferrocarril. Va construir una casa per a la família, però la gran majoria eren i treballaven a Barcelona. Per tant, l'assentament de la Família Mitats a Les Font no va ser directe, va ser progressiva.

Tot i que el seu avi no va participar gaire en la vida social de Les Fonts, el pare va ser alcalde de barri i va entrar de ple en el teixit veïnal:

Primer va muntar una petita escola on va ser mestre. També, va ser, durant uns anys, president de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts. Era accionista de la companyia d'aigües de Les Fonts i finalment va ser alcalde de barri de la Part de Sant Quirze. Estava molt implicat en l'organització de festes com la cavalcada de reis, la rua de carnestoltes i la festa major.

En Rafel, en canvi, no es va involucrar per falta de temps, però també perquè no té guarda un bon record de com ho passava el seu pare cada cop que havia de fer una gestió:

Sempre venia enfadat de les reunions. Dedicava moltes hores a la gestió del barri i moltes vegades se sentia ignorat. Feia trobades a hores intempestives. Allò era una acció altruista, però moltes vegades li costava la salut, el temps i la vida.

5.2.5 Mª ÀNGELS ELIAS I ISIDRE³⁶

La Mª Àngels i l'Isidre son un matrimoni de 79 i 82 anys respectivament nascuts a Barcelona. L'Àngels prové del barri del Clot i l'Isidro de Sant Andreu. Amb tan sols 20 anys es van casar i van anar a viure junts a una casa del carrer de la Nació, situat al barri natal de l'Àngels. Quan la família es va ampliar van buscar una 2a residència per anar a passar els caps de setmana. La van trobar a Les Fonts. Des del 1975 la Mª Àngels i l'Isidre venen a passar l'estiu al petit barri vallesà.

Tot i que no són veïns habituals fa molt temps que venen al barri, més de 52 anys i coneixen a la perfecció totes les seves problemàtiques i els racons més inhòspits. L'Isidre, ràpidament, es va involucrar en el teixit veïnal i, a poc a poc, es va anar introduint a les activitats que es desenvolupaven en el barri.

La seva història completa el projecte amb un altre punt de vista, amb un perfil d'habitant totalment diferent, ja que aporta una visió més allunyada del nucli, però a la vegada coneixen tot el desenvolupament.

L'Isidre coneixia Les Fonts abans de venir als estius, explicava que hi destacava una botiga que sobresortia:

Abans en el barri hi havia una botiga de queviures molt famosa, es deia el Cordovès. Venia gent de tot arreu per comprar els seus embotits.

Entre els dos recordaven les botigues que abans hi havia Les Fonts:

³⁶ L'entrevista completa es pot consultar a l'[annex](#)

No és que tingués moltes, però en tenia de qualitat. Eren petites botigues de confiança molt ben muntades i amb un producte esplèndid

També explicaven com era el barri, una descripció molt similar a la de la Gemma:

Tot i que li faltaven molts serveis i millores era molt tranquil·la i bonica. Els carrers estaven sense asfaltar, no hi havia un pas segur per creuar la via, els subministraments moltes vegades fallaven i els trens passaven cada molt més temps.

I ho contrastaven en com és ara:

Tot i que manté una essència, és molt diferent. Hi ha el triple de gent i també, gràcies a això cada cop hi ha més millores al barri, perquè cada cop som una massa més gran de gent que reclama més serveis, més infraestructures, etc.

Finalment, explicaven que la segregació mai els ha importat gaire, però si reconeixien que és una situació incòmoda per molts tràmits:

Depèn del lloc i de l'activitat ho havia de coordinar un ajuntament o un altre i era un autèntic caos. En l'actualitat s'havia de construir un nou camp de futbol. Tot i que està a la zona de terrassa i els equips que hi juguen son egarencs, un part l'havia de fer Sant Quirze. Van començar a construir-lo, ells se n'ocupaven del camp. Un cop fet l'Ajuntament de Terrassa va trigar molt temps a construir la seva part. No es va posar mans a l'obra fins que no va necessitar tenir-lo perquè estaven fent obres al camp principal de l'equip de la ciutat i les categories inferior havien d'entrenar a algun lloc.

5.2.6 FAMÍLIA TRAVESSA

Artur Travessa Solsona va néixer a Barcelona el 15 de juliol de 1928. Des de ben petit va anar a viure al barri de Les Fonts. Des de la seva arribada al nucli ha estat una persona de referència dins el teixit associatiu i esportiu del barri. L'Artur Travessa juntament amb l'Associació de Veïns va ser l'impulsor de la Unió Deportiva Les Fonts, l'any 1967. A més, va ser durant uns anys president de l'APV. Desgraciadament, va morir mentre es produïen els primers contactes per a la incorporació del seu testimoni en el projecte. La família es va prestar a continuar la seva funció dins de llibre explicant les seves vivències i aportant més material. Ara bé, els familiars varen demanar temps perquè la seva mort va ser inesperada i va ser un cop dur per a tot el barri.

Així doncs, la participació de la família Travessa ha quedat pendent per quan els seus membres estiguin en disposició de parlar.

5.2.7 ANTONIO ARIBAU

Els seus pares van arribar a Les Fonts l'any 1950. El seu pare Francesc Aribau va aprendre l'ofici de Forner a França durant l'exili de la guerra. Allà coneix la Candelaria Castillo, la seva futura dona.

En casar-se van anar a viure al petit barri vallesà i després de 4 anys van obrir el primer forn de Les Fonts: El Forn Pastisseria Aribau.

El matrimoni va tenir tres fills: l'Antonio, en Xavier i en Francesc. Tots tres varen aprendre l'ofici i van treballar en el forn que havien obert al barri. Actualment, la botiga és un dels negocis més antics del barri, per aquest motiu ha esdevingut un dels punts comercials més famosos del barri. Els Aribau són coneguts per tothom.

Amb el pas dels anys, els coneixements dels avis passen als fills, dels fills als nets, i actualment, la tercera generació de forners-pastissers continua amb les tradicions i elaboracions que han après dels avis i dels pares.

L'entrevista al germà gran dels Aribau, encara està pendent de fer a causa que el temps de realització del treball és acotat i, actualment, l'Antonio encara treballa al forn i té uns horaris molt complicats. A més, recentment va passar per una recuperació i va demanar un temps de descans per a poder recuperar-se correctament.

5.2.8 IRINA AIJÓN CASADO

La Irina és un perfil més tècnic que porta una visió més allunyada de les experiències en primera persona del barri. Ella és resident a Sant Quirze, i és l'escriptora del llibre de Sant Quirze del Vallès. És llicenciada en Història i en Antropologia social i cultural. A més té un màster en investigació bàsica i aplicada de l'Antropologia i estudis avançats en aquesta mateixa matèria. La seva tasca de recerca i investigació és molt extensa i a banda de la publicació local té altres llibres de caràcter més antropològic.

D'altra banda, tot i que pugui aportar una visió històrica sobre el tema més allunyada, també té un punt de connexió amb Les Fonts atès que va redactar un llibret

commemoratiu sobre la història de la parròquia del barri. Per aquest motiu també pot aportar grans dades d'interès.

L'entrevista encara no s'ha realitzat per falta de temps i per coordinació d'agendes, atès que actualment exerceix com professora a la Universitat i està realitzant altres projectes de recerca.

5.3 CONTRUCICÓ DEL CAPÍTOL PILOT

Una vegada ja s'han recopilat tots els documents, imatges, articles, publicacions i s'han elaborat les entrevistes s'obté un gruix d'informació molt gran que cal destriar i classificar per a poder començar la redacció del llibre.

Escriure un llibre no és feina fàcil. A banda de saber sobre el tema, has de tenir una quantitat immensa d'informació que has de saber com i quina utilitzar per a la redacció i quina serveix com a context per poder escriure el llibre amb la seguretat de saber del que s'està parlant.

Amb l'objectiu de dibuixar una estructura a seguir per poder saber l'ordre cronològic dels esdeveniments s'ha elaborat una línia temporal³⁷ de successos per procedir a la redacció. Aquesta guia serveix per escriure sobre les coses més importants, però de cap manera recull la totalitat d'informació que alberga el projecte. Aquesta línia, simplement és una referència per explicar a grans trets la història de Les Fonts.

Després depèn de l'habilitat de l'autor i autora i del seu coneixement per omplir el context i desenvolupar un contingut narratiu ric i detallat que expliquin els fets principals que s'incorporen en la línia cronològica inicial.

Un cop la línia cronològica és establerta i es té a mà la informació dels successos es procedeix a la redacció. A continuació s'exposa una primera versió del primer capítol del llibre:

³⁷ Consultar a l'[annex](#)

La naixent ciutat de Les Fonts (1918 – 1920)

Capítol I

El paratge de Les Fonts, fou en temps remots un lloc de pas. No se'n recorden civilitzacions anteriors, però sí vianants que s'allotjaven en improvisats campaments prop de la riera. En aquells temps, els terrenys que ocupen el barri, eren tan sols dos camins engravats que unien Rubí i Terrassa.

Temps enrere, Sant Quirze no era ni un municipi independent, era un nucli pertanyent a la població egarenca i adoptava el nom de Sant Quirze de Terrassa. Però a mitjans del segle XIX, la població s'independitzà de la ciutat terrassenca, i així va esdevenir en un nucli independent. Aquesta divisió de territoris comportà una reestructuració dels límits i de les propietats municipals.

A l'hora de fer les divisions territorials es tingueren en compte les masies i els terrenys que en aquella època ocupaven gran part de la plana del Vallès. Unes passaren a dependre de Terrassa i les altres a Sant Quirze. En aquesta fragmentació el municipi egarenc es quedà les masies de Can Guitart i Ca n'Amat i Can Fonollet i el nucli santquirzenc la de Can Corbera, Can Falguera.

Va ser l'any 1918 quan es començà la construcció dels Ferrocarrils Catalans a la zona de Terrassa. El recorregut que s'estipulà per arribar a la capital industrial comportà la construcció de les vies del tren a la zona. Acollir el pas del ferrocarril fou un dels elements que va propulsar el desenvolupament residencial del barri, però no l'únic.

En les acaballes del segle XIX, Pere Ribas tenia en possessió una fàbrica situada als afores de Rubí que va convertir en una indústria de rentats de llana. Quan el seu propietari morí l'any 1918, fou el seu fill que va rebre l'herència de la fàbrica, altres propietats del nucli egarenc i la masia de Ca n'Amat.

Continuant el projecte de la fàbrica llanera del seu pare, Josep Ribas, adquirí la masia de Can Falguera amb la intenció d'ampliar la indústria i construir una colònia obrera. D'aquesta manera, el 6 de juny de 1918 es constituí la Societat Ribas i Cia. Josep

Ribes buscà el suport i l'associació amb Emili Soler i junts planificaren la creació d'una explotació agrícola i industrial que de manera exitosa aprofitarien la nova instal·lació dels ferrocarrils per al transport de mercaderies.

Els seus plans s'esfondraren en assabentar-se que aquella línia de trens només estaria dedicada al transport de passatgers. La societat Ribas i Cia abandonà els plans i les intencions inicials que tenia i reinventaren el seu objectiu.

Josep Ribes i Emili Soler buscaren el suport d'altres empresaris de l'època. En un dinar de germanor de la Federació Patronal de Barcelona, es posaren en contacte amb Josep Mitats Umbert, el qual va proposar urbanitzar els terrenys en propietat de la Companyia Ribas i Cia amb l'objectiu d'establir una Ciutat Jardí.

Perquè el pla funcionés, era necessari que el ferrocarril establís una parada als terrenys de la futura urbanització. A causa de l'amistat i els contactes que tenia el constructor Josep Mitats Umbert amb la companyia La Canadenc (propietària dels ferrocarrils) aconseguí la concessió d'un baixador.

Amb el projecte clarament encaminat començaren les primeres decisions per a formalitzar la creació d'una nova urbanització. En el mateix dinar de la Patronal, els empresaris coincidiren en batejar el nou nucli com a Les Fonts, a causa de la gran quantitat de fonts i sortidors d'aigua que hi havia en el territori.

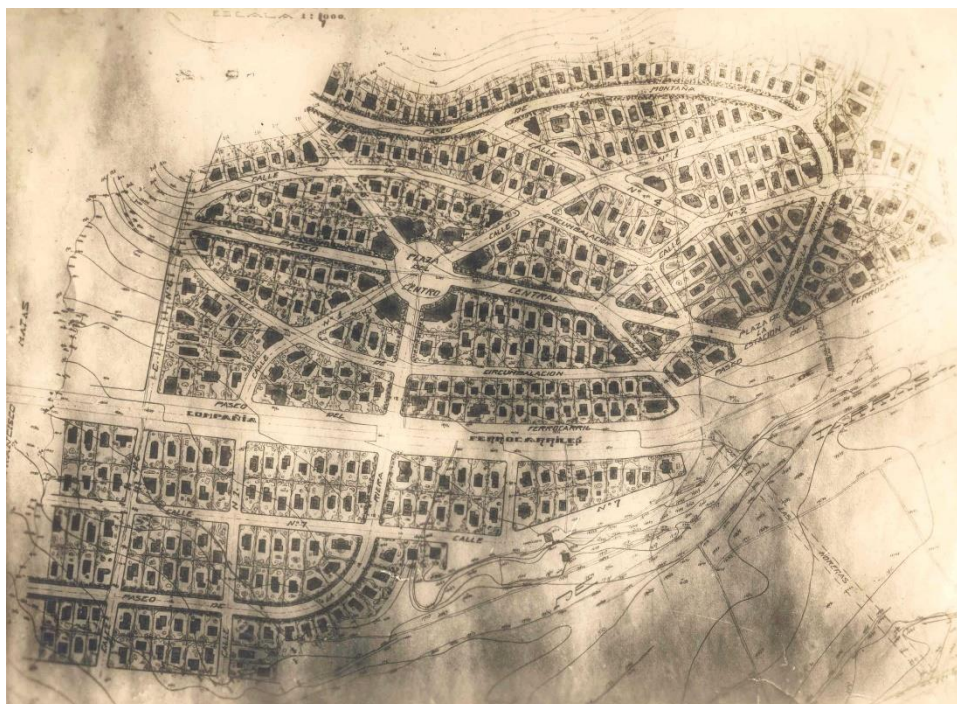
Can Falguera, doncs, ja no seria una gran indústria, sinó l'edifici principal d'una petita ciutat jardí. Per a propulsar, el que ja era un projecte ferm, la companyia Ribes i Cia compraren la finca de Can Guitart l'11 de juliol del 1918.

Així doncs, el desenvolupament residencial de Les Fonts començà un parell d'anys abans de la dècada dels anys vint al voltant de la masia de Can Falguera, ocupant una part dels terrenys de Can Guitart i com a punt central l'estació dels Ferrocarrils Catalans que connectaven Barcelona amb la capital industrial de Terrassa.

En el projecte s'uniren alguns membres de la burgesia terrassenca i barcelonina, ja que estaven interessats a obtenir una de les residències que es construïren en aquella zona. No obstant això, els principals agents que propulsaren el projecte eren Josep Ribes i Emili Soler amb la constitució de la companyia, Josep Mitats com a constructor

i el 28 d'abril de 1919 s'incorporà l'arquitecte Viñals a qui li encarregaren la transformació de la masia de Can Falguera amb l'objectiu de construir habitacions i despatxos de lloguer.

El grup d'impulsors es reuniren diverses vegades per tractar el procés d'urbanització i planificar el desplegament de construccions per a formar un nucli ordenat. L'arquitecte Viñals i el constructor Mitats projectaren sobre paper el que havia de ser en un futur el projecte de la urbanització de Les Fonts.

El projecte comptà amb un nucli de cases a banda i banda de la via del ferrocarril. Formada per grans carrers principals com el Passeig del Ferrocarril, el Passeig Central o el Passeig de la Riera i altres de més petits la majoria de camins conflüïen en grans places que es situaven als llocs principals. La Plaça del Centre i la Plaça de l'Estació capitanejaven els indrets de trobades veïnals.

L'únic punt en contra que presentava el projecte fou que la planificació de la urbanització de Les Fonts ocupant terrenys de dues finques diferents. A priori no hauria de semblar un gran problema, ja que tant la masia de Can Falguera com la Can Guitart eren propietat de Ribes i Cia. El que no van preveure els impulsors fou que cada una de les masies pertanyia a un municipi diferent: Can Guitart a Terrassa i Can

Falguera a Sant Quirze. En aquella època els límits territorials eren difosos i no es va preveure les problemàtiques que podrien portar en un futur.

Amb tots aquests elements, l'1 d'agost del 1919, s'acordà començar les obres d'explanació de la Ciutat Jardí de Les Fonts. L'obertura del primer carreu fou, el que avui en dia és l'Avinguda mossèn Perramón, que en aquella època connectava el baixador del ferrocarril i les primeres torres d'urbanització amb la finca de Can Falguera.

Les primeres construccions foren grans forres amb jardí i d'una complexitat arquitectònica i ornamental extraordinària. Es situaren prop de l'estació i avançant seguint la via del tren, unes situades en terrenys de Can Falguera i altres en terrenys de Can Guitart.

L'estació dels Ferrocarrils fou el punt central del projecte. L'empresa urbanitzadora començà la gestió de la construcció de l'estació amb la companyia dels Ferrocarrils Catalans . Ara bé, l'empresa ferroviària posà condicions a l'hora de concedir el baixador i participar en la construcció de l'estació. Declarà que no se'n faria càrrec, del manteniment fins que el nombre de viatgers no sobrepassés un mínim establert. A més posà com a requisits fonamentals la urbanització ràpida de l'indret i la previsió d'activitats.

Vist de la constructora s'havia de fer càrrec dels costos de l'estació, es va preveure la seva obertura a finals del 1919, ja que també eren les dates en què s'esperava que s'inaugurés el gran hotel de Les Fonts. Però sembla que la companyia ferroviària va prioritzar inaugurar la terminal de Terrassa, el 28 de desembre de 1919, encara que era amb una instal·lació provisional.

Finalment, l'estació de Les Fonts es va inaugurar el 15 d'agost de 1920. El dia anterior el diari terrassenc *El Dia* recollia la següent notícia informant sobre l'obertura:

Des de demà diumenge, diada de la Mare de Deu d'Agost, queda inaugurat el Baixador de Les Fonts(Can Falguera). Tots els trens de la Companyia Ferrocarrils de Catalunya s'hi aturaran. Els preus del passatge són els següents: de Terrassa a Les Fonts o viceversa de segona 0,35 de pesseta; de tercera 0,25; des de Rubí, val 0,25 de tercera o 0,35 id. de segona; i des de Barcelona val 1,30 pesseta de tercera, i 1,90 id. De segona.

L'estació constava de dues vies i dues andanes. L'edifici principal era de planta baixa i de secció quadrada amb una porxada amb tres arcs i ocupava una superfície total de 156 m². La construcció era modesta i de línies senzilles, tenia per missió fer de porta d'entrada a la nova ciutat jardí i buscava entroncar amb l'arquitectura rural tradicional catalana. El seu disseny fou tan encertat que es va reproduir en les noves estacions que es varen anar obrint successivament per a altres promocions de suburbis residencials.

Els socis de Ribas i Cia, Emili Soler i Josep Ribas, van tenir prou visió comercial en reconvertir la seva idea inicial a la nova proposta d'urbanitzar un indret com aquell, perquè compregueren que els nous temps demanarien nuclis residencials fora de la ciutat, en ambients de retorn a la natura, però amb les comoditats de la vida moderna. Era la ciutat jardí, entesa com a nucli residencial envoltat de natura, de poca extensió, amb els serveis i comerços que calien per a una confortable qualitat de vida, i ben comunicada amb la gran ciutat.

En una urbanització encara primerenca i amb la previsió que seria l'estació qui portaria els habitants a Les Fonts, els fundadors van començar un pla de promoció de la Ciutat Jardí per atraure els primers veïns. En primer lloc, es publicaren als principals diaris

de la zona, publicitat sobre les construccions de l'empresa Mitats i alguns exemples d'obres ja efectuades per captar l'atenció de la burgesia de l'època.

En segon lloc, els impulsors que també foren els primers habitants, començaren a organitzar i promocionar actes culturals i esportius per despertar l'interès dels possibles habitants.

El setembre del 1919, la societat urbanitzadora ja va fer constar la implicació del barri en les activitats culturals i esportives. Tant és així que es van comprometre a la construcció de pistes de tenis, piscines de natació i un camp de futbol per a l'organització de tornejos. Més endavant el barri esdevindrà un dels punts més actius de pràctica esportiva amb freqüents tornejos de tenis, futbol i atletisme.

En l'aspecte cultural també es promocionà la celebració de la primera Festa Major. Aquesta tingué lloc l'any 1920, quan gairebé el nucli encara no tenia construccions. La decisió d'organitzar una festa seguia el ferm objectiu de fer arribar la gent a través del ferrocarril. El diari terrassenc El Dia publicà la següent notícia el 29 de setembre de 1920:

S'estan fent els preparatius per a que resulti animada a tot ésser-ho la Festa Major de Les fonts, que tindrà lloc els dies 7, 8, 9 i 10 del vinent octubre amb motiu de la festivitat de la Verge del Roser, patrona de Can Falguera.

A finals del 1920, el nucli de Les Fonts ja era una realitat amb les primeres construccions acabades i amb els primers actes celebrats. En tan sols dos anys es

construïren nombrosos xalets, un hotel, unes pistes de tennis, un camp de futbol i uns jardins.

De fet, l'hotel inaugurat el 6 de maig de 1920 va ser un dels detonants de l'activitat al barri ,ja que organitzava molts esdeveniments oficials i acollia aplecs empresarials (trobada de constructors), culturals (sopars de la confederació sardanista) i esportius (dinar de germanor del Terrassa F.C).

Amb la majoria d'elements a punt, l'oficialitat del barri s'aconseguí amb la creació dels estatuts de Les Fonts i el reglament per a la construcció de cases “ Societat de Urbanització Econòmica Les Fonts”, que recollien per primera vegada oficialment el nom de Les Fonts i desterrava d'una vegada per totes, Can Falguera.

6. EDICIÓ

La tasca de crear un llibre no acaba quan el redactat ja està enllestit. Un cop el contingut ja està acabat és necessari donar-li forma per considerar-lo 100% materialitzat. El procés d'edició comença per tot un seguit de decisions que tenen a veure amb el disseny de portada, l'elecció de tipografies, la forma de maquetació, etc. Les desenes o els centenars de fulls escrits s'han de transportar en un producte final en format llibre. A continuació, un cop el projecte té forma, cal materialitzar-lo formalitzant la seva impressió. Aquest pas és un dels més complicats atès que has de decidir com finançar el projecte, buscar el paraigua d'una editorial o bé analitzar quines ajudes i subvencions existeixen per a facilitar l'autopublicació de llibres. Abans, però, cal destacar que en una primera edició es materialitzaran entre 200 i 300 llibres que no superaran les 160 pàgines.

A continuació, s'exposen les opcions que s'han contemplat per dotar el llibre d'un disseny idoni i quines possibilitats garanteixen la publicació del llibre.

6.1 DISSENY

Els elements gràfics que conté un llibre són igual d'importants que el contingut en sí. Un treball redactat ha d'estar escrit en un vocabulari i una gramàtica que es compregui i atrapi el lector. Perquè es compregui el relat, les paraules han d'estar ben maquetades, la tipografia ha de ser entenedora, les imatges han d'estar correctament situades i l'objecte ha de ser lleuger i portàtil. Per aquest motiu, el disseny és una part essencial del procés de creació d'un llibre, perquè es prenen decisions que són determinants per si el projecte acaba funcionant.

6.1.1.PORTADA

Sempre s'ha dit que no has de jutjar un llibre per la seva portada, però la realitat és que un producte entra pels ulls. La portada del llibre és un element clau per atraure els lectors. El més important de tot, és que la portada tingui algun element que cridi l'atenció, ja que gràcies a aquest input pots fer que una persona agafi el llibre i llegeixi la sinopsi. A més, la part frontal és una oportunitat per explicar sobre que va el llibre, qui l'ha fet, qui l'ha editat i quina és la temàtica en una sola imatge.

Atenent totes aquestes qüestions la portada del llibre serà la següent:

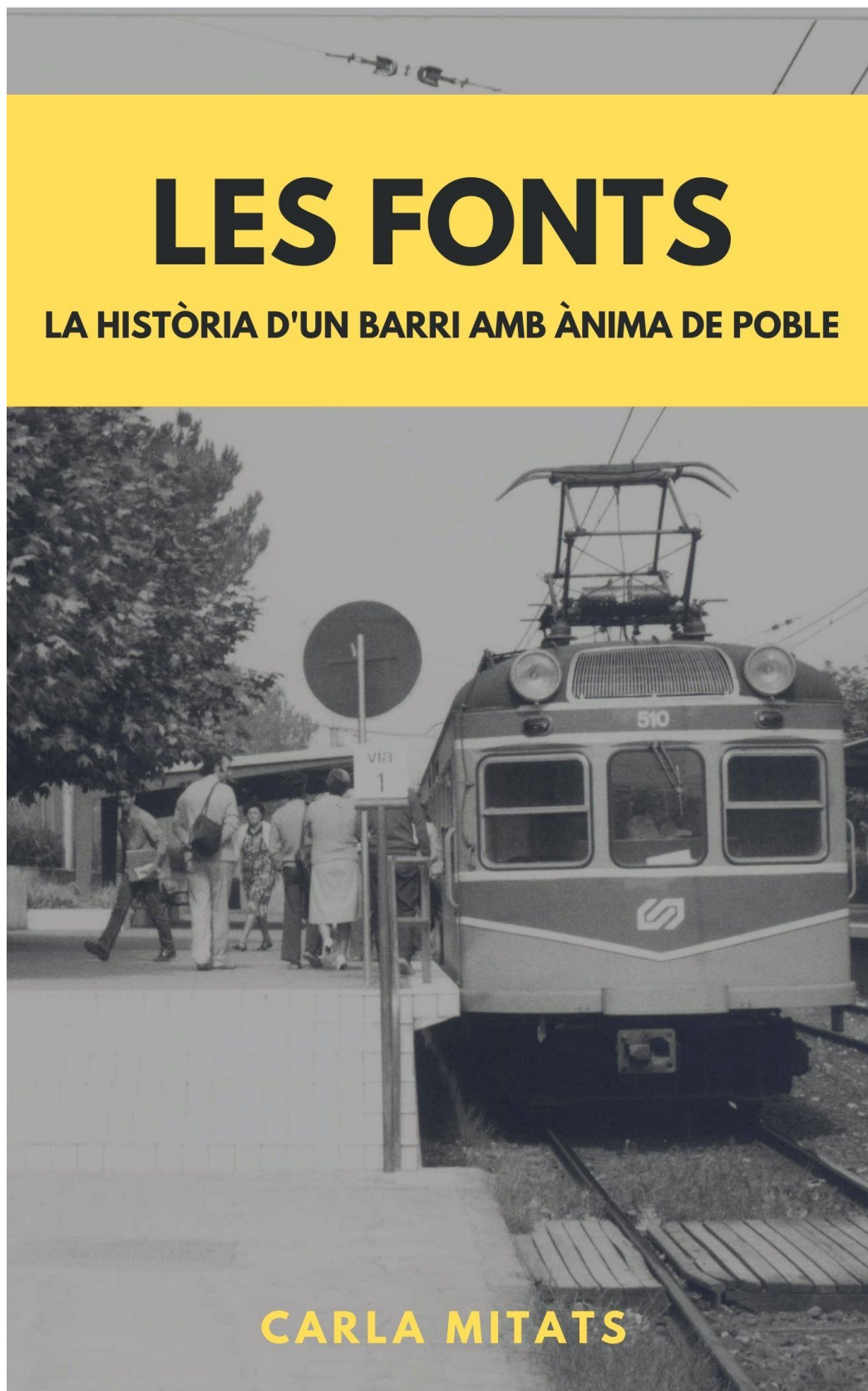

Figura 26: Portada del llibre Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble

La portada del llibre està formada per una imatge central de l'estació de ferrocarrils de Les Fonts. L'elecció d'aquesta imatge com a portada està determinada per la importància que té el ferrocarril en la creació del barri. Gràcies a l'arribada del tren en aquella zona, els impulsors van veure una oportunitat per començar a construir una urbanització. Si el ferrocarril no hagués arribat potser, avui en dia no es podria parlar de Les Fonts. La fotografia és en blanc i negre atès que és antiga i no hi ha imatges en color.

Per dos motius s'ha escollit el color groc per incorporar a la portada. D'una banda, perquè és un dels colors que més contrasta amb els grisos i negres de la imatge. A més és un color cridaner que destaca i crida l'atenció. D'altra banda, el groc és un color històric del barri. En primer lloc, és un dels dos colors principals de l'escut del barri (format pel vermell i el groc principalment) i, d'altra banda, és el color de l'equip de futbol de U.D Les Fonts, on aficionats i jugadors es coneixen per " los amarillos". Atès que el groc que tanta presència en les agrupacions històriques del barri, incorporar el color en la portada del llibre és un petit homenatge per tots aquells que han treballat pel barri.

Pel que fa a la maquetació amb l'objectiu que la imatge central del llibre es vegi el màxim possible s'ha optat per posar un petit rectangle groc a la part superior per insertar el títol i que es pugui veure clarament i a la part inferior s'ha situat el nom de l'autora.

Finalment, la tipografia utilitzada en la portada ha estat escollida per ser un estil de pal sec i ser força gruixuda. El nom de Les Fonts és més gran perquè amb una mirada puguis localitzar i comprendre que el llibre va sobre el barri i amb lletra d'una grandària més petita a sota se situa la continuació del títol. A la part inferior i també amb una lletra més petita se situa el nom de l'autora.

A continuació s'exposa la contraportada:

Carla Mitats (Les Fonts, Sant Quirze del Vallès) va néixer al 21 de juny del 2000. Ha estudiat periodisme a la Universitat Autònoma de Barcelona. És una apassionada de la història, els animals i els esports. És una xerrameca nata i una enamorada de la seva població

L'any 1918 al Vallès Occidental va donar la benvinguda al barri de Les Fonts. Entre boscos, camps i masies s'alça una urbanització amb la voluntat de construir una comunitat. El detonant de tot: el tren. Un petit error va provocar la creació d'un barri amb ànima de poble.

"Sóc de les Fonts" és potser la frase més dita per tots els habitants del barri. Perquè viuen i són de Les Fonts.

Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble és un llibre d'història local escrit amb l'objectiu de recopilar i difondre el valor històric, cultural i patrimonial del petit barri de Les Fonts

El nucli situat al Vallès Occidental i pertanyent a Terrassa i a Sant Quirze el mateix temps, presenta unes singularitats gairebé inèdites que només s'entenen explicant la seva història.

Figura 27: Contraportada del llibre *Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble*

La contraportada del llibre és senzilla i pràctica. A la banda esquerra trobem una fotografia i informació personal de l'autora. Situat una mica més avall i a la banda dreta, la sinopsi.

L'elecció de situar aquestes dues informacions a la portada, ve determinada per la intenció que el lector vegi amb tan sols una mirada sobre que va el llibre i qui l'ha escrit. Pel mateix motiu també s'ha inserit una imatge.

S'ha optat per un color gris fosc, ja que és un dels colors que predomina en la imatge de la portada. Com que el primer element que es veu és la part del davant, amb l'elecció d'aquest color es vol generar una continuïtat visual en girar el llibre.

Amb l'objectiu que la lletra destaquí per sobre el color fosc, s'ha optat per incorporar la lletra de color blanc. A més, seguin amb la imatge gràfica del projecte s'ha utilitzat la tipografia *league spartan* que és la que s'utilitza en tots els elements més visuals del projecte.

6.1.2 TIULACIÓ, COS I TIPOGRAFIA

Tant a la portada com a la contraportada com a l'interior del llibre l'element que té més presència és el text. La tipografia té un paper important dins del disseny, atès que un estil de lletra és capaç de transmetre missatges i idees amb tan sols la tipologia de lletra que utilitzes.

Com a eina comunicativa amb importància en el projecte s'han incorporat dues tipologies de lletra diferents, segons s'hi s'utilitzen per elements més gràfics, com pot ser la portada o per contingut del llibre com pot ser un capítol. Aquesta decisió està determinada per l'objectiu de cada part del llibre. Per elements més visuals s'ha utilitzat una lletra més distesa, clara i informal. En canvi, per la narració i la titulació dels capítols s'ha optat per una lletra més seriosa i formal, atès que el contingut és un relat històric

A continuació, s'exposa una taula amb l'ús de tipografies dins del projecte:

Localització	Estil	Tipografia	Grandària	Justificació
Títol portada	Pal sec	League Spartan	126	centrada

Títol portada (2)	Pal sec	League Spartan	39	centrada
Auto portada	Pal sec	League Spartan	47	centrada
Sinopsi contraportada	Pal sec	League Spartan	28	esquerra
Autora contra portada	Pal sec	League Spartan	20	esquerra
Titulació capítols	Serif	Georgia	17 i 13	centrada
Cos capítols	Serif	Georgia	11	justificat
Peus de fotos	Serif	Georgia	10	esquerra
Referències	Serif	Georgia	9	esquerra

La tipografia *League Spartan* es caracteritza per ser:

- De pal sec, és a dir, sense terminacions finals
- Gruixuda i visual
- Moderna amb estructura sòlida i forma geomètrica

La tipografia *Georgia* es caracteritza per:

- Ser una de les tipografies més utilitzades en els textos de llibres.
- És llegible encara que tingui una grandària petita.
- Una tipografia amb serifa pel cos d'un llibre facilita la lectura d'una informació densa.
- Incorpora serifes als caràcters
- Correspon un estil elegant i seriós

6.1.4 DIMENSIONS, FORMAT I MATERIAL

A continuació s'exposen les característiques físiques del producte com la seva dimensió, els acabats d'impressió o el format que adoptarà i els materials que es faran servir.

La grandària del llibre serà de 14 x 21 cm, ja que és un dels formats més utilitzats en edició de llibres. Es caracteritza per tenir forma allargada i ser prim d'amplada, d'aquesta manera hi caben en estanteries petites. A més, tot i que és allargat, és molt portable i petit, fet que provoca que hi càpiga en bosses i motxilles de tota mena. Dins del llibre s'establirà un marge superior de 16mm, inferior de 20mm, esquerra 20 mm i

dret 16mm. Els valors del marge inferior i esquerra són més elevats atès que a baix se situarà el nº de pàgina i a l'esquerra és on es grapen les pàgines del llibre i necessites més marge per a que no es mengi la lletra.

El paper interior serà un de tipus ofset i de color cru de 90 grams i 1.2 de gruixut. S'ha optat pel paper més prim i més lleuger, perquè el projecte continuï respectant la portabilitat i la viabilitat econòmica sempre respectant la qualitat dels materials i la impressió de qualitat.

Per a la portada i la contraportada s'ha seguit el mateix criteri. S'ha optat per un material semi mat de 200gr, escollint una vegada més una de les opcions més lleugeres i incorporant un acabat sense reflexos perquè la imatge és pugui veure nítida en tot moment. A més, tant la portada com la contraportada incorporaran unes solapes per poder fer servir de punt de llibre i per protegir la portada, ja que no és de tapa dura.

6.1.3. MAQUETACIÓ

La maquetació és la composició del text o altres elements com imatges en pàgines per reproduir-ho en mitjans impresos o escrits. En aquest cas, la maquetació permet estructurar el contingut redactat i les imatges que es volen incorporar en una estructura per veure el resultat final. A més, l'acte de compondre el text i les fotografies servirà per quan es digui a terme la impressió que el resultat surti tal com està plasmat en la plantilla.

En aquest apartat s'exposa la maquetació final del capítol pilot i també un esquema sobre la distribució dels diferents apartats dels monogràfic.

A continuació s'exposa un exemple de com quedaria la maquetació del capítol pilot amb les característiques tipogràfiques i estructurals exposades anteriorment:³⁸

³⁸ Consultar a l'[annex](#) la versió ampliada

La naixent ciutat de Les Fonts (1918 – 1920)

Capítol I

El paratge de Les Fonts, fou en temps remots un lloc de pas. No se'n recorden civilitzacions anteriors, però sí viants que s'allotjaven en improvisats campaments prop de la riera. En aquells temps, els terrenys que ocupen el barri, eren tan sols dos camins engravatats que unien Rubí i Terrassa. Temps enrere, Sant Quirze no era ni un municipi independent, era un nucli pertanyent a la població egarenca i adoptava el nom de Sant Quirze de Terrassa. Però a mitjans del segle XIX, la població s'independitzà de la ciutat terrassenca, i així va esdevenir en un nucli independent. Aquesta divisió de territoris comportà una reestructuració dels límits i de les propietats municipals.

A l'hora de fer les divisions territorials es tingueren en compte les masies i els terrenys que en aquella època ocupaven gran part de la plana del Vallès. Unes passaren a dependre de Terrassa i les altres a Sant Quirze. En aquesta fragmentació el municipi egarenca es quedà les masies de Can Guaitar i Ca l'Àmat i Can Fonollet i el nucli de Sant Quirze i de Can Corbera, Can Falguera. Va ser l'any 1919 quan es començà la construcció dels Ferrocarrils Catalans a la zona de Terrassa. El recorregut que s'es-

tipulà per arribar a la capital industrial comportà la construcció de vies del tren a la zona. Acollir el pas del ferrocarril fou un dels elements que va propulsar el desenvolupament residencial del barri, però no l'únic.

En les acaballes del segle XIX, Pere Ribas tenia en possessió una fàbrica situada als afores de Rubí que va convertir en una indústria de rentats de llana. Quan el seu propietari morí l'any 1910, fou el seu fill que va rebre l'herència de la fàbrica, altres propietats del nucli egarenca i la masia de Ca l'Àmat. Continuant el projecte de la fàbrica llanera del seu pare, Josep Ribas, adquirí la masia de Can Falguera amb la intenció d'ampliar la indústria i construir una colònia obrera. D'aquesta manera, el 6 de juny de 1910 es constituí la Societat Ribas i Cia. Josep Ribas buscà el suport i l'associació amb Emili Soler i junts planificaren la creació d'una explotació agrícola i industrial que de manera extensa aprofitarien la nova instal·lació dels ferrocarrils per al transport de mercaderies. Els seus plans s'esfondraren en assabentar-se que aquella línia de trens només estaria dedicada al transport de passatgers.

La societat Ribas i Cia abandonà els plans i les intencions inicials que tenia i reinventaren el seu objectiu. Josep Ribas i Emili Soler buscaren el suport d'altres empresaris de l'època. En un dinar de germanor de la Federació Patronal de Barcelona, es posaren en contacte amb Josep Mitats Unbert, el qual va proposar urbanitzar els terrenys en propietat de la Companyia Ribas i Cia amb l'objectiu d'establir una Ciutat Jardí. Perquè el pla funcionés, era necessari que el ferrocarril establís una parada als terrenys de la futura urbanització. A causa de l'amistat i els contactes que tenia el constructor Josep Mitats Unbert amb la companyia La Canadenca (propietària dels ferrocarrils) aconseguí la concessió d'un baixador.

Amb el projecte clarament encaminat començaren les primeres decisions per a formalitzar la creació d'una nova urbanització. En el mateix dinar de la Patronal, els empresaris coincidiren en batejar el nou nucli com a Les Fonts, a causa de la gran quantitat de fonts i sortidors d'aigua que hi havia en el territori. Can Falguera, doncs,

ja no seria una gran indústria, sinó l'edifici principal d'una petita ciutat jardí.

Per a propulsar, el que ja era un projecte ferm, la companyia Ribas i Cia compraren la finca de Can Guaitar l'1 de juliol del 1910. Així doncs, el desenvolupament residencial de Les Fonts començà un parell d'anys abans de la dècada dels anys vint al voltant de la masia de Can Falguera, ocupant una part dels terrenys de Can Guaitar i com a punt central l'estació dels Ferrocarrils Catalans que connectava Barcelona amb la capital industrial de Terrassa. En el projecte s'uniren alguns membres de la burgesia terrassenca i barcelonina, ja que estaven interessats a obtenir una de les residències que es construïren en aquella zona. No obstant això, els principals agents que propulsaren el projecte enen Josep Ribas i Emili Soler amb la constitució de la companyia, Josep Mitats com a constructor i el 28 d'abril de 1910 s'incorporà l'arquitecte Viñals a qui li encarregaren la transformació de la masia de Can Falguera amb l'objectiu de construir habitacions i despatxos de lloguer. El grup d'impulsors es reuní diverses vegades per tractar el procés d'urbanització i planificar el desplegament de construccions per a formar un nucli ordenat. L'arquitecte Viñals i el constructor Mitats projectaren sobre paper el que havia de ser en un futur el projecte de la urbanització de Les Fonts.

El projecte comptà amb un nucli de cases a banda i banda de la via del ferrocarril. Formada per grans carrers principals com el Passeig del Ferrocarril, el Passeig Central o el Passeig de la Riera i altres de més petits la majoria de camins confiaven en grans places que es situaven als llocs principals. La Plaça del Centre i la Plaça de l'Estació captanejaven els indrets de trobades veïnals. L'únic punt en contra que presentava el projecte fou que la planificació de la urbanització de Les Fonts ocupava terrenys de dues finques diferents. A priori no hauria de semblar un gran problema, ja que tant la masia de Can Falguera com la Can Guaitar eren propietat de Ribas i Cia. El que no van preveure els impulsors fou que cada una de les masies pertanyia a un municipi diferent: Can Guaitar a Terrassa i Can Falguera a Sant Quirze. En aquella època els límits territorials eren difosos i no es va preveure les problemàtiques que podrien portar en un futur. Amb tots aquests elements, l'1 d'agost del 1919, s'acordà començar les obres d'expansió de la Ciutat Jardí de Les Fonts.

L'obertura del primer carrer fou, el que avui en dia és l'avinguda mossèn Ferramón, que en aquella època connectava el baixador del ferrocarril i les primeres torres d'urbanització amb la finca de Can Falguera.

Les primeres construccions foren grans fornes amb jardí i d'una complexitat arquitectònica i ornamental extraordinària. Es situaren prop de l'estació i avançant seguint la via del tren, unes situades en terrenys de Can Falguera i altres en terrenys de Can Guaitar.

L'estació dels Ferrocarrils fou el punt central del projecte. L'empresa urbanitzadora començà la gestió de la construcció de l'estació amb la companyia dels Ferrocarrils Catalans. Ara bé, l'empresa ferroviària posà condicions a l'hora de concedir el baixador i participar en la construcció de l'estació. Declarà que no se'n faria càrrec, del manteniment fins que el nombre de viatgers no sobrepasés un mínim establert. A més posà com a requisits fonamentals la urbanització ràpida de l'indret i la previsió d'activitats. Vist de la constructora s'havia de fer càrrec dels costos de l'estació, es va preveure la seva obertura a finals del 1919, ja que també eren les dates en que s'esperava que s'inaugurés el gran hotel de Les Fonts. Però semblava que la companyia ferroviària va prioritzar inaugurar la terminal de Terrassa, el 28 de desembre de 1919, encara que era amb una instal·lació provisional. Finalment, l'estació de Les Fonts es va inaugurar el 15 d'agost de 1920. El dia anterior el diari terrassenca El Dia recollia la següent notícia informant sobre l'obertura:

Des de demà diumenge, diada de la Mare de Deu d'Agost, queda inaugurat el Baixador de Les Fonts (Can Falguera). Tots els trens de la Companyia Ferrocarrils de Catalunya s'hi aturaran. Els preus del passatge són els següents: Terrassa a Les Fonts o viceversa de segona 0,35 de pesseta; de tercera 0,25; des de Rubí, del 0,25 de tercera a 0,35 id. de segona; i des de Barcelona val 1,30 pesseta de tercera, i 1,90 id. De segona.

L'estació constava de dues vies i dues andanes. L'edifici principal era de planta baixa i de secció quadrada amb una portada amb tres arcs i ocupava una superfície total de 156 m². La construcció era modesta i de línies senzilles, tenia per missió fer de porta d'entrada a la nova ciutat jardí i buscaria entroncar amb l'arquitectura rural tradicional

catelana. El seu disseny fou tan encertat que es va reproduir en les noves estacions que es varen anar obrint successivament per a altres promocions de suburbis residencials.

Els socis de Ribas i Cia, Emili Soler i Josep Ribas, van tenir prou visió comercial en reconvertir la seva idea inicial a la nova proposta d'urbanitzar un indret com aquell, perquè comprenyeren que els nous temps demanarien nuclis residencials fora de la ciutat, en ambients de retorn a la natura, però amb les comoditats de la vida moderna. Era la ciutat jardí, entesa com a nucli residencial envoltat de natura, de poca extensió, amb els serveis i comerços que calien per a una confortable qualitat de vida, i ben comunicada amb la gran ciutat. En una urbanització encara primària i amb la previsió que seria l'estació qui portaria els habitants a Les Fonts, els fundadors van començar un pla de promoció de la Ciutat Jardí per atraure els primers veïns. En primer lloc, es publicaren als principals diaris de la zona, publicitat sobre les construccions de l'empresa Mitats i alguns exemples d'obres ja efectuades per captar l'atenció de la burgesia de l'època.

En segon lloc, els impulsors que també foren els primers habitants, començaren a organitzar i promocionar actes culturals i esportius

per despertar l'interès dels possibles habitants. El setembre del 1919, la societat urbanitzadora ja va fer constar la implicació del barri en les activitats culturals i esportives. Tant és així que es van comprometre a la construcció de pistes de tennis, piscines de natació i un camp de futbol per a l'organització de tornejos. Més endavant el barri esdevindrà un dels punts més actius de pràctica esportiva amb freqüents tornejos de tennis, futbol i atletisme. En l'aspecte cultural també es promocionà la celebració de la primera Festa Major. Aquesta tingué lloc l'any 1920, quan gairebé el nucli encara no tenia construccions. La decisió d'organitzar una festa seguia el ferm objectiu de fer arribar la gent a través del ferrocarril. El diari terrassenca El Dia publicà la següent notícia el 29 de setembre de 1920:

Setem fent els preparatius per a que resulti animada a tot extre-ho la Festa Major de Les fonts, que tindrà lloc els dies 7, 8, 9 i 10 del vinent octubre amb motiu de la festivitat de la Verge del Roser, patrona de Can Falguera.

A finals del 1920, el nucli de Les Fonts ja era una realitat amb les primeres construccions acabades i amb els primers actes celebrats. En tan sols dos anys es construïren nombrosos xalets, un hotel, unes pistes de tennis, un cap de futbol i uns jardins. De fet, l'hotel inaugurat el 6 de maig de 1920 va ser un dels detonants de l'activitat al barri, ja que organitzava molts esdeveniments oficials i acollia aplecs empresarials (trobada de constructors), culturals (sofars de la confederació sardanista) i esportius (dinar de germanor del Terrassa EC). Amb la majoria d'elements a punt, l'oficialitat del barri aconseguí amb la creació dels estatuts de Les Fonts i el reglament per a la construcció de cases "Societat de Urbanització Econòmica Les Fonts", que recollien per primera vegada oficialment el nom de Les Fonts i desterrava d'una vegada per totes, Can Falguera.

Figura 28: Maquetació del capítol I del llibre *Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble*

També s'ha establert una planificació de com es distribuiran les pàgines i els continguts del llibre:

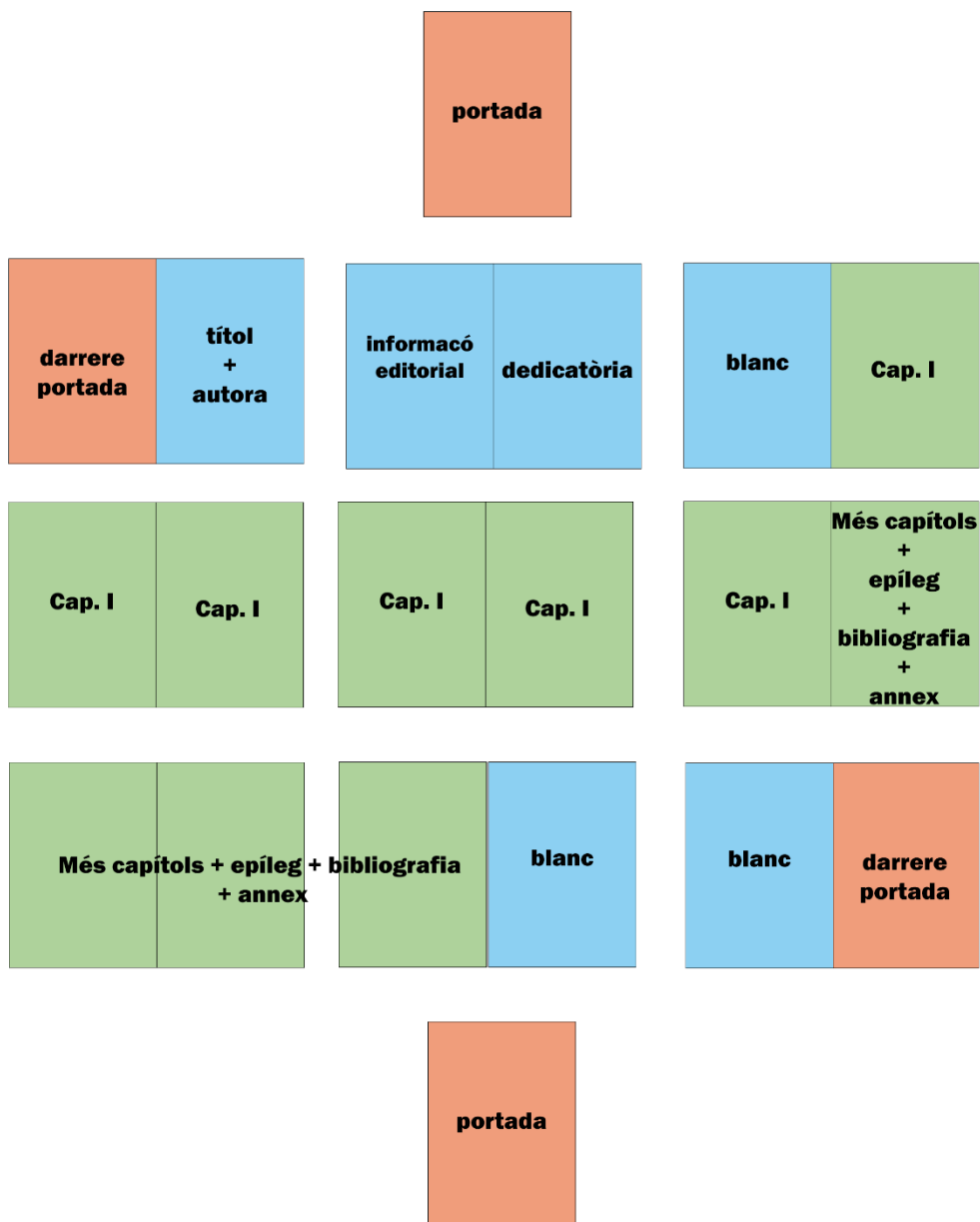

Figura 29: Distribució dels apartats del llibre *Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble*

6.2 EDICIÓ I PUBLICACIÓ

Un cop el contingut del llibre ja està redactat, cal encaminar el projecte cap a la següent fase: materialitzar el monogràfic. Amb l'objectiu de fer possible la seva edició cal analitzar les opcions perquè el llibre acabi sent una realitat. Les vies passen per, o bé trobar una editorial que confiï en el projecte i se n'ocupi del procés, o bé autogestionar el procediment.

6.2.1 EDITORIALS

Una de les possibilitats per a fer realitat el llibre és externalitzar el procés mitjançant una editorial que s'encarregui de la materialització del projecte. Atès que el contingut i el públic potencial del llibre és molt acotat, no seria realista pensar en grans grups editorials. Per tant, les possibilitats s'han limitat a petites empreses de la comarca del Vallès Occidental i editorials que tinguin una línia de publicacions locals. A continuació, s'exposen les empreses que realment són factibles i que de fet, algunes han mostrat el seu interès a l'espera de tenir el projecte sobre la taula per analitzar-lo.

Abans, però cal fer èmfasi en què la realització no es extreu'n un rèdit econòmic, sinó la creació d'un projecte de valor cultural i històric en col·laboració amb les entitats i les veïnes del barri per a la difusió del valor patrimonial i històric del territori. Per tant, en tot moment l'objectiu és l'elaboració d'un projecte periodístic-literari que difongui la història del barri, però intentant mantenir una viabilitat econòmica fent que el projecte no suposi altes despeses per a les persones impulsores.

La Finestra Lectora³⁹

És una agrupació d'editorials formada per: Son Angle Editorial, Bindi Books, Capital Books, Cossetània i Eumo Editorial. La seva unió ha comportat més de 3.400 publicacions de temàtiques molt diferents i més de 2.500 autors de tot el món.

Dins d'aquesta agrupació, Cossetània Edicions, és l'editorial que més encaixa amb el projecte *Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble*.

³⁹ Home. (2022, 27 mayo). La Finestra Lectora. <https://lafinestralectora.cat/>

Cossetània Edicions⁴⁰

És una editorial creada l'any 1996 a Valls. El seu naixement sorgeix de la divisió d'una empresa de comunicació que tenia una unitat de serveis editorials. Avui en dia, disposa de 1.200 publicacions en 40 col·leccions i registra una activitat editorial d'aproximadament 100 llibres l'any. Amb tantes col·leccions de temàtiques diferents es defineix com una editorial generalista que publica llibres sobre un ampli ventall de temàtiques: excursionisme, turisme, cuina, natura, cultura popular, esports, narrativa i assaig entre altres temàtiques.

Dins d'aquesta extensa oferta destaca la col·lecció la Creu del Terme. Aquesta línia consisteix en llibres d'unes 150 pàgines on s'exposa i es desenvolupa les seves característiques i la història. Tenen publicacions, entre d'altres, de Sant Quirze del Vallès, Altafulla, La Selva del Camp, Sabadell o Pallejà.

Dins d'aquesta col·lecció és on encaixaria el projecte Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble, atès que la línia recull publicacions de caràcter local. Tot i això, triar aquesta editorial per materialitzar el projecte té punts a favor i punts en contra:

A favor:

- Suport econòmic d'una empresa.
- Major difusió.
- Acompanyament en tot el procés de creació, edició i difusió.

En contra:

- No interès del projecte atès que Les Fonts no és un municipi.
- Limitació en certes decisions perquè s'ha de seguir la línia de la col·lecció, com per exemple en el disseny de la portada.

⁴⁰ Cossetània. (2021, 5 novembre). La Finestra Lectora.
<https://lafinestralectora.cat/editorials/cossetania/>

Fundació Torre del Palau⁴¹

És una entitat d'interès cultural, amb seu a Terrassa, que es dedica a promoure la creació i planificació d'activitats culturals i de lleure orientada als joves. Tot i que la seva activitat va començar l'any 1967, no va ser fins al 1985 que va oficialitzar la seva creació.

Dins dels projectes que desenvolupa hi ha els Serveis d'Edició, Gestió i Administració (SEGA). Aquesta unitat es dedica a la publicació de llibre, en gran part de temàtica local. De fet, hi ha una línia anomenada Llibres de Terrassa que, precisament, dedica la seva activitat a la creació i publicació de llibres sobre la capital egarenca.

La iniciativa *bv* va començar el 1997 amb la publicació de llibres i monogràfics de temàtica local. Actualment, també s'editen treballs de recerca per afavorir-ne la divulgació. L'entitat publica a un ritme de dos llibres l'any amb el suport de l'Ajuntament de Terrassa. Els llibres es caracteritzen per ser projectes de qualitat cultural i de caràcter divulgatiu destinats a la difusió de diferents aspectes vinculats a la capital vallesana.

El projecte que es desenvolupa en aquest treball encaixa perfectament amb el caràcter de les publicacions de la fundació. Ara bé, treballar conjuntament amb aquesta entitat comporta avantatges i inconvenients:

A favor:

- Suport econòmic d'una entitat.
- Major difusió.

En contra:

- Tardança en efectuar la publicació, atès que materialitzen 2 llibres l'any.
- Les publicacions coincideixen amb Nadal i Sant Jordi.

⁴¹ *Fundació Torre Palau*. (2022). Fundació Torre del Palau.
<https://www.torredelpalau.org/>

OmniaBooks⁴²

Empresa de proximitat i independent que fereix una àmplia varietat de publicacions. La seva línia estratègica es regeix pel tracte personal amb els autors i la reducció del nombre d'intermediaris en el procés de publicació. D'altra banda, ofereixen als autors o entitats creadores el 60% dels beneficis que generi la venda del projecte.

L'editorial es va crear el 23 d'abril del 2011 com una iniciativa fundada i dirigida amb una visió femenina. La seva actuació està regida pel compromís amb la societat i la desconstrucció dels estereotips. A més, promouen els projectes d'àmbit local sense renunciar a la seva difusió nacional o internacional.

El llibre de les Fonts encaixa perfectament amb el caràcter de les publicacions de l'entitat. Tot i això, la col·laboració conjunta pot comportar punts a favor i en contra.

A favor:

- Cura dels autors i atenció personalitzada.
- Major difusió.
- Suport econòmic i en el procés de creació.

En contra:

- Pèrdua de decisions pròpies.

6.2.2. AUTOEDICIÓ

Una altra possibilitat és capitanejar el projecte de l'edició a través d'autogestionar el procediment. Òbviament, optar per aquesta opció és arriscat, atès que no hi ha un paraigua econòmic com el que suposa tenir una editorial materialitzant el projecte.

Així i tot, és una de les solucions per a poder fer-lo realitat. Ara bé, si se selecciona aquesta via cal buscar finançament a través de subvencions, projectes de finançament

⁴² *OmniaBooks Editorial*. (2022). OmniaBooks Editorial. <https://www.omniabooks.com/>

i/o entitats que col·laborin econòmicament, ja que si bé no es contempla treure rèdit econòmic del llibre, sí que es preveu que no generi pèrdues.

Des de l'Associació de Propietaris i Veïns han suggerit l'empresa d'impressió Cevegraf, que és la companyia amb qui han treballat totes les impressions dels cartells, programes de festa major, petites publicacions, etc.

Cevegraf⁴³

És una societat mercantil creada el 1986 a Barcelona. Des d'aquest any l'empresa ha anat creixent gràcies a la incorporació de nous treballadors i clients. Amb més de 35 anys d'experiència en el sector que realitza tota mena d'impressions: còmics, llibre, tríptic, targetes de visita, carpetes, cartells, etc.

Pel que fa a d'impressió de llibre presenta 3 opcions: estil rústic, editorial i de tapa dura. L'estil que s'ha escollit és l'estil rústic, ja que és el que recomanen per llibres no gaire extensos que no tenen necessitat de grans materials (com la tapa dura) però que exigeixen una qualitat d'impressió excel·lent. Amb les característiques establertes en l'apartat anterior la impressió de 200 i 300 llibres surt per:

CANTIDAD	PRECIO UNITARIO	PRECIO TOTAL
200	7.2€	1439.28€ + IVA
300	5.16€	1546.61€ + IVA

RECOMENDADO

Figura 30: pressupost d'impressió de 200 i 300 llibres per Cevegraf

Tenint en compte, que surten 100 llibres més i amb només una diferència de 100 euros, la segona opció és més favorable, però s'ha d'acordar el nombre d'exemplars que s'han de produir amb l'APV que és qui se'n farà càrrec.

⁴³ Online, I. (2022). *Imprenta Online Cevagraf | Impresión Digital y Offset*. CEVAGRAF SCCL. <https://www.cevagraf.coop/imprimir/>

6.2.3 AJUDES, SUBVENCIONS I FINANÇAMENT DEL PROJECTE

Gestió i finançament a través de l'APV

Des del minut u l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts s'ha involucrat en el projecte, no tan sols aportant documentació i testimonis, sinó que també ha posat a disposició el local de l'Associació i els recursos del que disposa.

Una vegada més, en aquesta etapa del projecte ha volgut posar el seu granet de sobre posant sobre la taula una proposta per a l'edició del llibre. Històricament, l'entitat ha exercit com si fos un ajuntament propi del barri, atès que ha hagut de gestionar problemàtiques i tracta amb els dos ajuntaments municipals als quals pertany Les Fonts.

És per aquest motiu que l'Associació té contacte directe tant amb els dos ajuntaments com amb moltes entitats culturals dels dos municipis.

La proposta de l'APV consisteix en:

- Un cop tingui el contingut, revisar-lo i acabar de tancar petites informacions.
- Un cop finalitzat, l'Associació contactarà amb l'empresa que ha realitzat els programes de festa major, petits llibrets d'informació veïnal i els butlletins.
- A la vegada instarà a les institucions municipals (ajuntament, arxius, entitats i fundacions) a involucrar-se en l'edició de l'obra, que indirectament ha estat impulsada per l'APV.
- Buscar el suport d'altres entitats culturals i històriques per a la difusió del projecte.

Tot i que la proposta no és tan ferma com tenir el paraigua d'una editorial, l'opció genera molta confiança, atès que no és la primera vegada que des de l'Associació es materialitzen projectes narratius. A més, obtindria el suport de moltes entitats que no només ofereixen una aportació econòmica, sinó que també poden ajudar en temes de comunicació difusió i fins i tot vendes o exposicions.

També cal destacar que el projecte a l'estar emparat i impulsat per la històrica entitat del barri, permetria molta flexibilitat per mantenir el projecte tal com està plasmat en el treball, sense canvis gràfics, ni d'estructura, ni de maquetació.

Verkami⁴⁴

Una altra opció per aconseguir el finançament del projecte és crear un *crowdfunding*. Tot i que l'aposta és arriscada, aquest mètode és un dels més utilitzats actualment per crear un projecte des de zero i aconseguir capital inicial.

La campanya de micromecenatge es faria a través de la plataforma de Verkami, un servei de crowdfunding en català. Actualment, té una atxa d'èxit del 74% amb més de 10.000 projectes finançats i més de 50 milions d'euros recaptats

Crear una campanya és molt senzill:

1. Selecciona l'opció "Comença el teu projecte" i crea un compte
2. Introdueix les dades personals
3. Descriu el teu perfil
4. Descriu el teu negoci
5. Selecciona un valor de dinars que vols recaptar
6. Publica la campanya.

Els usuaris en aportar diners a la campanya reben un obsequi a canvi, en aquest cas, el llibre. A més, es poden posar diferent tipus d'aportacions: més cares, més assequibles, amb una recompensa o amb més d'una. Només aconseguixes el finançament del projecte si el valor de les aportacions iguala al valor que s'ha marcat

Tot i que és una opció a considerar en moltes iniciatives, la campanya de micromecenatge hauria de recollir més de 1.500 euros que costa la impressió dels llibres. Tenint en compte que després hi ha petites despeses que s'han de sumar, en total és una xifra molt difícil d'aconseguir.

Més encara, considerant que gran part del públic potencial del llibre són habitants de Les Fonts que tenen una certa edat i no saben com funcionen aquests nous mètodes de finançament. A més, si s'arriba a aconseguir el projecte s'hauria d'habilitar un

⁴⁴ Verkami — *Crowdfunding Creativo*. (2022). Verkami.
https://www.verkami.com/#modal=auth_dialog&panel=2

enviament per correu o la recollida del producte en un punt concret. I, d'altra banda, si no s'aconseguís els interessats, no rebrien el llibre.

Altres premis i subvencions amb recompenses econòmiques

Finalment, cal destacar que hi ha ajudes, subvencions i premis de caràcter públic i també privat que atorguen finançament a projectes literaris. L'opció de poder a optar a alguna d'aquestes ajudes econòmiques servirien per donar un impuls al projecte i poder realitzar més accions que no s'han pogut dur a terme per falta de diners, com per exemple un petit obsequi en la presentació, la contractació d'un dissenyador per la portada, etc.

El llibre pot optar a aconseguir les següents ajudes:

- Beca a la creació literària Emili Teixidor(Grup 62)⁴⁵ poden optar a aquesta beca els sol·licitants que presentin un projecte literari en llengua catalana i no haver demanat cap subvenció per a la mateixa obra. L'ajuda és de 5.000€. Des del moment en què s'ha concedit la beca es disposa d'un any per entregar el projecte.
- Premi llengua nacional catalana⁴⁶: ajuda que es pot obtenir a posteriori, un cop ja tens el projecte materialitzat. El requeriment més gran és la presentació d'un projecte o empresa que sigui una proposta lingüística atractiva i en català. El guanyador té un premi de 2.000€ i publicitat gratuïta a l'entitat organitzadora durant un any.
- Subvencions per a la creació d'obres literàries en llengua catalana (Generalitat)⁴⁷ L'ajuda pretén donar suport a la creació d'obres literàries en llengua catalana per a autors i nous creadors. Depenen de la magnitud del projecte el valor de la subvenció pot variar.

⁴⁵ *Beca a la Creació Literària Emili Teixidor.* (2022). Grup62. <https://www.grup62.cat/premis/beca-a-la-creacio-literaria-emili-teixidor/40>

⁴⁶ Llengua Nacional. (2021, 14 octubre). *Premi.* <https://llenguanacional.cat/premi/>

⁴⁷ *Subvencions per a la creació d'obres literàries en llengua catalana i occitana.* (2022). Departament de Cultura. <https://cultura.gencat.cat/ca/detall/tramit/Subvencions-a-propostes-de-creacio-dobres-literaries-en-llengua-catalana>

- Subvenció per a la creació i traducció literària (Generalitat)⁴⁸: ajuda de 6.000 euros per a persones físiques o empreses que presentin un projecte literari en llengua catalana. La beca s'atorga segons uns criteris de qualitat, interès i experiència del creador.

Un cop analitzades totes les possibilitats, s'ha optat per l'autoedició del llibre i l'opció de col·laborar amb l'APV per aconseguir finançar l'edició del llibre. És la opció més sensata si es vol aconseguir la viabilitat del projecte, atès que és la proposta més atractiva pel que fa finançament i difusió.

⁴⁸ *Beques per a la creació i la traducció literàries*. (2022). Departament de Cultura.
<https://cultura.gencat.cat/ca/ilc/detalls/noticia/Beques-per-a-la-creacio-i-la-traduccio-literaries>

7. ESTRATÈGIA DE DIFUSIÓ I PLA DE COMUNICACIÓ

Un cop el projecte ja és una realitat és essencial establir una estratègia de comunicació amb l'objectiu de difondre i promocionar la creació del llibre. Atès que el públic general del monogràfic són habitants del barri, els residents de les poblacions veïnes o les persones que viuen a la comarca del Vallès Occidental, el pla de comunicació està enfocat en aquesta part del territori.

El pla de difusió contempla:

- Un acte de presentació del llibre al mateix barri de Les Fonts, amb possibilitat de reproduir-lo en altres indrets de la ciutat de Terrassa o el poble de Sant Quirze.
- La creació de material audiovisual per a la seva reproducció en el mateix acte o bé per a difondre a través d'internet.
- Creació de contingut específic per a les xarxes socials publicat a través de comptes personals, associacions col·laboradores del projecte i mitjans de comunicació.
- Contingut per enviar als mitjans tradicionals per a la possibilitat d'assistir a l'acte de presentació i per a la creació i publicació de notícies i/o entrevistes relacionades amb el projecte.

Amb totes aquestes accions i la generació de contingut i materials que comporta s'espera fer una difusió total del llibre i aconseguir que arribi en orelles de tot el veïnat de les Fonts la materialització d'un llibre sobre la història del seu barri.

7.1 ACTE DE PRESENTACIÓ

L'acte de presentació del llibre *Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble* és el punt central de tota l'estratègia de comunicació i difusió del projecte. L'objectiu principal de l'acte és anunciar l'existència i la materialització del llibre, atès que el projecte ja estarà acabat per a la celebració d'aquest acte.

Tot i que la data pot variar, l'esdeveniment està previst per finals de març del 2023, ja que es vol aconseguir la màxima repercussió possible evitant les festes d'estiu i de

Nadal, ja que són èpoques de desconexió i on prenen importància la venda d'altres productes i la planificació d'altres esdeveniments.

A més a més, a banda de planificar la data des d'un punt comercialment estratègic, també s'ha hagut de coordinar amb la disponibilitat de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts, atès que desenvolupen una quantitat innumerable de tasques dificulten la tasca de trobar un forat que convingui a totes les parts. Tot i que encara no està 100% assegurada, el dia previst per a dur a terme la presentació seria el dijous 30 de març del 2023 a les 19h.

La data i l'hora de l'esdeveniment s'ha determinat de manera estratègica. En primer lloc, s'ha optat per organitzar-ho un dia entre setmana, evitant els dilluns i els divendres, ja que poden condicionar la disponibilitat dels assistents. I, d'altra banda, s'ha programat per a les 19h de la tarda preveient que és una hora on la majoria de població ja ha sortit del seu lloc de feina i té més disponibilitat.

Així doncs, l'acte de presentació està planificat de la mà de l'APV una de les associacions més involucrada en la creació del llibre aportant tot el seu suport, documentació, contactes i testimonis que han fet possible la seva realització. Seguint en aquesta línia, també volen formar part del tret de sortida del projecte. Així doncs, no només han ofert la seva col·laboració en la planificació, desenvolupament de l'acte i la seva difusió, sinó que també han cedit el local per a la celebració de l'esdeveniment. Sens dubte, organitzar la presentació en la seu de l'Associació de Veïns del barri és una oportunitat per arribar al màxim nombre de gent possible i a la vegada optimitzar els recursos atès que la cessió ha estat de forma gratuïta.

El local es troba al carrer Santa Teresa, número 3, a Les Fonts de Terrassa. La localització és ideal perquè tots els veïns del barri i de poblacions limítrofes puguin accedir fàcilment. Situat a dos minuts caminant hi ha un bus de la línia 10 de Terrassa i a 5 minuts es situa l'estació de Les Fonts de la línia S1 dels Ferrocarrils de la Generalitat. A més, està ubicat al centre del barri fet que permet que tots els que es desplacin des del nucli poblacional tenen l'indret a la mateixa distància.

L'espai compta amb una recepció, dos despatxos, dues sales de reunions i una sala principal dividida amb una cortina. La previsió és utilitzar la sala gran al complet, per així poder aprofitar el màxim espai possible i encabir en l'habitació fins a 65-75 cadires pel públic i deixar espai al fons pels mitjans de comunicació locals. També es contempla la possibilitat d'encabir públic dempeus als laterals de la sala en previsió que pugui assistir més gent de la que s'espera.

Figura 31: Fotografia del local de l'APV

A continuació s'exposa un *planning* de com s'organitza la presentació i de quines parts constarà:

Hora	Activitat
18.45 h	Obertura de portes
19 h	Inici de l'acte oficialment
19.10 h	Presentació i agraïments a càrrec de Mitats
19.15 h	Reproducció del vídeo presentació
19.20 h	Explicació del projecte a càrrec de Mitats
19.25 h	Parlament de l'APV a càrrec de Contreras
19.30 h	Ronda preguntes públic
19.40 h	Pica-pica

	Atenció a mitjans
20 h	Venta del llibre
20.30 h	Finalització de l'acte

A continuació s'exposa la llista del material necessari per a l'organització de l'acte:

Material	Propietat
80 cadires	APV
Faristol	APV
Equip de so	APV
4 Taules	APV
Roll-up promocional	Empresa externa
Pantalla	APV
Projector	APV
Portàtil	Personal
Pica - pica	Extern

Un mes abans de l'acte es començarà a fer promoció de l'esdeveniment a través de cartells en diferents punts clau del barri. Els llocs escollits per a penjar els cartells són indrets com l'escola municipal, les residències, els locals de restauració, les botigues del barri i òbviament el centre de l'APV. A continuació s'exposa un mapa amb la localització dels indrets on es penjaran els cartells i el cartell dissenyat.

El disseny del cartell és el següent:

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE

**LES FONTS:
LA HISTÒRIA
D'UN BARRI
AMB ÀNIMA
DE POBLE**

**DIJOUS 30 DE MARÇ - 19H
CENTRE SOCIAL APV**

CARRER SANTA TERESA, 3

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

Figura 32: Cartell promocional de l'acte de presentació

El cartell de presentació segueix la imatge gràfica que s'ha projectat en la portada i la contraportada del llibre. A través d'aquests elements s'ha creat una paleta de colors per unificar els tons i reproduir-los en tots els continguts de promoció del llibre.

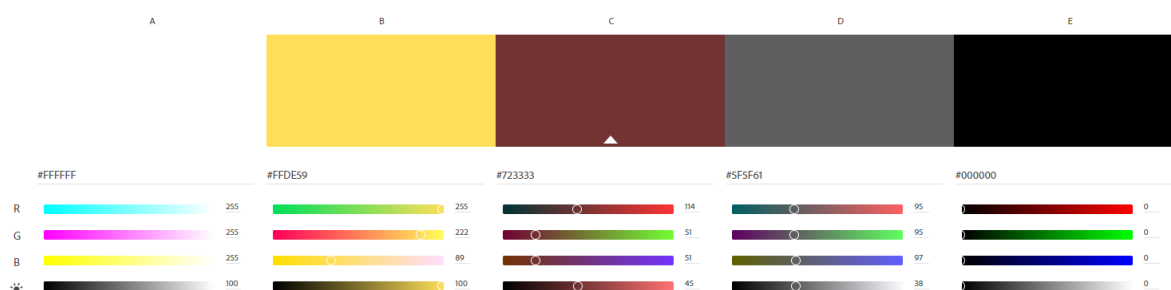

Figura 33: Paleta de colors de la imatge promocional del llibre

El cartell és un DIN A3 on s'ha volgut plasmar la singularitat i la història del barri. La maquetació formada per elements quadrats de diferents grandàries que encaixen en un full representa el que és Les Fonts. Un barri que està format per diferents sectors i que conviuen en un mateix territori. D'altra banda, s'han incorporat imatges de llocs emblemàtics del nucli i fotografies del passat per representar la temàtica del llibre. S'ha utilitzat la tipografia *League Spartan* en diferents mides per destacar els missatges més importants.

La seva impressió es durà a terme a través de l'empresa Cevigraf, ja que és la mateixa a la qual se li encarregarà la materialització dels llibres.

El cartell es repartirà pels punts més multitudinaris del barri com poden ser les botigues, les entitats o els centres esportius:

Centre Social de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts	
Forn Pastisseria Aribau	
Cafeteria EMI	
El Casal	
La ponderosa	
El Cafè de l'Estació	
Hello Yoly (Llibreria)	

Torre Julià	
CEIP Pilarín Bayés	
Farmàcia Clara Ferran	
Perruqueria Eva i Sara	
El Rebost de Les Fonts	
Rostisseria a l'ast Les Fonts	
Club de Tennis Les Fonts	
Camp Artur Travessa	
Clínica Veterinària	
Aigües de Les Fonts	
Bar Tramuntana	
Farmàcia Les Fonts	
Casa Luthier	
La Paradeta	
Residència Sant Jordi	
La llar de l'àvia	
Veterinària Candy Vet	
Residència Verge del Carme	
Centre Geriàtric Sant Pere	
Cal Rafa	
Pets Lover Les Fonts	

Figura 34: Mapa de Les Fonts amb els indrets on es penjarà el cartell.

A banda del cartell es reforçarà la comunicació a través de les xarxes socials amb la publicació del cartell promocional als diferents comptes de negocis, entitats i agrupacions del barri, així com les institucions públiques dels dos ajuntaments. També s'enviarà una convocatòria per assistir a la presentació i contingut digital divers perquè els mitjans de comunicació en facin ressò. Més endavant, en aquest mateix apartat, s'exposarà la nota de premsa i el disseny del contingut per les xarxes socials.

Pel mateix acte de presentació es produirà un roll-up que serveixi com a decoració per la presentació i on es vegi clarament el producte que s'està presentant. A més, és un objecte que es pot reaprofitar en altres actes sobre el llibre que es puguin fer més endavant, com altres presentacions, col·loquis en centres socials, presentacions a les escoles, etc.

El disseny de roll up és el següent:

LLIBRE SOBRE SOBRE LA HISTÒRIA DE LES FONTS

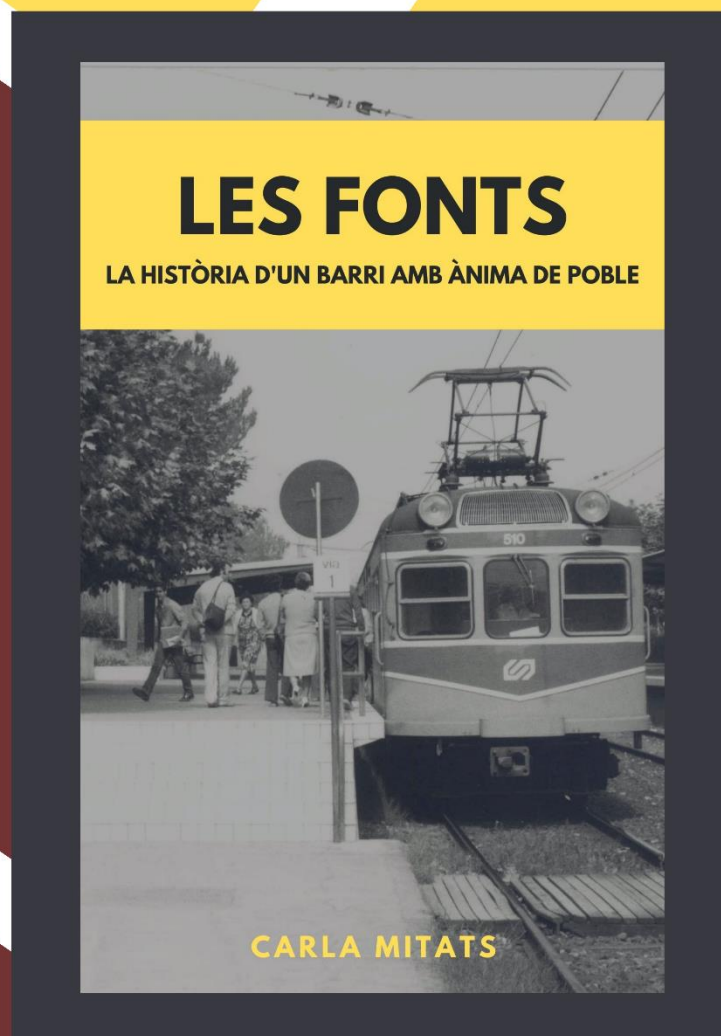

Figura 35: Disseny del roll up.

El disseny del roll up segueix la imatge gràfica del projecte utilitzant els colors de la paleta i seguint amb la tipografia i les formes geomètriques. El producte es materialitzarà a través de *Hello Print*⁴⁹, una empresa terrassenca especialitzada en la impressió de productes 3D. No es farà a través de *Cevagraf*, ja que no incorpora aquests tipus d'impressions.

7.1.1 PRESSUPOST PER L'ACTE DE PRESENTACIÓ

Gran part del material que s'utilitzarà per a l'acte de presentació no tindrà cost addicional, atès que l'Associació cedeix quasi la totalitat dels objectes. Les úniques coses que s'han hagut de comprar i crear expressament per l'acte són: el roll up de presentació, els cartells impresos per a fer promoció de l'esdeveniment i el pica – pica.

En la següent taula s'exposen els costos dels tres elements:

Roll up	43,55 € ⁵⁰
Impressió de cartells (40)	57,79 € ⁵¹
Pica –pica (patates, olives, refrescos, fruits secs...)	150 € (quantitat aproximada)

Cal aclarir que l'Associació, implicat en totes les etapes del projecte, sufragarà els costos de la presentació, tant dels materials externs creats expressament per l'acte com els subministraments que es faran servir en el local de l'APV (aigua, llum...).

7.2 MATERIAL AUDIOVISUAL PROMOCIONAL

Per a fer una comunicació completa s'ha elaborat un vídeo de presentació del llibre que capti l'essència de l'objectiu del projecte: dotar al barri d'un llibre que repassi la seva història per posar en valor el seu patrimoni cultural i històric.

⁴⁹ Helloprint. (2022). *Helloprint | Imprenta online barata e impresión digital rápida*. <https://www.helloprint.es/>

⁵⁰ *Banners Roll up económico personalizado*. (2022). Helloprint. <https://www.helloprint.es/rollupeconomico-85x205-bannermaterial-1-days4#turnaround>

⁵¹ Online, I. (2022a). *Carteles Publicitarios | Imprime ahora tu cartel publicitario online*. CEVAGRAF SCCL. <https://www.cevagraf.coop/imprimir/carteles-publicitarios/>

El vídeo té una duració d'un minut i mig i pretén crear emocions en l'espectador per despertar en ells la necessitat de descobrir i conèixer la història del barri de Les Fonts.

A continuació s'exposa l'storyboard de planificació per a la creació del tràiler:

Pantalla negra	Pantalla negra + Lletra <i>Les Fonts</i> 1918 - 2022	Imatge antiga	Imatge antiga
música			
Vídeo actual	Imatge antiga	Vídeo actual	Imatge antiga
música			
Vídeo actual	Pantalla negra	Pantalla negra + Lletra <i>Reviu la història</i>	Imatge antiga
música			
Vídeo actual	Imatge antiga	Vídeo actual	Imatge antiga
música			
Vídeo actual	Pantalla negra + Lletra <i>Descobreix la singularitat</i>	Imatge antiga	Vídeo actual
Imatge antiga	Vídeo actual	Imatge antiga	Vídeo actual
música			
Imatge antiga	Vídeo actual	Pantalla negra + Lletra <i>Molt més que un barri</i>	Pantalla negra + Lletra <i>Tot un poble</i>

música			
Imatge antiga	Vídeo actual	Imatge antiga	Vídeo actual
música			
Imatge antiga	Vídeo actual	Pantalla negra	Imatge antiga
música			
Imatge actual	Pantalla negra + Lletra <i>Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble</i>	Pantalla negra	
música			

El tràiler⁵² combina, principalment, imatges d'arxius antigues de localitzacions i edificis històrics del barri amb petits fragments de vídeo dels mateixos indrets en l'actualitat. A més s'intercalen petites frases entre les imatges amb tipografia romana per transmetre conceptes com l'antiguitat i la història. Finalment, cal destacar que la peça no incorpora veu, però sí música per fer més suggeridor però a la vegada més misteriós el contingut del llibre per generar expectació

El vídeo principalment s'utilitzarà per primera vegada a l'acte de presentació del llibre com a peça introductòria per llençar un missatge inicial. Posteriorment, es publicarà a través dels diferents perfils d'entitats col·laboradores a les xarxes socials.

7.3 COMUNICACIÓ A LES XARXES SOCIALS

La comunicació a través de xarxes socials pot esdevenir un element molt important per a la difusió de l'existència del llibre. El pla de comunicació a través de xarxes preveu la implicació d'una llista extensa de comptes de diferents plataformes i de diverses entitats, agrupacions i associacions i mitjans de comunicació que es

⁵² Veure a l'[annex](#)

comprometin a publicar algun contingut en relació al llibre. De la llista que s'exposarà a continuació es detalla quins candidats han assegurat la seva implicació i quins no.

Associacions i entitats	Implicació assegurada
Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts	Sí
U.D Les Fonts	Sí
Rusc de Les Fonts	Sí
Colla de Gegant de Les Fonts	Sí
Arxiu Tobella	Sí
Museu Rubí	Sí
Arxiu Comarcal del Vallès	Sí
Institucions	
Ajuntament de Sant Quirze	Sí
Ajuntament de Terrassa	Sí
Mitjans de Comunicació	
Diari de Terrassa	No
Món Terrassa	No
Tot Terrassa	No
Canal Terrassa	Sí
Malarassa	Sí
Ràdio Sant Quirze	No
Ràdio Rubí	Sí
Rubí TV	No
Tot Rubí	No

A més, amb l'objectiu de facilitar la feina a totes les entitats que han acceptat la proposta i també, de seguir una imatge gràfica de tot el projecte, s'han creat diverses propostes de publicació segons el moment, l'acció a comunicació i per a quina plataforma es comuniqui. A continuació s'exposen les propostes que s'ha dissenyat:

Instagram

Figura 36: Dissenys de publicacions d'Instagram.

Versió història d'Instagram:

Figura 37: Dissenys de històries d'Instagram.

Les històries seran més recurrents que els posts, atès que és un contingut més efímer. A través d'històries es farà un seguiment de l'acte de presentació.

Twitter

Twitter serà un canal de comunicació secundari, atès que el públic potencial del llibre són persones grans i no tenen tan integrat l'ús d'aquesta plataforma. Ara bé no s'ha

optat per no utilitzar Twitter per dos motius: d'una banda, perquè és una manera d'arribar al possible públic jove de Les Fonts, i , d'altra banda, perquè és una plataforma molt utilitzada per periodistes per donar-se a conèixer.

El contingut que es publicarà a Twitter és similar al de la resta de les plataformes però adaptat a la xarxa social. El dia de la presentació es farà un fil seguint l'acte.

Alguns exemples són:

Figura 38: Exemples de tuïts.

7.4 COMUNICACIÓ A TRAVÉS DE MITJANS TRADICIONALS

Els mitjans de comunicació tradicional també són un canal de comunicació per on fer promoció del llibre. Tot i que l'estratègia comunicativa no està adreçada perquè se'n faci molt ressò, oportunitat d'aparèixer en un mitjà dona la possibilitat que més habitants de les fonts o historiadors o públic en general s'assabenti de la iniciativa.

Primer cal tenir en compte que els mitjans amb qui es vol treballar, són empreses locals públiques i privades que no tenen un gran abast informatiu. A més les de titularitat pública com que el projecte compta amb el suport dels ajuntaments locals, ja han confirmat la seva participació en l'etapa de difusió.

D'una banda, la primera acció comunicativa és l'enviament d'una nota de premsa⁵³ als mitjans informant sobre la creació del llibre i l'acte de presentació. El document incorpora informació sobre el monogràfic i un enllaç al contingut audiovisual.

A més, dies abans de la presentació se'ls enviarà una convocatòria de premsa⁵⁴ amb tots els detalls de l'acte.

En l'acte de presentació els mitjans tindran una zona concreta per facilitar la gravació de vídeo, àudio o si necessiten prendre notes. A més, es dedicarà uns 20-30 minuts o més temps si fes falta a respondre preguntes i demandes exclusives dels mitjans.

⁵³ Veure a l'[annex](#)

⁵⁴ Veure a l'[annex](#)

8. CONCLUSIÓ I VALORACIÓ

Quan ets capaç d'unir feina i passió el projecte es fa sol. Aquest ha sigut el cas d'aquest projecte. Partint d'una motivació tan gran com la tenia per fer realitat el llibre, encara que es presentin problemes o adversitats, continues endavant per aconseguir el que et proposes.

La planificació del llibre no ha estat feina fàcil. En primer lloc, perquè cal acotar moltes coses que, en una idea primerenca mai hauries arribat a imaginar. També el temps és limitat i el procés de creació d'un llibre és molt lent, i sovint, això ha causat que en algunes etapes de la seva producció es paralizés per horaris, per falta de recursos o falta de temps.

D'altra banda, el projecte pretén desenvolupar més de cent anys d'història d'un barri que prèviament ningú ha estat capaç d'explicar-la per complet. Això dificulta molt la cerca d'informació. A més, el barri no té un interès històric, com el podria tenir la capital terrassenca que va desenvolupar una gran indústria, l'atractiu del barri és la seva història peculiar i la seva singularitat. Aquesta manca de grans esdeveniments provoca que en molts anys hi hagi buit d'informació que només es poden omplir duent a terme una exhaustiva feina de recerca i que en cas de no trobar documentació, a través d'entrevistes.

Per a fer tot això es necessita temps, molt temps. Per aquest motiu, l'elaboració d'aquest treball és una motivació que serveix de guia per a partir d'ara començar purament la redacció del llibre i completar quan sigui necessari la recerca per acabar de completar els capítols on la informació és més escassa.

El treball ha servit per esdevenir un punt de partida per a continuació, començar la redacció. Tot plegat, ha permès tenir clar quin serà el contingut del llibre, quina és la informació i els esdeveniments que s'ha d'incorporar, quins són els testimonis que poden aportar més informació, quines són les vivències en primera persona més transcendents, etc. Però la planificació no només ha permès establir el contingut, també ha permès valorar les opcions d'edició, establir un pla de comunicació i planificar les característiques físiques del producte final.

Així doncs, a partir d'ara, el rumb que ha de seguir el projecte està establert. Només falta dedicar hores, temps, però sobretot ganes i voluntat. *Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble*, ben aviat serà una realitat.

9. BILIOGRAFIA

LLIBRES:

Aijón, I. C. (2001). *Sant Quirze del Vallès*. Cossetània Edicions.

A. P. V. (2007). *Recopilació Històrica de la APV 1927-2007*. Terrassa: Serafí Vazquéz.

A.P.V. (2020). *Els 100 anys de l'Arribada del Tren a Les Fonts* (Els 100 anys de l'Arribada del Tren a Les Fonts ed., Vol. 1). APV Les Fonts.

Berbois, J. L. M. (2017). *Pa amb vi i sucre*. Rafael Dalmau Editor.

Berrocal, M. M. (2018). *Una Història de Terrassa*. Centre d'Estudis Històrics de Terrassa.

Colet, A. V. i. (2004). *Salomó*. Cossetània Edicions

Farinelli, M. A. (2014). *Història de l'Alguer*. Llibres de l'Índex.

Romeu, À. C. (2010). *Gràcia, un barri entre tres segles*. Museus Municipals de Sabadell.

PÀGINES WEB:

A.C.V. (2022a). *Vallès Occidental*. Xarxa d'Arxius Comarcals (XAC).

https://xac.gencat.cat/ca/llista_arxius_comarcals/valles_occ/

Ajuntament de Sant Quirze del Vallès. *Govern obert i transparència*. Seu-e.cat.

<https://seue.cat/ca/web/santquirzedelvalles/govern-obert-i-transparencia>

A.M. (2022b). *Ajuntament de Terrassa - Arxiu Municipal*. ARXIU MUNICIPAL.

<https://arxiunicipal.terrassa.cat/>

A.P.V. (2022). *Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts*. Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts. <http://apvlesfonts.com/>

Banners Roll up económico personalizado. (2022). Helloprint.
<https://www.helloprint.es/rollupeconomico-85x205-bannermaterial-1-days4#turnaround>

B.C.T. (2022d). *bct - Ajuntament de Terrassa*. Biblioteca central de Terrassa.
<https://www.terrassa.cat/bct>

Beca a la Creació Literària Emili Teixidor. (2022). Grup62.
<https://www.grup62.cat/premis/becaala-creacio-literaria-emili-teixidor/40>

Beques per a la creació i la traducció literàries. (2022). Departament de Cultura.
<https://cultura.gencat.cat/ca/ilc/detalls/noticia/Beques-per-a-la-creacio-i-la-traduccio-literaries>

Cossetània. (2021, 5 novembre). La Finestra Lectora.
<https://lafinestralectora.cat/editorials/cossetania/>

Diari de Terrassa (1977 – Actualitat). *Diari de Terrassa | Notícies de Terrassa i Comarca*. <https://www.diarideterrassa.com/>. Consultades les edicions del 1977-1980 i del 2010 al 2022

Diari Terrassenc El Dia (1918 - 1936). *El Dia*.
https://trencadis.diba.cat/dem/catalog/details/120081?collection_id=11&locale=ca
Consultades les edicions del 1918 al 1936.

Esquerra Republicana de Catalunya. Secció Local. (1918 – 1936) *Acció*. <https://trencadis.diba.cat/dem/catalog/details/46794?locale=ca> Consultades les edicions del 1918 al 1932.

F.G.C. (2021, 9 marzo). *Les Fonts*. FGC. <https://www.fgc.cat/xarxa-fgc/l-barcelona-valles/les-fonts/>

Foment de Terrassa SA - Ajuntament de Terrassa. *Índex general - Anuari estadístic de Terrassa 2021*. Terrassa.cat.

<https://xifres.terrassa.cat/A2021/index.php>

Fundació Torre Palau. (2022). Fundació Torre del Palau.

<https://www.torredelpalau.org/>

Helloprint. (2022). *Helloprint | Imprenta online barata e impresión digital rápida*.

<https://www.helloprint.es/>

Home. (2022, 27 mayo). La Finestra Lectora. <https://lafinestralectora.cat/>

Idescat (2022). *Institut d'Estadística de Catalunya*. <https://www.idescat.cat/>

Locals Esquerra Republicana de Catalunya. *Programa electoral eleccions municipals 2007*.

https://locals.esquerra.cat/documents/programa_les_fonts_erc.pdf

Llengua Nacional. (2021, 14 octubre). *Premi*. <https://llenguanacional.cat/premi/>

M.T. (2022). *Inici | Fundació Arxiu Tobella - Terrassa*. Arxiu Tobella Terrassa.

<http://www.arxiutobella.cat/>

M.R. (2022f, mayo 29). *Centre d'Estudis Rubinencs*. Grup de Col·laboradors Museu Rubí. <http://historiaygrupomuseorubi.blogspot.com/>

OmniaBooks Editorial. (2022). OmniaBooks Editorial.

<https://www.omniabooks.com/>

Online, I. (2022a). Carteles Publicitarios | Imprime ahora tu cartel publicitario

online. CEVAGRAF SCCL. <https://www.cevagraf.coop/imprimir/carteles-publicitarios/>

Online, I. (2022). *Imprenta Online Cevagraf | Impresión Digital y Offset*.

CEVAGRAF SCCL. <https://www.cevagraf.coop/imprimir/>

Periòdic Catalanista Republicà. (1931 – 1934) Avui.

https://trencadis.diba.cat/dem/catalog/details/62540?fulltext=terrassa&is_fulltext_search=0&locale=ca . Consulta de les edicions del 1931 al 1934.

Prensa del Movimiento. (1939 – 1955). *Tarrassa*.

https://trencadis.diba.cat/dem/catalog/as_fronts/collection?id=11&locale=ca

Consultades les edicions del 1939 al 1942

Prensa del Movimiento (1955 – 1973). *Tarrassa Información*

https://trencadis.diba.cat/dem/catalog/as_fronts/collection?id=11&locale=ca

Consulta de les edicions de 1955 al 1960 i de 1970 al 1973

S.S.Q. (2022f). *Arxiu municipal*. Seu Electrònica Arxiu Municipal de Sant Quirze

del Vallès. https://seu.santquirzevalles.cat/DetailContinguts/Csc0skTygzMjrh_Wy1y8Y0uZ-78bbGj7

Subvencions per a la creació d'obres literàries en llengua catalana i occitana. (2022).

Departament de Cultura.

<https://cultura.gencat.cat/ca/detall/tramit/Subvencions-a-propostes-decreacio-dobres-literaries-en-llengua-catalana>

Trencadis, Fons locals digitalitzats - Xarxa de Biblioteques Municipals. (s. f.).

Diba.cat. de <https://trencadis.diba.cat/>

Verkami — Crowdfunding Creativo. (2022). Verkami.

https://www.verkami.com/#modal=auth_dialog&panel=2

ARTICLES, REVISTES I DIARIS:

Grup de Col·laboradors Museu Rubí. (2009) *Butlletí n°53 Centre d'estudis Rubinencs.*

Grup de Col·laboradors Museu Rubí. (2009) *Butlletí n°80 Centre d'estudis Rubinencs.*

Vinuesa I Fernàndez, E. (2006). Un passeig per Les Fonts. *Informem - Butlletí d'informació municipal de SQV, 106, 12–15.*

10. ANNEXOS

ENTREVISTES:

FRANCESC MARGENAT

Podríem dir que ets l'únic que ha intentat fer un petit esborrany de com es va crear Les Fonts? Que et va motivar?

Encara que actualment visqui a Rubí, el meu passat i la meva família has estat molt lligada a Les Fonts. Amb les poques coses que sabia i les vivències que m'havien explicat els meus familiars vaig començar a dibuixar una petita línia històrica que explicava la creació de Les Fonts. A partir d'aquell moment i a petició de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts vaig elaborar petit text sobre la història de la seva creació per a una conferència. Correspon a altres fer la part més actual.

L'octubre de 1994 vas elaborar un primer esborrany de la història de Les Fonts. En el document especifiques que hi ha una necessitat en recuperar els antecedents prehistòrics per a explicar la història i el present del barri, per què?

Des de la seva creació, Les Fonts ha estat un nucli singular. Les petites singularitats que van sorgir a l'inici, ara són grans problemes. El més famós: la segregació. Per comprendre perquè Les Fonts és un territori dividit cal anar molt més enllà que els 100 anys de vida que té el barri. A més, també cal saber si la zona ja va ser habitada per poblat, abans que s'hi construís Les Fonts, perquè així es pot comprendre si la zona era rica en alguna matèria primera i necessària per desenvolupar la vida.

Aleshores, vas trobar poblacions més antigues?

Hi ha troballes de jaciments arqueològics a El Pinar a Rubí i també a Ca n' Amat (masia situada darrere Les Fonts). També se'n van trobar a Matadepera Terrassa i a les masies de Can Fonollet i Can Corbera. Això demostra que va haver-hi ocupació estacional o bé alguna acampada d'algun primitiu en èpoques del Paleolític. Principalment, Les Fonts, era una àrea de camins de pas des de l'època ibèrica fins passada l'època romana. Després es comencen a muntar poblats pels voltants de la zona, però no són concretament al territori de Les Fonts.

I la segregació d'on prové?

Abans Sant Quirze del Vallès no era un municipi independent, era un sector de Terrassa anomenat Sant Quirze de Terrassa. En dividir-se l'any 1850, com que abans les divisions de territoris anaven per masies i parròquies, la ciutat egarenca es va quedar unes masies i Sant Quirze unes altres. Les Fonts s'urbanitza la meitat en els terrenys d'una masia de Terrassa i l'altra meitat a la masia de Sant Quirze.

Aleshores és important entendre la història de les masies del territori vallesà per comprendre la creació de Les Fonts?

Sí, exacte. Les Fonts actualment ocupa els terrenys de la masia de Can Falguera i la Masia de Can Corbera. Els de la primera eren pertanyents a Sant Quirze i la segona a Terrassa. Després que la companyia Ribas i Cia compres els terrenys van començar a edificar sense tenir en compte la divisió territorial. Òbviament en aquella època els límits eren molt més difusos

En Josep Ribas, el teu avi, era el propietari de Can Falguera, i després va comprar altres masies, què tenia previst fer amb aquells terrenys?

En Josep Ribas i l'Emili Soler es van assabentar que la línia de ferrocarrils que arribava fins a Sant Cugat havia d'arribar fins a la ciutat industrial de Terrassa. Sabien que la ciutat egarenca era important per la indústria que concentrava, per tant van suposar que arribaria el tren de mercaderies. Aleshores van planificar transformar l'antiga masia de Can Falguera en uns rentadors de llana amb una colònia pels obrers. Per materialitzar el projecte van constituir la Companyia Ribas i Cia. Poc temps després es varen assabentar que el tren que arribava portaria persones i es van replantejar el projecte. En comptes de fer establiments industrials van decidir urbanitzar una ciutat jardí.

Com va continuar la història?

Aleshores el 1918 van contactar amb l'arquitecte Viñals que li van encarregar el projecte d'urbanització de Can Falguera amb la creació d'un hotel a l'antiga masia. També en la creació dels estatuts l'any 1920 van acordar batejar la urbanització amb

el nom de Les Fonts. A més a més, van començar a planificar la creació d'un restaurant.

Per a quin motiu es va dissoldre la urbanitzadora Ribas i Cia?

Cap al 1925 es reuneixen els dos socis i acorden que la inversió inicial de la societat no solament no s'ha amortitzat sinó que hi ha hagut de posar més capital. Aleshores es dissol i pacten que Les Fonts serà per Josep Ribas i Emili Soler es queda Can Guitart.

L'arrel de tot és el tren. Com va arribar fins a Les fonts? Com es va aconseguir fer una parada?

L'1 d'abril del 1912 es va constituir la companyia Ferrocarrils de Catalunya S.A. per a la construcció i explotació d'un ferrocarril que prolongava la línia de Sarrià fins a arribar a Terrassa i Sabadell. Primer es va estendre fins a Les Planes. Amb l'inici de la 1a Guerra Mundial es va paralitzar el projecte. Finalment, es va reprendre i el 1918 va arribar a Rubí. Un any després el 1919 va ser concedit el projecte d'estació de Les Fonts, tot i això, no va entrar en servei fins a l'agost del 1920.

FRANCISCO CONTRERAS

Amb 63 anys vivint al barri deus haver passat per moltes coses. Quina és la principal diferència entre Les Fonts de fa 63 anys amb l'actual?

Les Fonts sempre ha sigut una població molt tranquil·la. Antigament ens coneixíem tots, hi havia pocs habitants i vivíem com un nucli separat de Terrassa i Sant Quirze. Això provocava un sentiment més de poble que no pas de barri. Com que els ajuntaments no s'involucraven ens sentíem més arrelats a Les Fonts que no pas als altres municipis. El món canvia i tot es va regulant. Hi va haver un canvi molt important amb l'inici de la democràcia, els ajuntaments van començar a donar serveis que abans no donaven a la població. Aleshores és quan tant Terrassa com Sant Quirze se n'adonaren que Les Fonts també formava part del municipi. Aquest va ser el canvi més substancial a escala de gestió política.

Suposo que amb l'arribada de la democràcia i la implicació dels juntament va suposar una millora dels serveis i, per tant, va portar més població?

Ara mateix entre Les Fonts de Sant Quirze i Les Fonts de Terrassa gairebé arribem als 6.000 habitants. Aquest creixement és de gent que ha vingut des d'altres poblacions, no ha augmentat en sí la població perquè vagin creixent les famílies i els fills es quedin a viure el nucli. Són nous residents que venen a buscar la tranquil·litat que ofereix el barri però a la vegada la bona localització i connexió amb les principals ciutats grans del territori.

Aquest augment de població ha causat més problemes en la gestió municipal del barri?

N'hi ha algunes de noves i altres que s'arrossequen des de gairebé la creació de Les Fonts. Per exemple, ara hi ha una depuradora amb totes les olors que això comporta. També hi ha una autopista que té el primer peatge a Les Fonts, fet que provoca que per la carretera que creua el barri hi passin molts més cotxes dels que s'esperaria. Això i recuperant amb la pregunta inicial, provoca que Les Fonts no sigui tan tranquil·la com abans.

Què destacades de Les Fonts?

Està situat en una zona magnífica. El nucli està envoltat de zones boscoses que fa que el seu entorn sigui idíl·lic. A més conviuen diferents tipus de construccions amb torres d'època, xalets, pisos que provoca que Les Fonts aculli gran varietat de perfils socials, nivells culturals i nivell econòmic. La seva varietat la fa gran i el millor és que totes aquestes classes diferents conviuen en el mateix lloc, tenen els mateixos punts de trobada i participen en les mateixes activitats.

Les Fonts és un nucli que territorialment i poblacionalment està separat. No afecta això a la convivència i provoca una societat més fracturada?

El mateix que ens separa, és el mateix que ens uneix. No es pot generalitzar tant, però puc dir quasi al 100% que els veïns tenen sentiment de ser de Les Fonts, siguin de Sant Quirze o siguin de Terrassa. Molts habitants que viuen a Terrassa o a Sant Quirze quan surten de Les Fonts diuen "vaig a Terrassa o vaig a Sant Quirze" i en realitat ja ho estan. A vegades no s'ha n'adonen, els surt automàtic.

Una de les coses que més uneix és l'Associació. Quan es va crear i què implica que avui dia encara tingui tant pes?

L'Associació es va crear el 1927, gairebé va néixer al mateix temps que el barri. La creació precisament es va fer perquè no hi havia cap municipi ni cap institució que s'encarregués de les necessitats que les Fonts en aquell moment ja demanava com a poble. Van ser els mateixos veïns que van crear l'entitat per donar serveis que no donava ningú com la recollida d'escombraries, la neteja, el manteniment de l'aigua. De fet, també als anys 30 es va crear una companyia d'aigua pròpia per gestionar el subministrament. També es va fomentar molt l'activitat esportiva en aquells anys, per aquest motiu avui en dia el barri té entitats tan important i tan històriques.

El subministrament d'aigua es va assegurar gràcies a la creació de la companyia Aigües de Les Fonts, però i l'electricitat?

Els mateixos veïns eren qui posaven els pals de la llum i anaven a poc a poc construint l'enllumenat. No eren els ajuntaments qui ho feien, ho feien els habitants. I tota aquesta activitat la coordinava l'Associació.

En el barri hi ha molta activitat esportiva. Has dit que moltes de les entitats són històriques. Quan es comença a desenvolupar l'esport al barri?

La mare de tot és l'associació de veïns. Perquè la gent jove poguessin fer activitat esportiva es va crear el vocal delegat d'esports de l'associació. A partir d'aquí la promoció per l'esport va anar augmentant. Des dels anys 20 el barri ha aplegat competicions de tennis, proves d'atletisme, partits de futbol i tot culmina amb la creació de la Unió Esportiva Les Fonts. El tennis segueix una llarga tradició en el nucli. Des de l'APV es van comprar uns terrenys als anys 20 per a construir unes pistes de tennis i crear el Club de Tennis Les Fonts. Cent anys després allà continua.

I les activitats culturals? Quan va començar l'activitat cultural al barri? El més significatiu actualment és la festa major pròpia i l'actuació de la colla gegantera és el plat estrella.

La Colla Gegantera també té el seu naixement a partir de l'acció de l'Associació de Veïns que a través de la creació d'un delegat de cultura es comencen a pensar accions

per fomentar les activitats culturals al barri. Tenir gegants propis de les Fonts, aquesta va ser la idea que se li va acudir. Actualment, tenen el nom de Falguera i Corbera les dues masies que anteriorment ocupaven els terrenys de Les Fonts (una de Sant Quirze i una de Terrassa). L'APV acaba sent la peça clau per dinamitzar la vida dels habitants de Les Fonts.

Com va sorgir més detalladament la Colla Gegantera? Com ho va fer per aconseguir els gegants?

Tot va començar cap al 98 quan 4 o 5 veïns vam anar a una trobada literària a Montserrat. Justament el dia que vam anar hi havia un aplec de gegants i a partir d'aquí ens va venir la idea. A partir d'aquest punt vam començar a cercar maneres de fer uns gegants propis del barri. Després de molta recerca vam trobar una empresa a Saragossa que feia gegants i capgrossos. Més endavant vam agafar 3 cotxes i vam anar a visitar l'empresa. Un cop allà vam dissenyar com els volíem, vam fer un català i una catalana. Al principi s'encarregava al 100% l'associació, però després per donar-li més protagonisme i autonomia vam crear la Colla.

Com se soluciona el problema de segregació del barri?

És molt difícil. Ha de ser una postura de la Generalitat que en algun moment decideixi unilateralment que fer amb el nostre territori. Solucionar aquesta qüestió és molt difícil. Ja es va intentar molt anys enrere entre els dos ajuntaments, però mai hi ha hagut un projecte ferm que ho solucioni. Sempre hi haurà problemes i és molt difícil fer que la població es decanti per una única solució que sigui incorporar-se o a Terrassa o a Sant Quirze o ser independents, cadascú vetllarà pel que més l'afavoreixi. Sincerament, encara que no hi estigui d'acord, és que la Generalitat per ordre de decret esclareixi la situació.

Aleshores la solució del futur de Les Fonts i de totes les problemàtiques passa per la Generalitat?

És la solució i moltes vegades el problema. El peatge, error de l'administració, les tres zones de l'estació de Les Fonts de FGC, un altre error de l'administració. La

depuradora que van instal·lar per netejar les aigües de Matadepera i Terrassa. El fet de no ser des d'un inici un municipi fa que estiguem en la situació que estem.

Aleshores la culpa que les Fonts estigui tan mal planificada i plena d'errors també és responsabilitat dels municipis?

No, en gran part la culpa és d'haver fet una ciutat jardí en un entorn que ara mostra molts problemes. En aquella època amb el tren i la vegetació era idíl·lic, però ara la situació comporta moltes traves a l'hora de gestionar el barri. A més, abans tampoc es pensava com el nucli tan gran que és avui. Les Fonts es va planificar com una microurbanització de burgesia terrassenca i barcelonina.

Ara bé, l'augment de població tampoc és del tot un inconvenient. Gràcies al fet que hi ha més massa d'habitants es poden exigir moltes més millores i fer pressió sobre les institucions per aconseguir serveis.

Si és cert, i hem aconseguit més transport i algunes comoditats. Però tampoc som tants com perquè ens dotin de necessitats bàsiques com un CAP, un institut, una escola bressol, un casal d'avis, una residència pública, una biblioteca... les reclamacions són infinites.

Així doncs, com queda el futur de les Fonts com a barri: no pot millorar, però tampoc està tan malament.

Mira, els habitants ens hem acostumat a les rareses del barri, sabent el que implica ser de cada un dels municipis i quines són els problemes que sempre hi ha hagut. Hi ha un Consell Municipals cada 3 o 4 mesos per tractar temes, però no és una gran eina.

Abans de la pandèmia, els ajuntaments anunciaven l'annexió de la totalitat del barri a terrassa, és aquesta la solució?

Vulguem o no la solució és que passem tots a Terrassa per serveis i per ser una ciutat més gran. Tot seria més còmode perquè el municipi miraria per tots els veïns no pel sector que a ell li pertoca com passa ara.

Ara una pregunta més de trajectòria professional. Com a membre implicat en el barri vas estar 16 anys a l'ajuntament de Sant Quirze, amb quina motivació vas agafar el càrrec?

Juntament amb un membre de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts vam acordar presentar-nos a la llista com a independents cada un a un ajuntament. Jo a Sant Quirze i ell a Terrassa, tot per aconseguir acabar amb reivindicacions històriques del barri i millorar la situació del barri. Havíem d'estar en el poder perquè se'ns escoltes. Per desgràcia el company va morir. I va passar el temps. Al cap d'un any i mig buscaven gent per la llista de Sant Quirze per les eleccions municipals i em van venir a buscar i m'ho van proposar. Vaig ser el número 4 de la llista de Convergència per independent. Finalment, vaig entrar a l'Ajuntament i entre problemes polítics i que també havia de treballar per Sant Quirze a causa del meu compromís com a regidor, l'objectiu apropar les Fonts a l'Ajuntament es va anar diluint i més si faltava la pota del regidor de Sant Quirze. En total vaig estar 16 anys.

GEMMA VALLVÉ

Amb quants anys vas venir per primera vegada a Les Fonts?

El primer cop que vaig venir a Les Fonts era quan tenia 10 anys. Havia de ser cap al 1975. Jo venia a passar els estius, no vivia al barri, però em sentia com una més. Participava en les Festes majors. Recordo que el concurs de dibuix m'encantava. Actualment, aquesta activitat encara es fa. De fet fins fa poc s'hi presentava la meva filla. L'única diferència és que en la meva època s'organitzava a la masia de Can Falguera, ara està en desús i s'organitza al poliesportiu.

Que recordes del barri del 1975?

Recordo que els carrers estaven sense asfaltar, eren de terra. A més la via no tenia un pas subterrani, sinó que passaves per sobre les vies a través d'uns passos de nivells. Ara, passant cada 10 minuts un tren seria impensable. També recordo el contrast d'edificacions, de fet l'actual encara és més pronunciat. Abans convivien torres de la burgesia amb casetes d'obrer prop de la riera. Avui en dia , a sobre hi ha edificis. Sembla el trencadís de Gaudí.

Saps el perquè del nom de Les Fonts?

Jo et diria que depèn al veí que li preguntes et dirà una cosa un altre. Alguns diuen que són per la riquesa de les aigües de la zona. Suposo que això anteriorment perquè ara deixen molt a millorar. Altres diuen perquè hi havia moltes fonts naturals i amb la creació del barri encara se'n van construir més. Jo quan vaig arribar hi havia moltes fonts, la gran majoria eren molt grans i tenien tot un ecosistema al voltant. Jo anava a berenar una al mig del bosc que tenia una taula de pedra i bans al seu voltant. Per desgràcia durant una època amb les noves construccions es van anar perdent les antigues. Però gràcies a la incitativa de l'Associació en què cada any per la Festa Major s'inaugura una nova hi ha moltes que s'estan recuperant.

En casar-te vas vindre a viure aquí tot i que treballes a Barcelona. Per què?

En el barri vaig trobar la tranquil·litat , l'espai i la pau que necessitava. Portava tota la meva vida vivint en un pis amb els meus pares, els meus avis i la meva germana al centre de Barcelona. Al venir aquí vaig descobrir un nou món. Tot i que actualment hagi de fer molts viatges de transport compensa.

Han canviat molt les coses?

Poques coses la veritat. Sí, òbviament hi ha més gent, més cases, més serveis. Però es mantenen les mateixes problemàtiques, els mateixos negocis, les mateixes edificacions. Potser és que no m'hi fixo massa o no m'hi vull fixar, però per mi continua sent aquell bari petitó que és caòtic però singular i tranquil.

Què és el pitjor de viure a Les Fonts?

Les gestions municipals. Mai saps amb qui has de contactar, qui t'atendrà on has d'anar, quin departament et farà la gestió... A més també es complica pels serveis externs contractes de subministraments, obres, repartiment de correus, arribada del servei a domicili, arribada de la fibra. Sempre és una qüestió diferent.

Principal diferència entre Les Fonts de Sant Quirze i de Terrassa.

A escala veïnal, cap. A escala de serveis, cada ajuntament n'aporta de diferents, no et sabria dir quin és millor o quin aporta més. Terrassa fa més per les comunicacions,

Sant Quirze fa més pels equipaments. La principal diferencia són els impostos, no és el mateix pagar-los en un poble que en una ciutat gran.

RAFEL MITATS FUSTÉ

Com va arribar la família Mitats a Les Fonts?

El meu besavi va venir a construir torres quan es va enterrar que es necessitava urbanitzar una zona on hi havia d'arribar el ferrocarril. De fet, no tan sols va construir cases (que per aquells temps eren per burgesos de la comarca del Vallès i de Barcelona) va construir el restaurant, l'hotel, uns jardins, el pont de la riera. Podem dir que va ser artífex de la ciutat jardí de Les Fonts.

Aleshores la família va venir a viure aquí des d'aquell moment?

El besavi va construir una casa per a la família, però la gran majoria eren i treballaven a Barcelona. Per tant, l'assentament de la Família Mitats a Les Font no va ser directe, va ser progressiva. El primer que es va assentar per sempre va ser el meu avi, però va morir a la guerra.

Aleshores el teu avi no li va donar gaire temps a participar en la vida social de Les Fonts?

Malauradament no, el que es va implicar més va ser el meu pare. Primer va muntar una petita escola on va ser mestre. També va ser durant uns anys president de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts. Era accionista de la companyia d'aigües de Les Fonts i finalment va ser alcalde de barri de la Part de Sant Quirze. Estava molt implicat en l'organització de festes com la cavalcada de reis, la rua de carnestoltes i la festa major.

Què és un alcalde de barri?

És una figura que ara mateix, almenys a Catalunya està en desús. Ell exercia com a delegat de l'alcalde de Sant Quirze en el barri. Ell s'encarregava de la gestió del barri en tots els àmbits: cultura, subministraments, esport, festes, joventut, equipaments. Recordo com lluitava per ampliar la xarxa de subministrament elèctric dels carrers o

com organitzava Festes Majors. Fins i tot va posar alguns noms dels carrers dels barris que avui en dia encara es mantenen.

El teu pare va viure l'època de la riuada?

Sí, van ser dies molt durs. A Les fonts hi havia moltes barraques de gent humil a tocar de la riera, l'aigua s'ho va emportar tot. Recordo que el meu pare va haver de gestionar la situació i al final mai saps quan es fa bé i quan es fa malament. El meu pare feia les coses amb el cor i va obrir les portes de casa per acollir afectats durant dies i setmanes.

Tu no estàs implicat en la gestió del barri, per què no vas recollir el llegat del teu pare?

Al morir al meu pare, vaig agafar el timó de la parada del Mercat del Clot amb tan sols 16 anys. El treball em va absorbir i quasi no tenia temps per dedicar-me el temps va anar passant i em vaig desvincular.

Mª ÀNGELS ELIAS i ISIDRO

A quin any vau venir a Les Fonts?

Ho recordem perfectament, va ser el febrer del 1975.

Com vau saber del lloc?

Nosaltres vivíem al clot, a Barcelona amb tota la família. La compra la fèiem en el Mercat del Barri. Teníem una parada de confiança de fruites i verdures. Jo (l'Àngels) li explicava tota la meva vida al seu propietari, ens coneixíem feia molt temps. Nosaltres abans anàvem a estiuejar a Begues, però ens van pujar el lloguer i ja no ens ho podíem permetre. Això mateix li vaig comentar a en Josep Mitats, amo de la parada, i ell em va oferir unes casetes a Les Fonts, en veure-les i fer-nos una oferta molt ben considerada vam acceptar.

Aleshores no coneixíeu Les Fonts?

Jo sí (diu l'Isidre). Abans en el barri hi havia una botiga de queviures molt famosa, es deia el *Cordobés*. Venia gent de tot arreu per comprar els seus embotits. Jo abans de venir a passar els dies festius, ja hi havia vingut.

Com era abans Les Fonts? Tenia moltes botigues?

No és que tingués moltes, però en tenia de qualitat. Totes eren molt similars a la que avui encara és el forn de pa. Eren petites botigues de confiança molt ben muntades i amb un producte esplèndid. Ara ja no en queden i si en posen alguna no sobreviu. Les grans superfícies han fet molt mal i ara en el barri només sobreviuen alguns serveis com cafeteries, perruqueries, bars i alguna botiga d'alimentació puntual.

Viviu a Barcelona, per què la teva segona residència està tan sols a 30 minuts?

Nosaltres només buscàvem un lloc tranquil on passar els dies de festa. A les Fonts vam trobar tot el que necessitàvem . A més pels meus fills era un lloc ideal, ja que hi havia sempre molta activitat esportiva i cultural. Ràpidament, es feien amics dels veïns perquè abans hi havia molta més gent, els habitants no sortien del barri i tothom es coneixia.

Que fa que continueu venint?

Ens hem acostumat, estem molt bé aquí. Encara, avui dia, es manté un gruix de gent de tota la vida, i nosaltres encara que siguem habitants puntuals, ens sentim com a casa. Ara ja no és com abans que la gent no sortia gaire de Les Fonts. Ara en els nous pisos hi ha molta gent que només ve a dormir, no coneix més enllà del seu carrer i és una llàstima perquè mira que vida social no li falta al barri.

Com era Les Fonts dels anys 70?

Tot i que li faltaven molts serveis i millores era molt tranquil·la i bonica. Els carrers estaven sense asfaltar, no hi havia un pas segur per creuar la via, els subministraments moltes vegades fallaven i els trens passaven cada molt més temps.

Com és ara?

Ara, tot i que manté una essència, és molt diferent. Hi ha el triple de gent i també gràcies a això cada cop hi ha més millores al barri, perquè cada cop som una massa més gran de gent que reclama més serveis, més infraestructures, etc.

La segregació també us afecta a vosaltres com a residents puntuals?

Nosaltres directament no. Almenys en el present no. Nosaltres no som propietaris simplement, paguem un lloguer. Al final, on més es nota la segregació és a l'hora de fer gestions. Les conseqüències que se'n deriven com la dificultat d'organitzar un nou servei o la construcció d'un equipament ho paguem tots perquè tot va més lent. A banda d'això no ens afecta.

Aleshores la segregació també afecta a veïns puntual perquè la coordinació entre ajuntaments és difícil i no aconseguí les reclamacions tan ràpid?

Si, exacte. Per exemple fa molts anys no hi havia una festa major conjunta i era un mal de cap organitzar-la. Depèn del lloc i de l'activitat ho havia de coordinar un ajuntament o un altre i era un autèntic caos. En l'actualitat s'havia de construir un nou camp de futbol. Tot i que està a la zona de terrassa i els equips que hi juguen són egarencs, un part l'havia de fer Sant Quirze. Van començar a construir-lo, ells se n'ocupaven del camp. Un cop fet l'Ajuntament de Terrassa va trigar molt temps a construir la seva part. No es va posar mans a l'obra fins que no va necessitar tenir-lo perquè estaven fent obres al camp principal de l'equip de la ciutat i les categories inferior havien d'entrenar a algun lloc.

LÍNIA CRONOLÒGICA FETS DE LES FONTS

Data	Fet històric	*(els colors marquen els capítols)
01/01/1900	(MEITATS S.XIX) Sant Quirze de Terrassa es divideix de Terrassa i es parteixen les masies de la zona a l'hora de fer divisions territorials	
25/01/1918	Josep Ribes rep propietats de Terrassa, la fàbrica de la Pelleria i la finca de Ca n'Amat	
24/05/1918	Josep Ribes compra Can Falguera	
06/06/1918	Constitució de la companyia <i>Ribas i Cia</i>	
11/07/1918	Josep Ribas i Emili Soler compren Can Guitart	

02/08/1918	Compra i unió de la Finca de Can Falguera i Can Guitart
19/10/1918	Acord amb l'Arquitecte Viñals per la reforma de Can Falguera
28/04/1919	La societat <i>Ribes i Cia</i> encarrega a l'arquitecte Viñals la transformació de la masia de Can Falguera (objectiu: llogar habitacions i fer despatxos)
01/08/1919	La societat de <i>Ribas i Cia</i> acorda i enregistra al llibre d'actes el començament de les obres de Les Fonts
01/08/1919	Comencen les obres d'explanació de la Ciutat Jardí de Les Fonts, nom que va rebre el projecte d'urbanització de la finca de Can Falguera
02/01/1920	Els terrenys de Can Falguera passen a nomenar-se Les Fonts
02/01/1920	Queda recollit en el llibre d'actes de <i>Ribes i Cia</i> l'acord pel canvi de nom
06/04/1920	Construcció d'edificis segons els diaris locals terrassencs
13/04/1920	Anunci de l'obertura del Hotel Restaurant de Les Fonts (Diari <i>El Dia</i>)
06/05/1920	Obertura oficial de l'Hotel Restaurant
09/05/1920	Primer acte oficial al restaurant de Les Fonts
19/06/1920	Creació dels estatuts de Les Fonts creats per Viñals i Ribas
15/08/1920	Inauguració de l'Estació de Ferrocarrils de Les Fonts
11/09/1920	Es construeixen jardins a l'actual ubicació de la parròquia - Construccions Mitats
01/10/1920	Creació del reglament per a la construcció de cases "Societat d'Urbanització Econòmica Les Fonts"
07/10/1920	Primera Festa Major
01/01/1921	Subministrament elèctric urbanitzadora
01/01/1922	Projecció de més de 30 xalets en els terrenys de Les Fonts
01/08/1922	Canvi de companyia elèctrica
01/09/1922	Creació de l'Esquitx de Les Fonts
30/09/1922	Festa Major de Les Fonts
01/01/1923	Arribada del subministrament d'aigua
18/02/1923	Diari Endavant: Les Fonts acull un capellà que oficiarà cerimònies a la capella de Can Falguera

01/01/1924	Padró Municipal Terrassa Districte Rural Secció 3 (primera aparició oficial)
21/05/1924	Visita del Rei Alfons XIII
31/10/1925	Divisió de l'actiu de <i>Ribas i Cia</i> . Ribas es queda Les Fonts
31/10/1925	Falta d'amortització de capital invertit. Josep Ribes es queda l'Hotel de Les Fonts i algunes cases i solars. Emili Soler es queda Can Guitart
06/02/1927	La revista de l'Esquitx incorpora un dibuix dels llocs principals de Les Fonts amb el Casal, la Plaça de les Sardanes, l'Hotel Blau...
26/02/1927	Anunci de torres per a llogar a Les Fonts (12.000 pessetes, línia de Ferrocarril elèctric..)
14/03/1927	Les Pistes de Tennis de Les Fonts estan molt concorregudes
08/05/1927	Planificació d'una possible creació Cooperativa de l'electricitat per a servei exclusiu de Les Fonts
16/07/1927	Festa de la Sardana a Les Fonts
20/07/1927	Fotografia de Les Fonts a l'Esquitx (es veuen els terrenys que hi ha edificats)
20/07/1927	A l'Esquitx Les Fonts ja és un poble (primer tret identitari del barri)
23/07/1927	Festa Major a Les Fonts del Vallès
26/07/1927	Ball del Tennis Man's al restaurant de Les Fonts
18/09/1927	Queixes a FGC i a Correus per les confusions de noms (Les Fonts, Las Fonts, Las Fuentes...)
30/10/1927	Negociació d'una carretera Les Fonts - Sant Quirze del Vallès
30/10/1927	Catorze llums elèctrics concedits pel batlle de SQV
01/11/1927	Creació de Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts
21/11/1927	Concurs d'atletisme a les pistes de Les Fonts
01/12/1927	Festa de St Eloi a la Capella de Les Fonts
31/01/1928	<i>Ribas i Cia</i> té problemes de rendiment de capital. Es parteixen la finca de Can Falguera
09/02/1928	El diari de Sabadell publica un article en contra de la construcció de la carretera Les Fonts - SQV
14/02/1928	Sometent a Les Fonts

29/02/1928	Estudis de traçat d'una possible carretera entre Les Fonts i SQV
14/05/1928	Colònia d'Alemanya a Les Fonts (400 alemanys a Les Fonts)
24/07/1928	Festa Major
31/05/1929	Aplec sardanista a les fonts
30/06/1929	Peça a l'Esquitx que parla d'annexió a Terrassa
31/07/1929	Es parla d'una possible construcció d'un camp de futbol pel Terrassa FC a Les Fonts
30/09/1929	Promeses de la construcció de: església, carrers i places, il·luminació, recollida escombraries, eficiència de clavegueres, desaparició aigües brutes de la riera, construcció d'un camp d'esports, escola i cementiri...
31/12/1929	Desapareix l'escola improvisada
31/12/1929	Comença la urbanització del bosc de Can Feu
31/01/1930	Nou servei telefònic (doble d'abonats)
18/06/1930	Es troben 4 coses sense vida a la riera que travessa Les Fonts (causa: una riuada de la riera de les Arenes)
01/09/1930	Nova il·luminació dels carrers
01/10/1930	Padró a l'esquitx 525 habitants
01/11/1930	Concessió del projecte d'escola pública mixta
01/11/1930	Padró 549 (extret de l'Esquitx)
01/12/1930	Article sobre tot el que ha fet Sant Quirze i la inactivitat de Terrassa. Es publica que Les Fonts es de Terrassa a un diari i els veïns de Les Fonts esclaten.
01/02/1931	Comença el projecte de l'església
31/07/1931	Hi ha un centenar de cases i parla sobre la segregació
31/07/1931	Migració d'estiuejants de Terrassa a Les Fonts
31/08/1931	Construcció d'una piscina
01/01/1932	Creació de l'Associació d'Aigües de Les Fonts
01/01/1932	Es comença a construir el Temple Parroquial de la Mare de Déu del Roser
10/11/1932	Últim número de l'Esquitx de Les Fonts
06/08/1933	Col·locació de la primera pedra de la Parròquia

23/03/1934	Els terrenys on es construirà la Parròquia passen a ser propietat eclesiàstica
01/01/1936	Canvia la nomenclatura del padró Terrassa on comptabilitza els veïns de Les Fonts : Districte rural - Les Fonts i cases de camps
01/05/1936	S'estan seguint els plànols urbanístics de creació
19/08/1936	Maten a Mossèn Perramon, el primer càrrec de la nova Parròquia
19/08/1936	S'aturen les obres de la Parròquia
24/07/1946	Festa Major
01/01/1949	Es reprenen les obres de la Parròquia
01/01/1950	Després de la Guerra el país passava per un mal moment i el veïnat de Terrassa, el sector industrial, van anar a viure en cases de baixa qualitat en el barri de Les Fonts
22/07/1951	S'inaugura la Parròquia de la Mare de Déu del Roser
21/09/1952	Creació d'una làpida en honor a Mossèn Perramon
01/01/1954	Obertura del Forn Aribau
08/09/1956	Festa Major
01/01/1958	Padró de Les Fonts 525 veïns segons l'APV
27/09/1960	Nomenament de l'Alcalde de barri de SQV a Josep Mitats Munté
30/07/1961	Necessitat de construir un pont sobre la riera
01/08/1961	Constitució de la Comissió d'Obres
16/08/1961	Recopilació de donacions per la construcció del pont
29/08/1961	Acaben les obres del pont de la riera
25/09/1962	La riuada del 1962 al Vallès
25/09/1962	Setanta-nou víctimes de les riuades al barri de Les Fonts
02/10/1962	Visita de Franco a Les Fonts
01/07/1967	Creació U.D Les Fonts
01/09/1967	Festa major
23/09/1968	Total de residents 1309 - Document recopilació barri arxiu
14/03/1983	Aprovada del pla d'urbanització que preveu el desenvolupament de Sant Joan i Sant Pere de Les Fonts
04/07/1983	Recuperació camp futbol

18/12/1984	Reforma pla peris. El document parla sobre reorganitzar els límits del terme
01/12/1985	Primer nº de Fent les Fonts
01/03/1986	Obres del pas subterrani de les vies del tren
18/03/1986	Manifestació dels veïns de Les fonts per el canvi de procedència de l'aigua del veïnat
01/12/1986	Construcció pas subterrani de la via del tren
11/10/1988	Festa Major 30 setembre
01/01/1990	Volen construir pisos i edificis. L'Associació no ho permet
01/01/1990	Jordi Craven estudia la segregació
01/01/1990	Creació del SportCan Club Agility
01/01/1994	Nº 7 del Fent Les Fonts
05/07/1994	Aprovació del pla d'urbanització del ranxo - pla de les fonts
09/09/1994	Petició d'un Institut
01/01/1995	Sopar germanor de tots els veïns de Les Fonts per primer cop en una festa major conjunta del barri
01/01/1995	Projecte de mancomunitat serveis en una mateixa institució
21/09/1999	Petició de supressió del peatge
01/01/2000	Nous estatuts APV
29/09/2000	Obertura de la Capella Can Falguera
01/01/2001	50 anys de Parròquia
01/01/2001	Inauguració Camp de Petanca
01/07/2002	Primer nº de Les Fonts Exprés
15/10/2002	Tancament única farmàcia a Les Fonts
01/01/2003	Completar la urbanització de Les Fonts
24/09/2003	Reivindicació d'un CAP
21/02/2004	Treballs en la riera
01/04/2004	Creacions de Full informatiu Fent Les Fonts

01/12/2007	Peticions de l'APV a través del butlletí Fent Les Fonts als Ajuntaments de Terrassa i SQV: més comunicació, adequació d'infraestructures per a ser un annex dels ajuntaments, millores del poliesportiu, pisos de lloguer i compra per a joves, adequacions urbanístiques, escoles i instituts...
19/09/2008	Divisió de servei Les fonts
20/09/2008	Creació colla de gegants de Les Fonts
23/09/2010	Obertura del Centre Cívic Torre Julià
10/12/2019	Acord entre ajuntaments perquè Les Fonts sigui de Terrassa
27/01/2020	Els habitants de Les Fonts exigeixen la paralització de l'adhesió a Terrassa
24/12/2021	Paralització del projecte d'adhesió fins les pròximes eleccions municipals 2023
28/12/2021	Durant el primer trimestre del 2022 es faran obres a l'estació de FGC

MAQUETACIÓ DEL CAPÍTOL PILOT PÀGINA COMPLETA

La naixent ciutat de Les Fonts (1918 – 1920)

Capítol I

El paratge de Les Fonts, fou en temps remots un lloc de pas. No se'n recorden civilitzacions anteriors, però sí viants que s'allotjaven en improvisats campaments prop de la riera. En aquells temps, els terrenys que ocupen el barri, eren tan sols dos camins engravats que unien Rubí i Terrassa. Temps enrere, Sant Quirze no era ni un municipi independent, era un nucli pertanyent a la població egarenca i adoptava el nom de Sant Quirze de Terrassa. Però a mitjans del segle XIX, la població s'independitzà de la ciutat terrassenca, i així va esdevenir en un nucli independent. Aquesta divisió de territoris comportà una reestructuració dels límits i de les propietats municipals.

A l'hora de fer les divisions territorials es tingueren en compte les masies i els terrenys que en aquella època ocupaven gran part de la plana del Vallès. Unes passaren a dependre de Terrassa i les altres a Sant Quirze. En aquesta fragmentació el municipi egarenc es quedà les masies de Can Guitart i Ca n'Amat i Can Fonollet i el nucli santquirzenca de Can Corbera, Can Falguera. Va ser l'any 1918 quan es començà la construcció dels Ferrocarrils Catalans a la zona de Terrassa. El recorregut que s'es-

tipulà per arribar a la capital industrial comportà la construcció de les vies del tren a la zona. Acollir el pas del ferrocarril fou un dels elements que va impulsar el desenvolupament residencial del barri, però no l'únic.

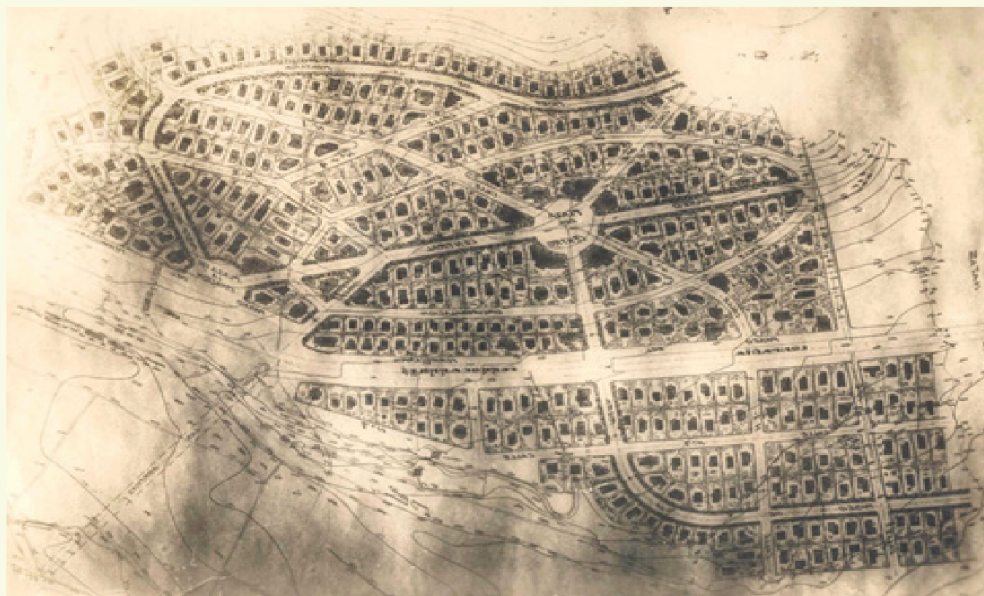
En les acaballes del segle XIX, Pere Ribas tenia en possessió una fàbrica situada als afores de Rubí que va convertir en una indústria de rentats de llana. Quan el seu propietari morí l'any 1918, fou el seu fill que va rebre l'herència de la fàbrica, altres propietats del nucli egarenc i la masia de Ca n'Amat. Continuant el projecte de la fàbrica llanera del seu pare, Josep Ribas, adquirí la masia de Can Falguera amb la intenció d'ampliar la indústria i construir una colònia obrera. D'aquesta manera, el 6 de juny de 1918 es constituí la Societat Ribas i Cia. Josep Ribes buscà el suport i l'associació amb Emili Soler i junts planificaren la creació d'una explotació agrícola i industrial que de manera exitosa aprofitarien la nova instal·lació dels ferrocarrils per al transport de mercaderies. Els seus plans s'esfondraren en assabentar-se que aquella línia de trens només estaria dedicada al transport de passatgers.

La societat Ribas i Cia abandonà els plans i les intencions inicials que tenia i reinventaren el seu objectiu. Josep Ribes i Emili Soler buscaren el suport d'altres empresaris de l'època. En un dinar de germanor de la Federació Patronal de Barcelona, es posaren en contacte amb Josep Mitats Umbert, el qual va proposar urbanitzar els terrenys en propietat de la Companyia Ribas i Cia amb l'objectiu d'establir una Ciutat Jardí. Perquè el pla funcionés, era necessari que el ferrocarril establís una parada als terrenys de la futura urbanització. A causa de l'amistat i els contactes que tenia el constructor Josep Mitats Umbert amb la companyia La Canadenca (propietària dels ferrocarrils) aconseguí la concessió d'un baixador.

Amb el projecte clarament encaminat començaren les primeres decisions per a formalitzar la creació d'una nova urbanització. En el mateix dinar de la Patronal, els empresaris coincidiren en batejar el nou nucli com a Les Fonts, a causa de la gran quantitat de fonts i sortidors d'aigua que hi havia en el territori. Can Falguera, doncs,

ja no seria una gran indústria, sinó l'edifici principal d'una petita ciutat jardí.

Per a propulsar, el que ja era un projecte ferm, la companyia Ribes i Cia compraren la finca de Can Guitart l'11 de juliol del 1918. Així doncs, el desenvolupament residencial de Les Fonts començà un parell d'anys abans de la dècada dels anys vint al voltant de la masia de Can Falguera, ocupant una part dels terrenys de Can Guitart i com a punt central l'estació dels Ferrocarrils Catalans que connectaven Barcelona amb la capital industrial de Terrassa. En el projecte s'uniren alguns membres de la burgesia terrassenca i barcelonina, ja que estaven interessats a obtenir una de les residències que es construïren en aquella zona. No obstant això, els principals agents que propulsaren el projecte eren Josep Ribes i Emili Soler amb la constitució de la companyia, Josep Mitats com a constructor i el 28 d'abril de 1919 s'incorporà l'arquitecte Viñals a qui li encarregaren la transformació de la masia de Can Falguera amb l'objectiu de construir habitacions i despatxos de lloguer. El grup d'impulsors es reuniren diverses vegades per tractar el procés d'urbanització i planificar el desplegament de construccions per a formar un nucli ordenat. L'arquitecte Viñals i el constructor Mitats projectaren sobre paper el que havia de ser en un futur el projecte de la urbanització de Les Fonts.

El projecte comptà amb un nucli de cases a banda i banda de la via del ferrocarril. Formada per grans carrers principals com el Passeig del Ferrocarril, el Passeig Central o el Passeig de la Riera i altres de més petits on la majoria de camins conflüen en grans places que es situaven als llocs principals. La Plaça del Centre i la Plaça de l'Estació capitanejaven els indrets de trobades veïnals. L'únic punt en contra que presentava el projecte fou que la planificació de la urbanització de Les Fonts ocupant terrenys de dues finques diferents. A priori no hauria de semblar un gran problema, ja que tant la masia de Can Falguera com la Can Guitart eren propietat de Ribes i Cia. El que no van preveure els impulsors fou que cada una de les masies pertanyia a un municipi diferent: Can Guitart a Terrassa i Can Falguera a Sant Quirze. En aquella època els límits territorials eren difosos i no es va preveure les problemàtiques que podrien portar en un futur. Amb tots aquests elements, l'1 d'agost del 1919, s'acordà començar les obres d'explanació de la Ciutat Jardí de Les Fonts.

L'obertura del primer carrer fou, el que avui en dia és l'Avinguda mossèn Perramón, que en aquella època connectava el baixador del ferrocarril i les primeres torres d'urbanització amb la finca de Can Falguera.

Les primeres construccions foren grans forres amb jardí i d'una complexitat arquitectònica i ornamental extraordinària. Es situaren prop de l'estació i avançant seguint la via del tren, unes situades en terrenys de Can Falguera i altres en terrenys de Can Guitart.

L'estació dels Ferrocarrils fou el punt central del projecte. L'empresa urbanitzadora començà la gestió de la construcció de l'estació amb la companyia dels Ferrocarrils Catalans. Ara bé, l'empresa ferroviària posà condicions a l'hora de concedir el baixador i participar en la construcció de l'estació. Declarà que no se'n faria càrrec, del manteniment fins que el nombre de viatgers no sobrepassés un mínim establert. A més posà com a requisits fonamentals la urbanització ràpida de l'indret i la previsió d'activitats. Vist de la constructora s'havia de fer càrrec dels costos de l'estació, es va preveure la seva obertura a finals del 1919, ja que també eren les dates en què s'esperava que s'inaugurés el gran hotel de Les Fonts. Però sembla que la companyia ferroviària va prioritzar inaugurar la terminal de Terrassa, el 28 de desembre de 1919, encara que era amb una instal·lació provisional. Finalment, l'estació de Les Fonts es va inaugurar el 15 d'agost de 1920. El dia anterior el diari terrassenc *El Dia* recollia la següent notícia informant sobre l'obertura:

Des de demà diumenge, diada de la Mare de Deu d'Agost, queda inaugurat el Baixador de Les Fonts(Can Falguera). Tots els trens de la Companyia Ferrocarrils de Catalunya s'hi aturaran. Els preus del passatge són els següents: de Terrassa a Les Fonts o viceversa de segona 0,35 de pesseta; de tercera 0,25; des de Rubí, val 0,25 de tercera o 0,35 id. de segona; i des de Barcelona val 1,30 pesseta de tercera, i 1,90 id. De segona.

L'estació constava de dues vies i dues andanes. L'edifici principal era de planta baixa i de secció quadrada amb una porxada amb tres arcs i ocupava una superfície total de 156 m². La construcció era modesta i de línies senzilles, tenia per missió fer de porta d'entrada a la nova ciutat jardí i buscava entroncar amb l'arquitectura rural tradicional

catalana. El seu disseny fou tan encertat que es va reproduir en les noves estacions que es varen anar obrint successivament per a altres promocions de suburbis residencials.

Els socis de Ribas i Cia, Emili Soler i Josep Ribas, van tenir prou visió comercial en reconvertir la seva idea inicial a la nova proposta d'urbanitzar un indret com aquell, perquè compregueren que els nous temps demanarien nuclis residencials fora de la ciutat, en ambients de retorn a la natura, però amb les comoditats de la vida moderna. Era la ciutat jardí, entesa com a nucli residencial envoltat de natura, de poca extensió, amb els serveis i comerços que calien per a una confortable qualitat de vida, i ben comunicada amb la gran ciutat. En una urbanització encara primerenca i amb la previsió que seria l'estació qui portaria els habitants a Les Fonts, els fundadors van començar un pla de promoció de la Ciutat Jardí per atraure els primers veïns. En primer lloc, es publicaren als principals diaris de la zona, publicitat sobre les construccions de l'empresa Mitats i alguns exemples d'obres ja efectuades per captar l'atenció de la burgesia de l'època.

EMPRESA "MITATS"

Tallers de Fusteria,
Manyeria i Pedra
artificial: Fàbrica de
Rajoleria : Secció
de camions i carros
per a transports

Venda de terrenys
situats en Les Fonts
TRACTE DIRECTE

Construcció de ca-
ses i xalets de tota
mena d'estils i preus
**PRESSUPOS-
TOS GRATIS**

Dirigir-se: Tallers "MITATS" - Les Fonts - Telèfon 5728
Salmerón, 86. pral. - Telèfon 377 G. - BARCELONA

En segon lloc, els impulsors que també foren els primers habitants, començaren a organitzar i promocionar actes culturals i esportius

per despertar l'interès dels possibles habitants. El setembre del 1919, la societat urbanitzadora ja va fer constar la implicació del barri en les activitats culturals i esportives. Tant és així que es van comprometre a la construcció de pistes de tennis, piscines de natació i un camp de futbol per a l'organització de tornejos. Més endavant el barri esdevindrà un dels punts més actius de pràctica esportiva amb freqüents tornejos de tennis, futbol i atletisme. En l'aspecte cultural també es promocionà la celebració de la primera Festa Major. Aquesta tingué lloc l'any 1920, quan gairebé el nucli encara no tenia construccions. La decisió d'organitzar una festa seguia el ferm objectiu de fer arribar la gent a través del ferrocarril. El diari terrassenc El Dia publicà la següent notícia el 29 de setembre de 1920:

S'estan fent els preparatius per a que resulti animada a tot esser-ho la Festa Major de Les fonts, que tindrà lloc els dies 7, 8, 9 i 10 del vinent octubre amb motiu de la festivitat de la Verge del Roser, patrona de Can Falguera.

A finals del 1920, el nucli de Les Fonts ja era una realitat amb les primeres construccions acabades i amb els primers actes celebrats. En tan sols dos anys es construïren nombrosos xalets, un hotel, unes pistes de tennis, un camp de futbol i uns jardins. De fet, l'hotel inaugurat el 6 de maig de 1920 va ser un dels detonants de l'activitat al barri, ja que organitzava molts esdeveniments oficials i acollia aplecs empresarials (trobadors de constructors), culturals (sopars de la confederació sardanista) i esportius (dinar de germanor del Terrassa F.C). Amb la majoria d'elements a punt, l'oficialitat del barri s'aconseguí amb la creació dels estatuts de Les Fonts i el reglament per a la construcció de cases " Societat de Urbanització Econòmica Les Fonts", que recollien per primera vegada oficialment el nom de Les Fonts i desterrava d'una vegada per totes, Can Falguera.

NOTA DE PREMSA

Nota de Premsa
1 de març de 2023

Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble

- Carla Mitats presenta la publicació del primer llibre d'història del barri de Les Fonts
- El projecte té amb el suport de les institucions locals i les entitats veïnals, capitanejades per l'APV Les Fonts.

Aquest mes de març el llibre Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble veu la llum. Després de més de dos anys treballant en el projecte, Carla Mitats presenta el primer llibre d'història local sobre el barri de Les Fonts.

El llibre explica des del moment de la seva creació fins als dies més presents. A través d'una narració cronològica i la incorporació de testimonis en primera persona, el llibre pretén difondre la història del petit barri del Vallès per a promocionar el seu valor històric, patrimonial i cultural.

Al mateix temps pretén ser una arma de conscienciació per explicar la situació que durant molts anys i avui en dia es troba Les Fonts. La singularitat de pertànyer a dos municipis diferents només ha provocat problemes als habitants i lluny de aconseguir la solució sembla que la problemàtica acompanyarà uns anys més.

Amb l'objectiu de fer entendre a la societat la realitat de Les Fonts, d'on provenen els problemes del barri i com els estan afrontant els seus veïns el llibre pretén donar les eines per posar fi a aquesta situació de manera que els veïns en siguin els protagonistes de determinar el seu futur.

El 30 de març tindrà lloc la presentació del llibre en un acte a l'Associació de veïns. Més endavant s'enviarà una convocatòria de l'acte, però mentrestant a continuació d'adjunta informació i contingut visual per utilitzar en cas que sigui necessari.

https://uabmy.sharepoint.com/:f/g/personal/1527241_uab_cat/EpyaBMNXjz5lqFrJ_hBnUdABmYXoGQlpck-wlZ_jX9nXPQ?e=Lv35l4

Per a més informació contactar a : carlamitats@gmail.com

CONVOCATÒRIA PRESENTACIÓ

Convocatòria de Premsa

30 de març de 2023

Presentació del llibre: Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble

- Carla Mitats presenta la publicació del primer llibre d'història del barri de Les Fonts
- L'acte començarà a les 19h de la tarda al Centre Social de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts

Dijous 30 de març a les 19h tindrà lloc l'acte de presentació del llibre: Les Fonts: la història d'un barri amb ànima de poble. El projecte dirigit per Carla Mitats i amb el suport de l'Associació de Propietaris i Veïns de Les Fonts veu la llum després de dos anys de treball.

L'acte es durà a terme al centre social de l'Associació. Tot i que l'hora oficial d'inici és a les 19h, entre 30 i 15 minuts abans s'obrirà les portes per l'entrada de mitjans i públic general. L'esdeveniment comptarà amb un petit vídeo, parlaments, atenció als mitjans i preguntes i un pica-pica com a punt final.

Tanmateix, hi haurà un espai dedicat per tots aquells que vulguin comprar el llibre i reviu la història de Les Fonts.

L'acte és obert a tot el veïnat.

Horari de la presentació:

18.45h : obertura de portes

19h: començament de l'acte

19.15h: vídeo

19.20h: Presentació Carla Mitats

19.25h: Parlament a càrrec de l'APV

19.30h : Torn de preguntes

19.40h: Atenció als mitjans personalitzada

CONVOCATÒRIA:

Lloc: Centre Social de l'APV, carrer Santa Teresa, 3 , Les Fonts

Hora: 18.45h (entrada de personalitats i mitjans)

Si es necessita més informació podeu contactar a: carlamitats@gmail.com

CONTINGUT AUDIOVISUAL

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EpyaBMNXjz5lqFrJ_hBnUdABmYXoGQlpck-wlZ_jX9nXPQ?e=Lv35l4

Vídeo de presentació:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EptBXXeTbDJPqYVYv_HODNQB1hLcksZGZOjnQZOI6kNYOA?e=z7loEL

Proves de portades:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EnYJrIAZ8q9PirpZXs11e0Beb6rNHZvOJSKTYw9-7RdmQ?e=twZ4oB

DOCUMENTACIÓ

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EguccdOIQRFFulqk-SfQuSEBC7_iHFMc7fqzyfRoAGLC8g?e=vJFdqJ

Arxius d'Associacions:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EtfJUZe7NpAhlaVRbNWemlBoMm1sHTxiTQy1_3jpg42A?e=e3qvHu

Arxius institucionals:

https://uab-my.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EtfJUZe7NpAhlaVRbNWemlBoMm1sHTxiTQy1_3jpg42A?e=e3qvHu

- Arxiu comarcal del Vallès:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/Eo4o5K_0ADN_PqU7waqrSOloB34_Ow_K4_0RN3MnsdJk_mQ?e=uuzOZr

- Arxiu municipal Terrassa:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EuXgWoP4LUI_OqWLK_9ywH2UBplwRCP6Q2o3nel5VDgBtJA?e=CV4sPp

- Biblioteca central de Terrassa:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/ElizZgKFmYxEIRld4Nig5LMBAn8nn1QlhelD6d88lh1g8Q?e=tgmdxw

- Museu Rubí:

https://uab-my.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/Ev47-6AxegpCvDj6WhgkqH4B-7wDivsD39xp0MAUIKR0JQ?e=t1UE34

- Arxiu Torbella:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EjovGY3dkqNBvIB_HyA1DIEB10nbX0TviTvQRzLZD6Aj_A?e=N79bZK

Arxius personals:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EkiayFYKbnxDrawwVDSKFU4B06tjfqxMJi5gos7Z2GVaYw?e=vp67y4

- Família Mitats:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EjX8CdfFI75DIGoBjmceydcBkvT30TaCY1qIWpXUjp3fOg?e=nsOc9X

- Família Travessa:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/Epg2LWu_oPpJoT7DUndiTP8BeyWpNmUYIla2F1oFHYzPtQ?e=Fg5sG8

- Francesc Margenat:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EsoD9w0tskZFjoHPOrDiuNQBZx8mVvrk5b5BweFWo76LbA?e=GY3O39

- Mª Àngels i Isidro:

https://uab-my.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EoVaYI-KVz1PgeTQDOHAOPIBBy65lfH3rIXMXKZ8eRM9Rg?e=Jw8FLA

- Paco Contreras:

https://uabmy.sharepoint.com/:f:/g/personal/1527241_uab_cat/EguccdOIQRFfulkq-SfQuSEBC7_iHFMc7fqzyfRoAGLC8g?e=vJFdqJ